

รายงานการประชุมวุฒิสภา

ครั้งที่ ๑๐

(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

วันจันทร์ที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สารบัญ

รายงานการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันจันทร์ที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๔
ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา

หน้า

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

๑.๑ รับทราบผลการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ๑

๑.๒ รับทราบผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาจราจรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กรณีศึกษา การบริหารจัดการจราจรโดยใช้ระบบจราจรและขนส่งอัจฉริยะ (Intelligent Transport System : ITS) ของคณะกรรมาธิการการคมนาคม ๒

เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ซึ่งไม่ปรากฏในระเบียบวาระการประชุม จำนวน ๒ เรื่อง

๑. รับทราบ กระทู้ถามที่ไม่อาจบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ได้ภายในกำหนดเวลา ๑๕ วัน ตาม ข้อบังคับ ข้อ ๑๖ จำนวน ๙ กระทู้ ๓

หน้า

๒. รับทราบ ความคืบหน้าการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ๓

พืชกระท่อม พ.ศ. .... ของวุฒิสภา

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มี ๔

ระเบียบวาระที่ ๓ กระทู้ถาม

๓.๑ กระทู้ถามเป็นหนังสือ

๓.๑.๑ กระทู้ถาม เรื่อง การแก้ไขปัญหาค่าปลูก ๔
ค่าชดเชยและค่าบำรุงรักษาป่าจากวัด สำนักสงฆ์ ที่พักสงฆ์
และศาสนสถาน พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร เป็นผู้ตั้งถาม
ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผู้อภิปราย

- พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ๕, ๑๒, ๑๔
- นายวราวุธ ศิลปอาชา (รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ๘, ๑๓
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

๓.๑.๒ กระทู้ถาม เรื่อง ปัญหาการลักลอบทิ้งขยะพิษในชุมชน ๑๔
นายอำพล จินดาวัฒนะ เป็นผู้ตั้งถาม ถามนายกรัฐมนตรี

ผู้อภิปราย

- นายอำพล จินดาวัฒนะ ๑๕, ๒๕
- นายวราวุธ ศิลปอาชา (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ ๑๙
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

๓.๑.๓ กระทู้ถาม เรื่อง แนวทางการส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้เรียนรู้
และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์
เป็นผู้ตั้งถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม (เลื่อนการพิจารณา)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วุฒิสภา (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) **ครั้งที่ ๑๐**

หน้า

๓.๒ กระทู้ถามด้วยวาจา

๓.๒.๑ กระทู้ถาม เรื่อง การลดโทษให้นักโทษคดีจำนำข้าว ๒๖
นายวันชัย สอนศิริ เป็นผู้ตั้งถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ผู้อภิปราย

- นายวันชัย สอนศิริ ๒๖, ๓๓
- นายสมศักดิ์ เทพสุทิน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) ๒๙, ๓๔

ระเบียบวาระที่ ๗ เรื่องอื่น ๆ

๗.๑ ตั้งกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการการคมนาคม ๓๕
แทนตำแหน่งที่ว่าง

๗.๒ ความคืบหน้าในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด ๓๖
การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ
ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ผู้อภิปราย

- นายอำพล จินดาวัฒนะ (ประธานคณะอนุกรรมาธิการ) ๔๐, ๕๗, ๖๘
- นายมณเฑียร บุญตัน ๔๖
- นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี (ผู้ชี้แจง) ๕๑
- นายวินัย โตเจริญ (ผู้ชี้แจง) ๕๓
- นายนิวัติ น้อยผาง (ผู้ชี้แจง) ๕๗
- นายธนสุนทร สว่างสาลี (ผู้ชี้แจง) ๖๐, ๖๕, ๙๖, ๑๐๕
- นายธงธน เพิ่มบุญศรี (ผู้ชี้แจง) ๖๒
- นายอภินันท์ ธรรมเสนา (ผู้ชี้แจง) ๖๔
- นายณัฐวุฒิ เปลื้องทุกข์ (ผู้ชี้แจง) ๖๕
- นายชรินทร์ ธีรฐิตยางกูร (ผู้ชี้แจง) ๖๘
- พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว (ประธานคณะกรรมาธิการ) ๗๓

หน้า

- นายจรินทร์ จักกะพาก ๗๖
- นางนภสร ทุ่งสุกใส (ผู้ชี้แจง) ๗๙, ๑๐๔
- นายวันนี นนท์ศิริ (ผู้ชี้แจง) ๘๗
- นางสาวทัศนีย์ พิศาลรัตนคุณ (ผู้ชี้แจง) ๙๑
- นางสาวภัทรพร เล้าวงศ์ (ผู้ชี้แจง) ๙๒
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดอกเตอร์พรรณี นิมาพันธุ์ศรี (ผู้ชี้แจง) ๙๗
- พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร (ประธานคณะอนุกรรมาธิการ) ๑๐๑
- พลเอก ชาตอุดม ติตถะสิริ ๑๐๗, ๑๓๘
- นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ ๑๑๔
- ศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์ ๑๑๘, ๑๓๕
- นายยุทธนา สาโยชนกร (ผู้ชี้แจง) ๑๒๒
- นางสาวปัญจพร นามไพโรจน์ (ผู้ชี้แจง) ๑๒๘
- นางศิริเนตร กล้าหาญ (ผู้ชี้แจง) ๑๓๔

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว

๔.๑ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ทางเลือกเชิงนโยบายในการช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้ประกันตนและนายจ้าง คณะกรรมาธิการการแรงงานพิจารณาเสร็จแล้ว ๑๓๙

ผู้อภิปราย

- พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว (ประธานคณะกรรมาธิการ) ๑๔๐, ๑๖๗
- นายณรงค์ รัตนานุกูล (กรรมาธิการ) ๑๔๒
- พันตำรวจโทหญิง ฐิชาลักษณ์ ณรงค์วิทย์ (ผู้ชี้แจง) ๑๔๘
- นายมนัส โกศล (ผู้ชี้แจง) ๑๖๓

หน้า

๔.๒ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง บทวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วย ๑๖๗
ความผิดกรณีการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม
คณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญพิจารณาเสร็จแล้ว
(เลื่อนการพิจารณา)

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี ๑๖๘

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องที่เสนอใหม่ ไม่มี ๑๖๘

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงานการประชุมวุฒิสภา

ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

วันจันทร์ที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย)

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมด ๒๓๕ คน

(เนื่องจาก ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา ติดราชการ นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง จึงปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : บัดนี้ มีสมาชิกเข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๓๐ ท่าน ครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

๑.๑ รับทราบผลการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ด้วยสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือแจ้งว่า ตามที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้เสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการ

ในการนี้ นายกรัฐมนตรีได้พิจารณา และมีคำสั่งให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไปพิจารณาแล้วรายงานผลการพิจารณามายังวุฒิสภา

บัดนี้ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ส่งผลการพิจารณามายังวุฒิสภาแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่จัดให้สมาชิกทุกท่านแล้ว

๑.๒ รับทราบผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาจราจรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กรณีศึกษา การบริหารจัดการจราจรโดยใช้ระบบจราจรและขนส่งอัจฉริยะ (Intelligent Transport System : ITS) ของคณะกรรมาธิการการคมนาคม

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๔ รับทราบผลการดำเนินการตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาจราจรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กรณีศึกษา การบริหารจัดการจราจรโดยใช้ระบบจราจรและขนส่งอัจฉริยะ (Intelligent Transport System – ITS) ของคณะกรรมาธิการการคมนาคม ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่จัดให้สมาชิกวุฒิสภาทุกท่านแล้ว

นอกจากนี้ ยังมีเรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ซึ่งไม่ปรากฏในระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ด้วยขณะนี้มีกระทู้ถาม ซึ่งประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและอนุญาตให้ตั้งกระทู้ถามเป็นหนังสือในที่ประชุมวุฒิสภา ซึ่งไม่อาจบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม ภายในกำหนดเวลา ๑๕ วัน ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๖๐ จำนวน ๙ กระทู้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่จัดให้สมาชิกทุกท่านแล้ว จึงขอเรียนให้ที่ประชุมทราบ

(ที่ประชุมรับทราบ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ตามที่คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาได้มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับกำหนดการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... เนื่องจากในขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ โดยทราบว่ามีการแก้ไขในหลายประเด็น มีผู้สงวนความเห็นและสงวนคำแปรญัตติรายมาตรา โดยคณะกรรมาธิการวิสามัญจะมีการประชุมและจัดทำรายงานของคณะกรรมาธิการให้แล้วเสร็จ และในวันนี้คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาจะมีการประชุม เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา เพื่อเตรียมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เรื่องการกำหนดวันเวลาการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ให้สมาชิกวุฒิสภาได้รับทราบและรับเอกสารที่เกี่ยวข้อง จะแจ้งข้อสรุปให้ที่ประชุมทราบต่อไป

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๓ กระทู้ถาม

วันนี้มีกระทู้ถามเป็นหนังสือ จำนวน ๓ กระทู้ แต่เนื่องจากรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในการตอบกระทู้ถามที่ ๓.๑.๓ ติดภารกิจสำคัญ จึงขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามดังกล่าวไปเป็นวันจันทร์ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ ดังนั้น ในวันนี้จึงเหลือกระทู้ถามเป็นหนังสือ จำนวน ๒ กระทู้ ผมจึงขอกำหนดเวลาในการถามตอบกระทู้ถามไม่เกิน ๒๐ นาที

๓.๑ กระทู้ถามเป็นหนังสือ

๓.๑.๑ กระทู้ถาม เรื่อง การแก้ไขปัญหาค่าปลูกค่าชดเชยและค่าบำรุงรักษาป่าจากวัด สำนักสงฆ์ ที่พักสงฆ์ และศาสนสถาน พลตำรวจโท ศานิตย์ มหาวร เป็นผู้ตั้งถามถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ในวันนี้ นายวราวุธ ศิลปะอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มาตอบชี้แจงกระทู้ถามต่อที่ประชุม ท่านได้อยู่ในที่ประชุมแห่งนี้แล้ว พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ผู้ตั้งกระทู้ถาม ขออนุญาตฉายเพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint) ประกอบการตั้งกระทู้ถาม ผมอนุญาตตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕ เชิญครับ

(ฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการตั้งกระทู้ถามและตอบกระทู้ถาม)

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร สมาชิกวุฒิสภา นับเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ท่านรัฐมนตรีที่เคารพ และผมมีความชื่นชมท่านในความเป็นคนรุ่นใหม่ ตั้งแต่ท่านเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อปี ๒๕๔๔ ท่านเป็นคนหนุ่ม ทำงานเร็ว วันนี้ผมคิดว่าท่านคงจะใช้ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถในการบริหารของท่านเพื่อแก้ปัญหา เรื่องนี้เป็นความทุกข์ของพระภิกษุที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ในอดีตที่พักสงฆ์ วัด สำนักสงฆ์ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปอยู่อาศัยในพื้นที่ป่า ----

ตัวเลขตอนนี้อยู่ระหว่างการรวบรวม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอาจจะให้ข้อมูลได้ไม่ชัดเจน ผมถามหลายครั้ง ประมาณ ๗,๐๐๐ แห่ง เป็นวัด สำนักสงฆ์ จำนวน ๑,๗๐๐ แห่ง ที่เหลือเป็นที่พักสงฆ์ ท่านอยู่ของท่านดี ๆ ดูแลรักษาป่า ปกป้องคุ้มครองป่ามาตลอด แล้วได้ผลเป็นอย่างดี ต่อมาปรากฏว่ามีมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๖ ว่าในกรณีที่การดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เน้นขีดเส้นใต้ตรงนี้ “หน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า และจะต้องมีการปลูกป่าทดแทน” ข้อความอันนี้ “และจะต้องมีการปลูกป่าทดแทน เพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ป่าด้วย ให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรร อนุมัติ” เป็นไปได้หรือไม่ วัดไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ จะไปขอใช้พื้นที่ตามมติคณะรัฐมตรีน่าจะไม่ได้ เลี่ยงให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นคนยื่นเรื่องให้ ปรากฏว่าสำนักงบประมาณ ไม่ว่าชาตินี้ชาติไหน ไม่มีทางที่จะตั้งงบประมาณมาเพื่อให้ใช้จ่ายในการปลูกป่าทดแทน หรืออนุรักษ์ป่าอย่างเด็ดขาด เป็นไปไม่ได้ เพราะงบประมาณจำเป็นต้องเอาไปใช้จ่ายอย่างอื่นอีกมากมาย เมื่อตั้งงบประมาณไม่ได้แล้วทำอย่างไร พระที่ท่านดูแลป่าอยู่ ผมขออนุญาตยกตัวอย่างให้ท่านดูวัดป่าภูก้อน อยู่ในสไลด์หน้า ๔ ท่านได้รับอนุญาต ปี ๒๕๓๑ ตอนนั้นท่านเสียค่าใช้จ่าย เรียกว่า ค่าธรรมเนียม ไร่ละ ๕๐ บาท ต่อมาท่านได้รับมอบโครงการที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กล่าวคือกรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ได้ร่วมกันจัดทำคือโครงการพุทธอุทยาน มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ ไร่ละ ๑๐,๙๖๐ บาท เป็นเงินประมาณ ๑๑ ล้านบาท ผมถามว่า อย่าว่าแต่พระเลย ผมยังไม่มีปัญญา และท่านดูวัดป่าภูก้อนทำอะไรบ้าง ประชุมวางแผนป้องกันไฟป่า สร้างหอระวังไฟป่า สร้างแนวกันไฟป่า ดับไฟป่า บวชป่า ปลูกป่า ท่านไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนสักบาทเดียว แล้วอยู่ ๆ ท่านจะต้องหาเงิน เพื่อไปจ่ายเป็นค่าปลูกป่า ค่าบำรุงป่าให้กับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นเงินประมาณ๑๑ ล้านบาท ไม่เคยให้เงินเขา ยังจะมาเอาเงินกับพระอีก เป็นท่านประธานทุกข์หรือไม่ ความทุกข์มีอยู่ทุกคน เวลาเราทุกข์เราไปหาพระใช่หรือไม่ รดน้ำมนต์ ถวายสังฆทาน สะเดาะเคราะห์ เป่ากระหม่อม นี่พระทุกข์ พระเป็นทุกข์กว่า ๗,๐๐๐ แห่ง ทุกข์เหลือเกิน

ท่านได้รับแล้วให้อยู่อย่างดี ดูแลป่าอย่างดี ย้อนกลับมาสไลด์ที่ ๔ ผมได้รับการร้องเรียน รับฟังมาเมื่อตั้งแต่ต้นปี ๒๕๖๓ พระบ่นทุกข์กันตลอดตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ ผมลงไปดูรอบ ๆ เขียวชอุ่มพุ่มไสว ต้นไม้ยืนต้นกำลังงดงาม ท่านดูแลอย่างดี แต่ถ่ายไม่ถึง ท่านรัฐมนตรีลองไปดู พอพ้นเขตพุทธอุทยานโล่งโจ้ง ต้นไม้สักต้นยังแลไม่ค่อยเห็น แล้วอย่างนี้ท่านจะต้องมาเสียเงินเสียทองไม่ใช่เฉพาะวัดนี้ ท่านเคยไปวัดป่าดานวิเวก (หลวงปู่ทุย) อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ หรือไม่เป็นอีกวัดหนึ่งที่เดือดร้อน แล้วยังมีอีกหลายวัด วัดถ้ำ วัดป่าหลายแห่ง ฝากจริง ๆ เห็นใจหรือไม่มติคณะรัฐมนตรีไม่ได้บอกว่า วัดจะต้องไปเสียค่าใช้จ่ายให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐไม่สามารถที่จะไปตั้งขอเบิกงบประมาณได้ มีทางเดียว ถ้าท่านเห็นความสำคัญ เห็นความทุกข์ของพระ และท่านได้ช่วยบรรเทาทุกข์ของพระได้ กุศลนี้ผมว่าท่านจะเป็นรัฐมนตรีที่ดีคนหนึ่ง ผมรอเวลานี้เชิญหน่วยงานมาตั้งแต่ต้นปี ๒๕๖๓ แล้วหน่วยงานของท่านส่งรองอธิบดีมา ท่านรับปากว่าจะรีบไปดำเนินการให้ ปี ๒๕๖๓ จะครบปี ๒๕๖๔ แล้ว ทุกข์ของพระยังอยู่ กราบเรียนท่านรัฐมนตรีในเบื้องต้น คำถาม คือ ข้อเท็จจริงที่ผมเรียนให้ท่านฟัง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีท่านเป็นหัวหน้าจะมีนโยบายทบทวนพิจารณาแนวทางปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เพื่อยกเว้นให้แก่พระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ดูแลรักษาป่าให้ดีที่สุดได้หรือไม่ อย่างไร ถ้าพระที่ท่านปฏิบัติไม่ดี ปฏิบัติไม่ชอบ ไปอยู่แล้วบุกรุก พยายามโน่นนี่นั่นอะไร ผิดเงื่อนไขที่ท่านกำหนดไว้ ผมไม่พูดรายละเอียด ท่านรู้ดี ท่านไม่จำเป็นที่จะต้องไปดูแลเหล่านั้นก็ได้ แต่ที่ดีท่านจะช่วยเหลืออย่างไร แล้วถ้าจะให้ดีที่ฝากไว้ มติคณะรัฐมนตรี ปี ๒๕๓๘ และปี ๒๕๖๓ ลองไปดูว่าจะช่วยแก้ไข เพราะมติคณะรัฐมนตรีล่าสุดขยายเวลาจนถึงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๔ ที่ผ่านมาให้ยื่นขออนุญาตจะทำอย่างไร เพราะเจ้าหน้าที่บอกว่ามติคณะรัฐมนตรี ปี ๒๕๓๘ ไม่สามารถที่จะดำเนินการตามมติคณะรัฐมตรี ปี ๒๕๖๓ ได้ ฝากท่านรัฐมนตรีเป็นคำถามแรกในเบื้องต้น ขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหาวร ขอเชิญท่านรัฐมนตรีตอบกระทู้ถามครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายวราวุธ ศิลปอาชา (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขออนุญาตตอบกระทู้ของท่านสมาชิกวุฒิสภา พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร เรื่อง การแก้ไขปัญหาค่าปลูกป่า ค่าชดเชยและค่าบำรุงรักษาจากวัด ต้องเรียนว่าผมเป็นลูกศิษย์วัดคนหนึ่ง เมื่อ ๒๐ กว่าปีที่แล้ว ได้บวชอยู่ที่วัดบวรนิเวศราชวรวิหารอยู่ระยะเวลาหนึ่ง แล้วทุกวันนี้ถ้ามีโอกาสผมยังไปเดินตามท่านเจ้าคุณปิณฑบาตรอยู่ในตลาดแถวบางลำพูอยู่เป็นประจำ ดังนั้น ความสำคัญของวัดและพระพุทธศาสนาและความเดือดร้อนของพระเป็นสิ่งที่ผมให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต้องขอขอบคุณที่ท่านสมาชิกวุฒิสภา พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ได้ตั้งกระทู้นี้ขึ้นมาเป็นเรื่องที่สำคัญ เบื้องต้นต้องขออนุญาตเรียนก่อนว่า มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๖ ได้บอกไว้ว่า “ในกรณีที่จะดำเนินโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐที่มีความจำเป็นจะต้องเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าจะต้องมีการปลูกป่าทดแทนเพื่อการอนุรักษ์ หรือรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ป่าด้วย” ซึ่งกติกามีออกมาพอสมควร อย่างเช่น ถ้าเข้าในพื้นที่ป่าเพื่อเกษตรกรรมหรือโซนเอ จะต้องปลูกป่า ๑ เท่าของพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต ส่วนในเขตพื้นที่ป่าที่จำแนกไว้เป็นป่าอนุรักษ์เพิ่มเติมหรือโซนซี ต้องปลูก ๒ เท่า เพราะถือว่ามีความสำคัญมาก ----

ในส่วนของป่าที่จำแนกไว้เป็นโซนซี หรือว่าลุ่มน้ำชั้น ๑ เอ ๑ ปี จะต้องปลูกป่าทดแทนจำนวนพื้นที่ถึง ๓ เท่าของพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต ทีนี้ราคาที่ได้กำหนดออกมา เบื้องต้นกรมป่าไม้ได้หารือกับสำนักงบประมาณประเมินออกมาว่าการปลูกป่าอายุ ๑ ปี จะมีค่าใช้จ่ายประมาณไร่ละ ๓,๙๐๐ บาทต่อไร่ ต่อมาบำรุงป่า ๕ ปี ตั้งแต่ปีที่ ๒ – ๖ จะใช้ค่าบำรุงป่า ไร่ละ ๑,๐๒๐ บาทต่อไร่ต่อปี พอมาบำรุงป่า ปีที่ ๗ – ๑๐ อีก ๔ ปีที่เหลือ จะใช้ค่าบำรุงป่าประมาณ ๔๙๐ บาทต่อไร่ต่อปี ดังนั้นรวมเป็นตัวเลขออกมา ในระยะเวลา ๑๐ ปี ค่าใช้จ่ายอยู่ในอัตราไร่ละ ๑๐,๙๖๐ บาท ต้องเรียนท่านประธานว่ากติกาที่กรมป่าไม้ได้หารือกับสำนักงบประมาณและร่างขึ้นมา ด้วยเหตุที่ว่าคณะรัฐมนตรีได้มีแนวทางยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีขึ้นมากำหนดว่า ประเทศไทยจะต้องมีพื้นที่สีเขียว ๕๕ เปอร์เซ็นต์ ใน ๕๕ เปอร์เซ็นต์จะต้องเป็นพื้นที่ป่า ๔๐ เปอร์เซ็นต์ แล้วอีก ๑๕ เปอร์เซ็นต์ที่เหลือจะเป็นพื้นที่สีเขียวในเมือง พื้นที่สีเขียว ๔๐ เปอร์เซ็นต์ที่เป็นพื้นที่ป่าจะต้องเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ไม่น้อยกว่า ๒๕ เปอร์เซ็นต์ แล้วอีก ๑๕ เปอร์เซ็นต์เพื่อให้ครบ ๔๐ เปอร์เซ็นต์จะเป็นพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ ป่าต่าง ๆ เพื่อให้พี่น้องประชาชนสามารถทำมาหากินได้

ทีนี้กลับมาในประเด็นเรื่องของวัด ผมเข้าใจถึงความเดือดร้อน เพราะปัจจุบันมีคำขออนุญาตที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ขอเข้าใช้ทำประโยชน์ในการสร้างวัด ขออนุญาตและอนุมัติ จำนวน ๑,๐๒๖ แห่ง พื้นที่ประมาณ ๒๕,๐๐๐ ไร่ แล้วอยู่ระหว่างพิจารณาขออนุญาตจำนวน ๘๓ แห่ง ประมาณ ๑,๐๐๐ กว่าไร่ ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ คณะรัฐบาลชุดนี้เพิ่งเข้ามาได้ไม่นาน ได้มีการให้ทุกส่วนราชการที่ต้องการใช้ประโยชน์ หรือว่าเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่แล้ว คือ พอเข้าไปใช้ประโยชน์แล้วยังไม่ได้ขออนุญาต มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ ได้บอกว่าขอให้ทุกส่วนราชการที่เข้าไปใช้พื้นที่แล้วทำเรื่องขออนุญาตเข้ามาให้ถูกต้องเสียภายใน ๑๘๐ วัน นับตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ มีหน่วยงานราชการต่าง ๆ ขอเข้ามามากมาย ปรากฏว่ายังไม่จบ จึงเป็นเหตุให้มติคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เรื่อง ขอขยายระยะเวลาในการยื่นคำขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ภายใน ๑๒๐ วัน สิ้นสุดการรับคำขอวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๔ อย่างที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้กล่าวไปเมื่อสักครู่ต้องเรียนว่าจาก ๒ ห้วงเวลานี้มีหน่วยงานของรัฐ อันนี้ไม่ใช่เฉพาะแค่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หน่วยงานของรัฐทั่วประเทศขอเข้ามาประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ กว่าราย ต้องเรียนท่านประธานว่าครั้งล่าสุดเมื่อปี ๒๕๒๓ กรมป่าไม้ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ทำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเหมือนกัน ขอให้ทุกหน่วยราชการยื่นคำขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้มาแล้วยังไม่ได้ขออนุญาต ตอนนั้นขอเข้ามาตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ ปรากฏว่าผ่านมา ๔๐ ปี พอปี ๒๕๖๓ ยังยื่นคำขออนุญาต และมีจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ กว่าราย ที่เข้ามายื่นคำขออนุญาตแล้วเป็นเรื่องบังเอิญเมื่อปี ๒๕๒๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในขณะนั้น ชื่อ นายบรรหาร ศิลปอาชา เพราะฉะนั้น ผมกับพ่อเซ็นเอกสารตัวเดียวกัน ห่างกัน ๔๐ ปี เข้าคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุญาตเหมือนกัน ดังนั้น จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ กว่าราย ในรอบนี้ที่มีเป็นของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติอยู่ประมาณ ๑๐,๐๐๐ แห่ง รวมพื้นที่ประมาณ ๑๕๓,๐๐๐ กว่าไร่ อันนี้ต้องเรียนว่าเป็นพื้นที่ไม่ใช่น้อย เพราะว่าเมื่อได้มีการอนุญาตให้ใช้พื้นที่แล้ว ถ้ากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เราจะต้องหาวิธีที่จะมาฟื้นฟูป่า ซึ่งเป็นอย่างที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาพูด การที่จะของบประมาณจากสำนักงบประมาณในการปลูกป่าเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายเลย เพราะว่าเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและต้องใช้เวลาพอสมควร ผมได้ไปขอตัวเลขมาจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมาเมื่อเช้า ปัจจุบันเรามีพระภิกษุที่ขึ้นทะเบียนประมาณ ๒๐๕,๐๐๐ กว่ารูป มีสามเณรจำนวน ๓๓,๐๐๐ กว่ารูป รวมกันแล้ว ประมาณ ๒๓๐,๐๐๐ กว่ารูปทั้งหมด แล้ววัดที่ได้มีการขออนุญาตที่ถูกต้อง ปัจจุบันมีอยู่ประมาณ ๔๒,๐๐๐ กว่าวัดทั่วประเทศ แน่นอนใน ๔๒,๐๐๐ กว่าวัดจะมีวัดที่ได้คุณภาพ มีพระภิกษุ ท่านอาจารย์และผู้นำศาสนา หรือแกนนำที่เรียกว่าคอยดูแลรักษาป่าเป็นอย่างดีเหมือนอย่างที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้พูดเมื่อสักครู่

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

แต่ว่าพอหารตัวเลขออกมาแล้ว เอาจำนวนพระภิกษุและสามเณร จำนวน ๒๓๙,๐๐๐ กว่ารูป หารด้วยจำนวนวัด ๔๒,๐๐๐ กว่าวัด ออกมาได้ตัวเลขประมาณ ๕.๖ รูปต่อวัดเท่านั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพยายามที่จะอนุญาตให้แต่ละวัดได้ตั้งขึ้นมา เพราะว่าแต่ละวัดล้วนแล้วแต่มีคุณค่าทางจิตใจ พี่น้องประชาชนติดต่อเข้ามามากมาย อย่างไรเสียคงจะต้องขออนุญาตฝากท่านประธานวุฒิสภาผ่านไปยังท่านสมาชิกวุฒิสภาและไปยังวัดต่าง ๆ ว่าอย่างไรช่วยขอเงินบริจาคจากลูกศิษย์ลูกหาทั้งหลายมาช่วยกันปลูกป่าอีกส่วนหนึ่งด้วย ทั้งนี้ที่พูดมาทั้งหมดต้องเรียนว่า เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา กรมป่าไม้ได้นำเสนอหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เข้าที่ประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีการประชุมครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ขอเสนอให้มีโครงการของรัฐบางประเภทที่ไม่ต้องจัดสรรงบประมาณค่าปลูกป่าทดแทนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๖ โครงการต่าง ๆ ของรัฐมีอยู่ ๔ โครงการ แล้วหนึ่งในโครงการที่ได้ผ่านการเห็นชอบคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ไม่ต้องจัดสรรงบประมาณค่าปลูกป่าทดแทน คือ โครงการเพื่อสร้างศาสนสถานและสถานที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนา ดังนั้น อยากจะให้ท่านสมาชิกวุฒิสภาสบายใจได้ว่าจากนี้ไปวัดทั้งหลายที่ได้ไปขออนุญาตการใช้พื้นที่ป่าไม่จำเป็นที่จะต้องชดเชยค่าปลูกป่าอีก ทั้งนี้ การเห็นชอบมติของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔ ตอนนี้อยู่ในขั้นตอนที่ออกจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและเสนอให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ ซึ่งคาดว่าภายในเดือนนี้หรือเดือนหน้าวาระเรื่องนี้จะเข้าสู่คณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ววัดทั้งหลายก็จะไม่ต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อทดแทนการปลูกป่าตามที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้เป็นกังวล ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านรัฐมนตรีครับ ขอเชิญ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ถามคำถามได้อีกครั้งหนึ่งครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร : ขอบคุณท่านรัฐมนตรีช่วยกรุณาเร่งรัด ๔ โครงการ โดยเฉพาะเรื่องของพระที่ไม่ต้องเสียค่าปลูกป่า เพราะจริง ๆ แล้วไม่มีการปลูก ไม่รู้เอาเงินไปทำไม ขออนุญาตด้วยความเคารพจริง ๆ

คำถามที่ ๒ ขอทราบที่ผมขึ้นสไลด์โชว์ เมื่อสักครู่นี้ หน้า ๕ ท่านเห็นหรือไม่ อันนี้เพียงเล่าให้ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทราบ อาจจะมีงบประมาณหรือไม่ก็แล้วแต่ ลำพังจะอาศัยญาติโยมต่อเมื่อพระหรือวัด สำนักสงฆ์ตรงนั้นเกจิดังมีชื่อเสียง ญาติโยมถึงไปศรัทธา ไปถวายเงินมากมาย ท่านต้องไปดูวัดเล็ก ๆ บางครั้งมีแค่ ๒ - ๓ รูป แล้วไม่ได้โด่งดังอะไร จะมีใครจะไปบริจาคหรือช่วยเหลือเรื่องนี้ไม่มี ในส่วนนี้ที่ผมยกตัวอย่างให้ท่านดู ท่านไปสร้างหอเล็ก ๆ ไปสังเกตไฟป่า ท่านต้องเตรียมอุปกรณ์ช่วงมีไฟป่า ทั้งรถไถดินไถกันไฟป่า เพื่อทำเป็นเนินกั้นไฟป่า แล้วญาติโยมมาช่วยกันสร้างแนวกั้นไฟป่าต้องใช้จ่าย ทั้งกินอยู่ ไม่รวมซื้อเครื่องมือดับเพลิงอะไรต่าง ๆ อย่างนี้ปีหนึ่งผมถามท่านว่าเอาตัวเลขเฉพาะบางวัดได้หรือไม่ วัดนี้ประมาณ ๓๐,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐ บาท ที่ท่านจะต้องหาเงินมาเพื่อจะดูแลรักษาป่าให้ท่านรัฐมนตรี ผมขอถามท่านว่า มีนโยบายที่จะสนับสนุนเรื่องเหล่านี้ อุปกรณ์ในการที่จะโน่นนี่นั่นเพื่อให้ทุเลาเบาบางหรือไม่ ผมห่วงวัดเล็ก ๆ ขอบพระคุณท่านประธานอย่างสูงครับ

- ๔/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณครับ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ขอเชิญท่านรัฐมนตรีครับ

นายวราวุธ ศิลปอาชา (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) : กราบเรียนท่านประธาน ต้องเรียนว่าในประเด็นที่อยากจะขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่าย ต้องเรียนว่า ถ้าหากกรมป่าไม้มีงบประมาณเรายินดีเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าการที่มีบุคลากรที่จะมาช่วยดูแลเรื่องการดูแลไฟป่าและคุณภาพของป่าไม้เป็นเรื่องที่เรายินดีเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ในปัจจุบันทางกรมป่าไม้ยังไม่ได้มีนโยบายดังกล่าว เพราะว่าทุกครั้งที่จะขอเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ ท่านสมาชิกได้กล่าวไปเมื่อสักครู่ว่าสำนักงบประมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง ๒ – ๓ ปีที่ผ่านมา งบประมาณถูกตัดไปมากพอสมควร กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเดียวงบประมาณยังน้อยกว่ากรมของบางกระทรวงเสียอีก ปี ๒๕๖๕ งบประมาณของเราลดไปประมาณ ๕ เปอร์เซ็นต์ จำนวน ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท เหลือประมาณ ๒๙,๐๐๐ ล้านบาท แถมว่างบที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรที่เรียกว่า จัดจ้างเจ้าหน้าที่ในการที่จะมาช่วยกันเป็นหูเป็นตาให้กับหน่วยงานของรัฐในการป้องกันไฟป่าโดนตัดออกไปด้วยเช่นกัน ทำให้เราต้องไปของบประมาณเพิ่มเติมเข้ามา ดังนั้น ต้องเรียนว่าขณะนี้กรมป่าไม้ยังไม่มีนโยบายที่จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้กับวัดต่าง ๆ ทั้งนี้มองได้ ๒ ด้าน เพราะถ้าหากว่ากรมป่าไม้อนุญาตให้ใช้พื้นที่แล้วยังมีเงินสนับสนุนให้วัดใช้เรียกว่า ในการดูแลป่าอีก ถ้ามองไปอีกมุมหนึ่งหากไม่ระวังให้ดีจะเป็นการกระตุ้นให้หลายฝ่ายเข้ามาใช้พื้นที่ของกรมป่าไม้เพราะว่าได้มาแล้วใช้ฟรีและแถมยังได้เงินอีก อันนี้เป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อนที่กรมป่าไม้คงจะต้องพิจารณา ดังนั้น ขณะนี้กรมป่าไม้ยังไม่มีนโยบายที่จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายดังกล่าว ถ้าหากว่ามีโครงการต่าง ๆ ปัจจุบันได้มีหลายโครงการที่หลายวัด และกรมป่าไม้ที่อยู่ในพื้นที่หรือแม้แต่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทำงานร่วมกันในการที่จะบำรุงรักษาป่า และป้องกันไฟป่า เช่น โครงการพระสงฆ์ช่วยงานป่าไม้ อันนี้เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างวัดและกรมป่าไม้หรือแม้แต่

ในส่วนของอุทยานแห่งชาติด้วยกันเอง แต่ในการที่จะมีเงินงบประมาณจัดสรรให้ในการดูแลป่าโดยเฉพาะให้กับวัด ตอนนี้กรมป่าไม้ยังไม่มีนโยบาย กราบขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านรัฐมนตรีครับ ท่านจะถามอะไร เชิญครับ

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร : กราบเรียนท่านประธานครับ อันนี้แล้วแต่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็แล้วกัน เป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่บางครั้งบางวัดอาจจะมีการขัดสนต้องช่วยตัวเองกัน ผมพร้อมจะไปสนับสนุนด้วยเป็นการส่วนตัว แต่สิ่งสำคัญต้องขออนุญาตท่านรัฐมนตรี เรื่อง ยกเว้นค่าใช้จ่ายในการปลูกป่า ขอให้ท่านช่วยเร่งรัดและขอให้ท่านได้ช่วยเพื่อเป็นขวัญกำลังใจของชาวบ้าน ตอนนี้ท่านจะได้ทำบุญกับพระที่ดีที่สุด ขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร และท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จบการพิจารณากระทู้ถามเป็นหนังสือที่ ๓.๑.๑

๓.๑.๒ กระทู้ถาม เรื่อง ปัญหาการลักลอบทิ้งขยะพิษในชุมชน

นายอำพล จินดาวัฒนะ เป็นผู้ตั้งถาม ถามนายกรัฐมนตรี

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : วันนี้ นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มาตอบชี้แจงกระทู้ถามต่อที่ประชุม ด้วยท่านอำพล จินดาวัฒนะ ผู้ตั้งกระทู้ถามได้มีหนังสือขออนุญาตฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการตั้งกระทู้ถาม เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ผมอนุญาตตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕

(ฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการตั้งกระทู้ถามและตอบกระทู้ถาม)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอเชิญนายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ ผู้ตั้งกระทู้ถาม ถามครับ

นายอำพล จินดาวัฒนะ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภา ขอบพระคุณท่านประธานที่ได้บรรจุกระทู้ถามดังกล่าวข้างต้น ขอบพระคุณท่านนายกรัฐมนตรีที่ได้มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาตอบกระทู้ถามในวันนี้ สืบเนื่องจากที่ผมได้ร่วมกับคณะลงพื้นที่ปฏิบัติงานที่อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๔ ที่ผ่านมาได้มีโอกาสไปร่วมรับฟังปัญหาของประชาชนที่ตำบลดีลัง อำเภอพัฒนานิคม ซึ่งมีผู้ลักลอบนำขยะพิษจำนวนมากมาทิ้งไว้ในชุมชน ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อประชาชน ชุมชน และสิ่งแวดล้อมทั้งระยะสั้นและระยะยาวเข้าข่ายการกระทำผิดกฎหมายหลายฉบับและไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ” ผมขออนุญาตใช้ภาพฉาย ภาพนี้เป็นภาพมุมสูงที่เห็นถังบรรจุสารเคมี ซึ่งเชื่อว่าจะเป็นของเสียจากการอุตสาหกรรมจำนวนมากอยู่ในถัง ๒๐๐ ลิตร ไปทิ้งอยู่ที่บ่อดิน ภาพถัดไปเป็นภาพมุมต่ำ หลังจากที่มีการจัดการไปแล้วในระดับหนึ่งมีการกลบดินแล้วมีการคลุมผ้า มีการทำคันดินเพื่อไม่ให้สารพิษไหลลงไปในบ่อเพิ่มขึ้น นี่คือสภาพที่เราเห็นปรากฏการณ์เขาจะบรรจุขยะพิษหรือสารเคมีในถังบรรจุสนิท แล้วแอบลักลอบนำไปไปทิ้งไว้ในพื้นที่ของเอกชนอยู่ใกล้ ๆ ชุมชน สารพิษที่ปรากฏว่ามีคนเข้าไปเทสารนี้ออกเพื่อที่จะนำถัง ๒๐๐ ลิตรไป

ขายและทำให้สารพิษเหล่านี้กระจายลงไปในแผ่นดินและในน้ำส่งกลิ่นเหม็นอย่างรุนแรง นี่คือสภาพที่เห็น บางถังมีการเทออกมา คราบที่เราเห็นดำ ๆ คือ สารเคมี น่าเชื่อว่าจากอุตสาหกรรมแอบไปทิ้งไว้ตรงนี้ จากข่าวมีการประเมินว่า ขยะพิษที่ฝังที่บ้านดีลังประมาณ ๕๐๐ ตัน อธิบดีกรมควบคุมมลพิษมีการพูดคุยกับอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผมจะกล่าวถึงเรื่องนี้เรื่องใหญ่ทีเดียว เป็นจุดหนึ่งที่เป็นที่มาของการตั้งกระทู้ถามในวันนี้ แต่จริง ๆ แล้วเรื่องเหล่านี้มีกระจายเต็มแผ่นดินประเทศไทยจำนวนมาก อันนี้เป็นเรื่องใหญ่ ผมอยากจะกราบเรียนว่า เท่าที่ไปดูเหตุการณ์ในวันที่ ๒ ตุลาคมที่ผ่านมา นายอำเภอ เทศบาล และเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงานเข้าไปร่วมให้ข้อมูลเหตุการณ์ที่เกิดก่อนหน้าที่ผมได้ลงไป กรมควบคุมมลพิษได้เข้าไปเก็บวัตถุสารเคมีนั้นไปตรวจเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษและศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ ๔ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด อำเภอ และเทศบาล เข้าไปร่วมดูพื้นที่วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๔ จากนั้นมีการแจ้งความบันทึกประจำวัน กรมโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปขุดดินเพื่อสำรวจการปนเปื้อน เพราะว่าสารนั้นลงดินไปแล้ว อธิบดีกรมควบคุมมลพิษเข้าพบอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ อันนี้เป็นข่าววันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔ ยื่นหนังสือขอให้ทำคดีเป็นคดีพิเศษ ผมจะขออนุญาตถามท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยว่าเรื่องเหล่านี้ไปถึงไหนแล้ว หลังจากนั้นวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๔ ก่อนผมเข้าไปมีตัวแทนบริษัทเอกชนได้รับมอบหมายจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปเก็บตัวอย่างเพื่อประเมินว่าจะกำจัดอย่างไร ทราบว่ามีการคาดการณ์ว่าการกำจัดต้องใช้เวลาหลายสิบปีและใช้เงิน จำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท อันนี้เรื่องใหญ่มาก ---------

- ๕/๑

ผมได้ลงรายละเอียดด้วยเห็นภาพของปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วก็ให้เห็นว่าประเทศไทยเรามีหน่วยงานที่ถือกฎหมายต่างกันที่เข้าไปร่วมทำงานในกรณีหนึ่งจำนวนหลายหน่วยงานและหลายพระราชบัญญัติ อันนี้เป็นทั้งจุดเด่นหรือจุดด้อยหรือไม่ในการบริหารจัดการเรื่องที่เกิดขึ้น เพราะจะทำให้การจัดการไม่มีความเบ็ดเสร็จเด็ดขาดแล้วก็ติดพันกันไปหมด จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ตำบลดีลัง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ที่มีการลักลอบทิ้งขยะพิษหรือสารพิษจากอุตสาหกรรม ไม่ใช่กรณีเดียวที่ผมกราบเรียนแล้ว มีอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมานับ ๑๐ ปี และกระจายกว้างขวาง ถ้ามีใครติดตามสถานการณ์การข่าวจะพบว่า มีจำนวนเป็น ๑๐ กรณี เป็น ๑๐๐ กรณี ผมไม่แน่ใจว่าเป็น ๑,๐๐๐ กรณีหรือไม่ มากขึ้นทุกวัน กรณีที่ตำบลดีลังนี้เป็นกรณีหนึ่งที่ใหญ่มากพอสมควร และทำความเสียหายให้กับชุมชน ให้กับแผ่นดิน ให้กับแหล่งน้ำ สิ่งที่ชาวบ้านเป็นห่วงมากขณะนี้ว่า แถวนั้นใช้น้ำบาดาลสารพิษจะลงไปถึงน้ำบาดาลของเขาหรือไม่ แล้วจะทำกันอย่างไร บางคนห่วงว่าจะลงเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์หรือไม่ แต่บังเอิญอยู่ไกลระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร ความห่วงนั้นน้อย แต่ห่วงในเรื่องชุมชนและการใช้น้ำเป็นอย่างไร แผ่นดินเราเหมือนกับว่าได้อาบยาพิษ ยาพิษสารเคมีจากการเกษตรมากอยู่แล้ว แต่เรายังมีสารพิษร้ายแรงที่เป็นพวกโลหะหนักที่เกิดจากอุตสาหกรรมมากมาย ผมเชื่อว่าทุกท่านมีประสบการณ์ที่เห็นกรณีแบบนี้เกิดขึ้นอยู่มากมาย ผมอยากจะขออนุญาตกราบเรียนเพื่อจะเข้าประเด็นตรงนี้ จากกรณีนี้เป็นหนึ่งในนับร้อยนับพันกรณี และยังคาราคาซังอยู่เป็นส่วนใหญ่ ประเทศไทยจะไปกันอย่างไร ในบางประเทศไม่เอาอุตสาหกรรมแบบนี้แล้ว เขาส่งออกอุตสาหกรรมแบบนี้ บ้านเรารับอุตสาหกรรมแบบนี้มาหลายสิบปีแล้ว และกำลังก่อผลร้าย ด้านหนึ่งสร้างงานสร้างเงินให้กับประเทศ แต่อีกด้านหนึ่งก่อผลร้ายที่ยากจะเยียวยา ผมขออนุญาตตั้งกระทู้ถามที่ถามไว้ ๒ คำถาม ดังนี้

คำถามที่ ๑ รัฐบาลมีการดำเนินการแก้ปัญหานี้ ทั้งการจัดการขยะพิษ การจัดการทางกฎหมายเพื่อป้องกันผลกระทบที่ลุกลามสู่ประชาชน ชุมชนและสิ่งแวดล้อมอย่างไร มีแผนดำเนินการให้จบหรือไม่ อย่างไร และเมื่อใด ข้อที่ ๑ หมายความว่า ผมถามกรณีที่ตำบลดีลัง

เป็นการเฉพาะ เพราะจากที่ผมได้ร้อยเรียงเท่าที่มีข้อมูล พบว่าหลายหน่วยงานเข้าไปจัดการแต่หลายเรื่องเป็นคลื่นกระทบฝั่ง วันนี้ยังไม่ทราบด้วยซ้ำว่า สารพิษคืออะไร อันตรายต่อประชาชนแค่ไหน เมื่อวานผมได้ประสานงานกับประชาชนในพื้นที่เขายังรอคำตอบทั้งปวง ส่วนราชการเข้าไปมะรุมมะตุ้มในตอนที่เกิดเหตุและเป็นข่าว แล้วไปทำโน่นทำนี่ตามอำนาจหน้าที่และแยกย้ายกันกลับ สิ่งที่เขาได้รับ สิ่งที่เขาเผชิญอยู่ยังคงเดิม แล้วจะจัดการอย่างไร หลังจากเดือนกันยายน เดือนตุลาคม เดือนนี้ธันวาคมแล้วไปจะจัดการอย่างไร หรือแม้กระทั่งที่อธิบดีกรมควบคุมมลพิษที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของท่านได้ลงไปพบกับอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีข่าวใหญ่โตว่าจะผลักดันให้เป็นคดีพิเศษ เพราะถ้าเป็นการปฏิบัติการตามคดีปกติยากที่จะหาผู้ผิดและไม่รู้ว่าเมื่อไรถึงจะได้ผล จะหาคนที่รับผิดชอบมาเยียวยา มาจัดการเมื่อไรจะได้ เขาพยายามจะผลักดัน อันนี้เห็นความมุ่งมั่นว่าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง คือ กรมควบคุมมลพิษ คงไม่อยากให้มีสิ่งเหล่านี้เมื่อมีแล้วจะให้หยุดได้อย่างไร ไปผลักดันเข้าสู่คดีพิเศษไปถึงไหน สังคมถาม ข่าวผ่านไปแล้ว วันนี้ขออนุญาตกราบเรียนถามท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ กรณีตำบลดีลังแต่ละเรื่องไปถึงไหนแล้ว เมื่อสักครู่นี้ผมเรียน สารอะไร อันตรายอย่างไร จะจัดการอย่างไร คดีจะทำอย่างไร ที่คุยกันกับกรมสอบสวนคดีพิเศษจะไปอย่างไร วันนี้อาจจะเป็นโอกาสที่ท่านได้ให้ข้อมูลต่อสาธารณะที่เป็นทางการ ประชาชนเฝ้าดูอยู่ ถ้าเป็นคลื่นกระทบฝั่งไปเรื่อย ๆ แต่ละกรณีแบบนี้ศรัทธาต่อรัฐบาล ต่อการบริหารราชการแผ่นดินสั่นคลอนแน่นอน

คำถามที่ ๒ ในภาพรวมรัฐบาลมีนโยบาย มีมาตรการ มีแผนการบังคับใช้กฎหมาย การเฝ้าระวัง การป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาแบบนี้ซ้ำซากหรือไม่ ในขณะที่เกิดที่ตำบลดีลัง เมื่อเดือนกันยายน เมื่อ ๑ – ๒ วันนี้ ผมเห็นข่าวเกิดที่อื่นอีก เป็นอย่างนี้เนือง ๆ เหมือนกับว่าปัญหานี้ไม่ได้มีการเฝ้าระวังหรือป้องกันหรือไม่ แล้วก็จะลุกลามไปเรื่อย ๆ ขออนุญาตถามนโยบาย มาตรการ และการบังคับใช้กฎหมายของรัฐบาลในภาพรวม ขออนุญาตถามท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒ ประเด็น ขอบพระคุณครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณนายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ ขอเชิญท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตอบกระทู้ถามครับ

นายวราวุธ ศิลปอาชา (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีให้มาตอบกระทู้ถามของท่านอำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภา ขอประทานโทษที่เอ่ยนามประเด็นเรื่อง การลักลอบทิ้งขยะในพื้นที่ชุมชน ต้องเรียนว่าเมื่ออาทิตย์ที่แล้วผมได้เชิญเจ้าหน้าที่คาดว่า คงจะเป็นชุดเดียวกันกับที่สมาชิกวุฒิสภาได้มีโอกาสพบปะในพื้นที่ มีทั้งนายอำเภอ รองปลัดเทศบาล ผู้ใหญ่บ้าน อุตสาหกรรมจังหวัด หัวหน้ากลุ่มโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผู้อำนวยการสิ่งแวดล้อม ต้องเรียนว่าตั้งแต่วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔ กรมควบคุมมลพิษได้เริ่มเข้าไปตรวจสอบร่วมกับสำนักงานเทศบาลที่ตำบลดีลัง เราเห็นว่าพื้นที่หมู่ ๔ ตรวจสอบมาแล้ว มีพื้นที่ทั้งหมด ๒๔ ไร่ เป็นบ่อน้ำอยู่ ๑๒ ไร่ และมีลานที่เป็นกองถังบรรจุกากของเสียอยู่ประมาณ ๕ ไร่ ต้องเรียนว่าสารเคมีทั้งหมด เมื่ออาทิตย์ที่แล้วที่ผมได้เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงได้มีการวิเคราะห์ออกมาหมดแล้ว ถ้าหากว่าสมาชิกวุฒิสภาสนใจ ผมจะได้ฝากเอกสารนี้ไว้ให้กับสมาชิกวุฒิสภาผ่านทางท่านประธานวุฒิสภา สารเคมีที่มาทั้งหมดมีองค์ประกอบธาตุต่าง ๆ หลายตัวที่ค่อนข้างเรียกว่าน่าเป็นห่วง บางชนิดเป็นของแข็ง บางชนิดมีกลิ่นฉุน บางชนิดละลายน้ำ บางชนิดไม่ละลายน้ำ สารเคมีที่พบไม่ว่าจะเป็น เช่น แคลเซียม โพแทสเซียม เหล็ก แบเรียม แมงกานีส นิกเกิล หรือแม้แต่ตะกั่วก็มี ทองแดง สังกะสี เวเนเดียม (vanadium) หลายอย่างซึ่งสารต่าง ๆ เหล่านี้ ต้องเรียนว่าเมื่อรวมกันแล้ว ล้วนแล้วแต่เป็นภัยต่อสุขภาพของพี่น้องประชาชนเป็นอย่างยิ่ง คราวนี้ที่ผ่านมาจนถึง ณ ขณะนี้ได้มีการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ บ่อไม่ว่าจะเป็นคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน รวมไปถึงน้ำใต้ดิน และไอระเหยจากสารเคมีในอากาศ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

หรือว่าโวลาทาลออแกนิกคอมพาวนด์ (Volatile Organic Compound : VOC) เบื้องต้นเราพบว่าในแหล่งน้ำผิวดินบ่อน้ำที่ใช้ประโยชน์ในบริเวณใกล้จุดที่ลักลอบทิ้งกากของเสีย เรียกว่ามีโลหะหนักไม่ว่าจะเป็นเหล็ก แบเรียม อลูมิเนียม ในปริมาณที่ค่อนข้างต่ำ แสดงว่าสารเคมีที่อยู่ในบริเวณพื้นที่ ๒๔ ไร่ดังกล่าว ยังไม่ได้ไหลออกไปในเขตพื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำผิวดิน ถ้าหากว่าเจอฝนตกหนัก ๆ เข้าเรายังไม่แน่ใจว่าจะเกิดสถานการณ์อะไรขึ้นมาบ้าง ส่วนบ่อน้ำซึมที่อยู่ระหว่างบ่อรองรับน้ำทิ้งจากการกรองสารเคมี อันนี้เราตรวจพบมีสารอยู่หลายตัว แม้กระทั่งสารไซยาไนด์ที่มีค่าเรียกว่าเกินกว่าปริมาณที่จะเป็นความปลอดภัยต่อพี่น้องประชาชน ในส่วนของความเป็นกรด เป็นด่าง และของแข็งละลายน้ำทั้งหมดอยู่เกินค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ทั้งสิ้น ในกรณีของน้ำใต้ดิน ซึ่งทราบว่าพี่น้อง หมู่ ๔ ที่ตำบลดีลังยังใช้น้ำบาดาลอยู่มากพอสมควร ขณะนี้ต้องเรียนว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำลังเร่งเจาะและตรวจสอบน้ำที่อยู่ใต้ดินในชั้นต่าง ๆ ว่าได้รับผลกระทบจากสารเคมีต่าง ๆ มากน้อยแค่ไหน ส่วนคุณภาพดินโดยรอบบ่อที่ใช้ประโยชน์ได้ยังมีคุณภาพปกติอยู่ ยกเว้น ในบริเวณพื้นที่ที่เอาของเสียไปทิ้งใช้ไม่ได้แน่นอน ส่วนไอระเหยจากสารเคมีได้มีการตรวจสอบระยะตั้งแต่ ๒๐๐ – ๑,๐๐๐ เมตร รอบ ๆ บริเวณพื้นที่ ปรากฏว่ายังอยู่ในปริมาณที่ปลอดภัย ไม่กระทบต่อสุขภาพของพี่น้องประชาชน ----------

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ต้องเรียนท่านประธานวุฒิสภาผ่านไปยังท่านสมาชิกว่าการทำงานเช่นนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อน ยากลำบากและเป็นที่กระทบกระเทือนขวัญและกำลังใจของพี่น้องประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก สำคัญที่สุด คือ ปัจจุบันเจ้าของพื้นที่รู้ตัวแล้วว่าเป็นใคร แล้วรู้ด้วยว่าคนที่เป็นเจ้าของที่ทราบดีด้วยว่า สัญญาที่ได้ดำเนินการไปจะเกิดอะไรขึ้นกับที่ของตัวเอง ต้องเรียนว่าคนประเภทนี้ผมขอเรียกว่า “เป็นคนชั่ว” ชั่วจริง ๆ รู้อยู่แล้วว่าที่ของตัวเองที่ทำการเกษตรอยู่ พี่น้องประชาชนที่อยู่ในหมู่ ๔ ด้วยกันทำการเกษตรอยู่ที่จังหวัดลพบุรี ญาติตัวเองอยู่ในหมู่บ้านใช้น้ำจากบริเวณเหล่านั้นแล้วยังยอมให้บริษัทอะไรก็ไม่รู้ ซึ่งขณะนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจพอจะมีเบาะแสอยู่ยังยอมให้เอาสารเคมีมาทิ้งในที่ของตัวเองมีทั้งของเหลวทั้งที่อยู่ในแกลลอนต่าง ๆ ปริมาณของเหลวที่เอามาทิ้งทั้งหมด สารเคมีที่เอามาทิ้งทั้งหมดประมาณ ๕,๐๐๐ กว่าคิว ซึ่งเป็นจำนวนมากปริมาณเงินที่จะต้องใช้ในการกำจัดสารเคมีเหล่านี้คำนวณออกมาแล้วอยู่ที่ประมาณ ๑๐ - ๑๒ ล้านบาท ดังนั้น คนที่เป็นเจ้าของที่ในขณะนี้กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินคดีแจ้งความข้อกล่าวหาไปแล้ว แต่ยังไม่ยอมซัดทอดต่อไปด้วยว่าคนที่มาจ้างคือใคร ต้องเรียนว่าคนนี้ชั่ว เลว คนแบบนี้อย่าให้ผมพูด ถ้าผมจับได้จะเอาไปทำอะไรบ้าง ผมขอพูดประเด็นเรื่องกฎหมายก่อน กรมควบคุมมลพิษได้ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกรมโรงงานอุตสาหกรรมและเทศบาลต่าง ๆ ในการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นแก้ไข แล้วระงับเหตุการณ์ความรำคาญสารเคมีเบื้องต้น เราตรวจสอบออกมาได้แล้วว่ามีอะไรบ้าง ก่อให้เกิดกลิ่นก่อให้เกิดความรำคาญอะไร เราแก้ไขปัญหาเบื้องต้นไปก่อนว่าถ้าเกิดกลิ่นเหม็นหรือว่าเกิดอะไรเราแก้ปัญหาที่หน้างานไปก่อน ส่วนในระยะยาวการที่จะเอาสารเคมีเหล่านั้นออกจากพื้นที่ ๒๔ ไร่ตรงนี้เป็นประเด็นหนักเพราะว่าต้องใช้เงิน ๑๐ กว่าล้านบาท หน่วยงานต่าง ๆ เริ่มเหงื่อตกไม่ว่าจะเป็นกรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ หรือแม้แต่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด รวมไปถึงหน่วยงานต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) การที่จะหาเงินจำนวน ๑๒ ล้านบาท มาช่วยพี่น้องประชาชนได้นั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องเรียนว่าทุกหน่วยงานกำลังเร่งประสานงานกันอยู่ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กรมควบคุมมลพิษไปดำเนินการกล่าวโทษกับเจ้าของที่ดินที่สถานีตำรวจภูธรพัฒนานิคม มีความผิดทั้งหมด ๔ - ๕ กระทงด้วยกัน ทั้งนี้ อาทิตย์ที่แล้วเมื่อวันพฤหัสบดีที่ผ่านมา ผมได้คุยกับนายอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ได้โทรศัพท์พูดกับรองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดลพบุรี ได้ขอให้ตำรวจสืบสวนและเร่งสอบสวน การที่มีการฟ้องกล่าวโทษเพื่อหาต้นต่อให้ได้ว่า สารเคมีเหล่านี้มาจากไหน รถที่นำมาทิ้งพอจะทราบว่ามีสัญญาณจีพีเอสอยู่ แต่ว่าได้มีการส่งต่อกันเพื่อที่จะสืบหาต้นตอให้ถึงว่าโรงงานที่เป็นต้นตอของสารพิษเหล่านี้ คือ โรงงานที่มาจากจังหวัดใด อำเภอใด เบื้องต้นอย่างที่ผมได้กล่าวไปแล้วว่าพอจะทราบเบาะแส แต่กำลังขอคำยืนยันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการที่จะกำหนดพิกัดให้ถูกต้องว่ารถที่มีการส่งต่อกันนั้นเป็นรถของใคร มาจากที่ไหน ต้องเรียนต่อว่าในส่วนของกรมควบคุมมลพิษการชดใช้ค่าเสียหายจากการเกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของเอกชนที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เราเร่งดำเนินคดีแล้ว ข้อจำกัดของกรมควบคุมมลพิษ และหลายหน่วยงานของประเทศไทย สิ่งเดียวที่เราทำได้ คือ เป็นเจ้าทุกข์ในการที่จะไปร้องกล่าวโทษกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แล้วเมื่อถึงกรณีนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจมีการฟ้องร้องต่อศาล ศาลตัดสิน แน่นอนผู้ที่ถูกกล่าวหาจะต้องมีการอุทธรณ์ไปจนถึงในชั้นฎีกากว่าจะครบกว่าจะเอาออกได้ ผมเข้าใจความรู้สึกของพี่น้องประชาชนเป็นอย่างดีว่าความเดือดร้อนในพื้นที่เป็นอย่างไร ขออนุญาตเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านสมาชิกว่า ในขณะนี้ผมได้ขอให้กรมควบคุมมลพิษเร่งประสานกับจังหวัดและหน่วยงานในพื้นที่ จะขอจากส่วนกลางเกรงว่าจะไม่ทัน กำลังเร่งให้ดูในจังหวัดว่า เราสามารถนำงบประมาณจากส่วนไหนมาได้ในการที่จะขนเอาสารเคมีเหล่านี้ไปบำบัด เพราะว่าต้นทุนในการบำบัดสารเคมีเหล่านี้ไม่ได้ถูก ดังนั้น ต้องเรียนว่านายคนนี้ที่เป็นเจ้าของที่ได้ก่อกรรมทำเข็ญเอาไว้มาก ผมต้องขออภัยพี่น้องประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ที่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้น คำถามที่ ๒ ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้ถามประเด็นว่า รัฐบาลมีนโยบายในการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในลักษณะเช่นนี้อีกหรือไม่ อย่างไร กรมควบคุมมลพิษได้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปัจจุบันมีมาตรการทั้งหมด ๗ – ๘ มาตรการ

ประเด็นที่ ๑ มีการสนับสนุนและผลักดันให้ภาคอุตสาหกรรมได้พัฒนาและเปลี่ยนแปลงระบบการผลิต รวมทั้งผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ให้กระบวนการผลิตลดการใช้สารเคมีอันตรายและลดของเสียที่เหลือใช้ รวมทั้งการนำกลับมาใช้ใหม่และดัดแปลงกระบวนการผลิตเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างอื่น เพราะว่าจะได้สอดคล้องกับแนวทางที่ท่านนายกรัฐมนตรีได้ให้ไว้ในการประชุมคอป ๒๖ (Conference of the Parties : COP 26) ที่เมืองกลาสโกว์ ประเทศสกอตแลนด์ ว่าภายในปี ๒๐๕๐ ประเทศไทยจะเข้าสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน หรือคาร์บอนนูทราลิที (Carbon Neutrality) และปี ๒๐๖๕ จะก้าวเข้าสู่สถานะเนตซีโร (Net Zero) เป็นเฮาท์แกสสิเมชั่น (House Gassimation) ดังนั้น การที่จะประสานงานกับภาคอุตสาหกรรมให้ลดการผลิตของเสียหรือว่าไอเสียต่าง ๆ เหล่านั้นจะสอดคล้องกับแนวทางที่ท่านนายกรัฐมนตรีได้แสดงเจตนารมณ์ไว้เมื่อตอนต้นเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา

ประเด็นที่ ๒ การผลักดัน กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายสารพิษทั้งหลายที่สามารถเผยแพร่สู่สาธารณชนได้ ทั้งชนิดและปริมาณของมลพิษที่มีการปลดปล่อยจากแหล่งกำเนิดว่ามีปริมาณเท่าไร ทั้งภาคอากาศ ภาคพื้นดิน ภาคน้ำ รวมถึงการนำเอาข้อมูลน้ำเสียและของเสียจากแหล่งกำเนิดไปบำบัดหรือกำจัด

ประเด็นที่ ๓ กรมควบคุมมลพิษได้ประสานงานในการที่จะพัฒนาระบบการกำกับดูแลการขนส่งกากของเสียทั้งหลายทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ครอบคลุมทุกโรงงาน เช่น การติดจีพีเอสที่รถขนส่งต่าง ๆ การดูกำลังการผลิตว่า ผลิตเท่านี้จะเกิดของเสียขึ้นเท่าไรและมีการบำบัดเท่าไร เพื่อให้สามารถติดตามได้ตั้งแต่จุดกำเนิด

ประเด็นที่ ๔ การตรวจสอบกับโรงงานรีไซเคิลทุกแห่ง หรือโรงงานที่กำจัดและบำบัดกากอุตสาหกรรมอย่างเคร่งครัดว่า ให้การทำงานเป็นไปตามกฎหมาย ไม่ใช่ว่าการบำบัดหรือว่าการกำจัดของเสีย คือ การไปจ้าง นาย ก นาย ข ในจังหวัดที่อยู่ห่างไกลและนำเอาไปทิ้งตามที่เกิดเหตุเช่นนี้

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประเด็นที่ ๕ การเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นและเครือข่ายภาคประชาชนในการเฝ้าระวังการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ ปี ๒๕๖๑ ถึงปี ๒๕๖๔ ได้กำหนดแผนงานเสริมสร้างประสิทธิภาพเครือข่ายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคประชาชน โดยเราได้มีการฝึกอบรมและให้ความรู้สร้างการมีส่วนร่วมและกำหนดแนวทางในการป้องกันเหตุการณ์เช่นนี้ที่เกิดขึ้นจากการลักลอบทิ้งของเสีย นอกจากของเสียแล้วบางครั้งยังเอาขยะอิเล็กทรอนิกส์มาลักลอบทิ้งที่เราทำไปแล้วมี ๑๐ จังหวัด คือ จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดสระแก้ว จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดราชบุรี ซึ่งจังหวัดเหล่านี้เป็นจังหวัดที่มักจะมีข่าวเป็นประจำว่ามีการลักลอบเอากากของเสียจากอุตสาหกรรมหรือว่า เศษซากอิเล็กทรอนิกส์นำไปทิ้ง

ประเด็นที่ ๖ การเสริมสร้างและสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีการรีไซเคิลกำจัดกากอุตสาหกรรมที่ถูกต้อง

ประเด็นที่ ๗ การบูรณาการกับทุกหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นกระทรวงอุตสาหกรรมโดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมอนามัย และหน่วยงานท้องถิ่น ให้สืบหาในการเฝ้าระวังด้วยและสืบหาตัวผู้กระทำความผิด และประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ดำเนินคดีโดยรวดเร็วและเคร่งครัด

ประเด็นที่ ๘ การผลักดันนโยบายเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวหรือไบโอเซอร์คูลาร์กรีนอีโคโนมี (Bio Circular Green Economy) ตามนโยบายท่านนายกรัฐมนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกหรืออีอีซี (Eastern Economic Corridor : EEC) ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ต้องเรียนท่านประธานว่าบางครั้งฟังดูเหมือนไกลเหลือเกิน แต่ว่าเป็นสิ่งที่เรากำลังผลักดันเรื่องโครงสร้างและปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ขณะนี้ ไม่ใช่แค่ที่จังหวัดลพบุรีอย่างเดียวอย่างที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้กล่าว แต่ว่าเกิดขึ้นหลายพื้นที่และผมในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาของกรมควบคุมมลพิษเร่งดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดแต่บางครั้งกลไกทางกฎหมายอาจจะไม่รวดเร็วอย่างที่เราคิด ซึ่งส่วนทางกับความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ ในประเด็นนี้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ได้นิ่งนอนใจ เราเร่งและประสานงานกับทุกหน่วยงาน ถ้าดำเนินคดีตรงไหนได้จะเร่งดำเนินการและทำอย่างเข้มงวดให้ถึงที่สุด กราบขอบคุณครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ได้ตอบ ๒ คำถาม ๘ ประเด็น เกินเวลาแล้ว ท่านอำพล จินดาวัฒนะจะถามอะไรต่อครับ

นายอำพล จินดาวัฒนะ : ขออนุญาตเพิ่มเติมเล็กน้อย ท่านจะกรุณาหรือไม่

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : เชิญท่านอำพล จินดาวัฒนะ ครับ

นายอำพล จินดาวัฒนะ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ พอดีเรื่องนี้ใหญ่มาก

ประเด็นที่ ๑ คือ เฉพาะที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้กรุณาตอบ ผมได้บันทึกไว้หมดแล้ว และท่านจะมีเอกสารให้ผมขอรับด้วย เนื่องจากว่าผู้ใต้บังคับบัญชาของท่านได้พยายามจะผลักดันให้เป็นคดีพิเศษ อันนี้ผมฝากท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย สิ่งที่ท่านชี้แจงเมื่อสักครู่นี้เป็นเรื่องการดำเนินคดีตามปกติ คราวนี้ผมไม่แน่ใจว่าในส่วนของกระทรวงของท่านมีแนวคิดที่จะผลักดันคดีแบบนี้ให้เป็นคดีพิเศษหรือไม่ เพราะว่าอธิบดีได้เดินหน้าไปแล้วก้าวหนึ่ง แต่ที่ท่านได้รายงานต่อสภาเมื่อสักครู่นี้เป็นเรื่องการดำเนินคดีตามระบบปกติ อันนี้ผมรู้สึกว่ายังมีอะไรที่ไม่ลงรอยกันอยู่นิดหนึ่ง เป็นการเพิ่มเติมไว้เท่านั้น

ประเด็นที่ ๒ ที่ท่านตอบเรื่องภาพใหญ่ ผมทราบดีว่าเป็นประเด็นสลับซับซ้อนและเกี่ยวข้องมากมาย ต้องกราบขอบพระคุณ สิ่งที่ท่านได้อธิบายตอนท้าย ซึ่งเป็นเอกสารมีเนื้อหาค่อนข้างมาก ถ้าท่านรัฐมนตรีจะกรุณาขอเอกสารนั้นด้วย เราจะได้ติดตามและดูแลในส่วนที่เกี่ยวข้องของฝ่ายนิติบัญญัติต่อไป ขอบพระคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านนายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ และขอบคุณท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นอันจบการพิจารณากระทู้ถามเป็นหนังสือ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๓.๒ กระทู้ถามด้วยวาจา

วันนี้มีกระทู้ถามด้วยวาจา จำนวน ๒ กระทู้ แต่เนื่องจากกระทู้ถามที่ ๓.๒.๒ กระทู้ถาม เรื่อง การฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังน้ำลด ท่านรณวริทธิ์ ปริยฉัตรตระกูล เป็นผู้ตั้งถาม ถามท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากท่านรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบติดภารกิจสำคัญไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามด้วยวาจาในวันนี้ จึงขอเลื่อนกระทู้ถามด้วยวาจาดังกล่าวออกไป ในวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ ทั้งนี้ สมาชิกประสงค์ที่จะตั้งเป็นกระทู้ถามด้วยวาจา ท่านสามารถเสนอใหม่เพื่อให้พิจารณาในวันดังกล่าว ดังนั้น ในวันนี้จึงเหลือกระทู้ถามด้วยวาจา จำนวน ๑ กระทู้ ผมขอกำหนดเวลาในการถาม – ตอบ กระทู้ถามด้วยวาจาไม่เกิน ๒๐ นาที

๓.๒.๑ กระทู้ถาม เรื่อง การลดโทษให้นักโทษคดีจำนำข้าว นายวันชัย สอนศิริ เป็นผู้ตั้งถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

วันนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้มาตอบชี้แจงกระทู้ถามต่อที่ประชุมและท่านรัฐมนตรีได้อยู่ในห้องประชุมนี้แล้ว ขอเชิญท่านวันชัย สอนศิริ ผู้ตั้งกระทู้ถามด้วยวาจาถามครับ

นายวันชัย สอนศิริ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวันชัย สอนศิริ สมาชิกวุฒิสภา ขออนุญาตตั้งกระทู้ถามด้วยวาจาสอบถามท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม คำถามวันนี้ขออนุญาตกราบเรียนต่อท่านประธานว่าอาจจะย้อนแย้งกับคำถามที่ผมเคยได้สอบถามท่านรัฐมนตรีในสัปดาห์ก่อน สัปดาห์ก่อนนั้นผมได้ถามถึงนักโทษล้นคุก แต่วันนี้เป็นคำถามที่ถามนักโทษออกจากคุกเร็วเกินไป ผมขออนุญาตเอาข่าวมาสรุปย่อ ๆ มีนักโทษคดีดัง ๆ อย่างน้อยประมาณ ๕ คน คนแรก เป็นอดีตรัฐมนตรี ศาลจำคุก ๓๖ ปี ได้ลดโทษมาโดยลำดับและจะพ้นโทษประมาณวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๘ และถ้ามีการลดโทษไปอีกเรื่อย ๆ เผลอ ๆ อาจจะได้ออกเร็วกว่านี้ รัฐมนตรีบางคนศาลตัดสินจำคุก ๔๘ ปี จะพ้นโทษ ถ้าดูตามที่ได้รับการอภัยโทษในครั้งนี้ ในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๗๑ ข้าราชการผู้ใหญ่ศาลตัดสินจำคุก ๔๐ ปี จะพ้นโทษ ในปี ๒๕๖๙ เสี่ยบางคนศาลตัดสินจำคุก ๔๘ ปี เหลือโทษจำคุกขณะนี้ประมาณ ๖ ปี

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

จะพ้นโทษในวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๖ และมีอีก ท่านประธานจะเห็นได้ว่า บุคคลเหล่านี้ได้สร้างความเสียหายให้กับประเทศอย่างมหาศาล ไม่ว่าจะสร้างหนี้ให้กับประเทศ ๕ – ๗ แสนล้านบาท มีคนตายอันเกิดกับคดีนี้เป็นสิบ ๆ คน แต่ปรากฏว่า ศาลตัดสินจำคุกแรงมาก แต่กรมราชทัณฑ์ภายใต้กำกับดูแลของท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมท่านนี้ กลับมีมาตรการในลักษณะลดหย่อนผ่อนโทษ รวมทั้งมาตรการเรียกว่าจัดชั้นนักโทษให้เข้าสู่ระบบดังกล่าว ผมว่ากระบวนการที่ศาลตัดสิน ๔๐ ปี ๔๕ ปี ๕๐ ปี ผมว่าคนไทยรู้สึกว่าคนคอร์รัปชัน คนทุจริต ควรต้องถูกลงโทษให้สาสมแบบนี้ แต่พอกระบวนการอย่างนี้ออกมาว่าจะออกจากคุกในเร็ว ๆ วันนี้ และได้รับลดโทษเข้าไปอีก เผลอ ๆ อีก ๑ – ๒ ปี จะออกแล้ว ผมว่ากรมราชทัณฑ์ภายใต้การกำกับของท่านรัฐมนตรีกระทำการเสมือนตบหน้าประชาชนคนไทยทั้งประเทศ การทำงานของท่านรัฐมนตรีนั้น แน่นอนท่านอาจจะไม่ได้ไปล้วงลูกในตรงนั้น แต่มีคำพูดมาโดยตลอด คนมีเงิน คนมีอิทธิพล คนมีอำนาจไม่ติดคุก ถึงติดคุกก็ติดสบาย และติดไม่นาน คนจนมีแต่ติดจนถูกขังลืม กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา ศาลตัดสินจำคุก ๔๐ – ๕๐ ปี การเลื่อนชั้น เป็นนักโทษชั้นกลาง ชั้นดี ชั้นดีมาก ชั้นเยี่ยม ชั้นเยี่ยมมาก ไม่มีใครรู้ว่าศาลตัดสินแล้วก็แล้วกัน กระบวนการตรงนั้นเป็นอำนาจของกรมราชทัณฑ์ภายใต้กำกับของท่านรัฐมนตรี เขาพูดกันมาโดยตลอด อยู่ข้างนอกใช้เงินซื้อตำแหน่ง ซื้ออำนาจได้ นับประสาอะไรจะใช้เงินซื้อเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนชั้น เป็นนักโทษชั้นดี ชั้นดีเยี่ยม ชั้นเยี่ยม ชั้นเยี่ยมมาก เขาว่าง่ายกว่าซื้อตำแหน่งรัฐมนตรีเสียอีก ----------

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เราจะเห็นได้ว่านักโทษพวกนี้กลายเป็นนักโทษชั้นเยี่ยมมาก เพราะฉะนั้น กระบวนการภายใต้การกำกับของท่านรัฐมนตรีท่านได้ไปดูแล ได้สอดส่อง ได้กำกับกระบวนการเหล่านี้มากน้อยแค่ไหนเพียงไร ผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานที่จะตั้งคำถามว่า กว่าที่เขาจะเอาคนพวกนี้มาเข้าคุกเข้าตะรางได้ ตำรวจก็ดี สำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ก็ดี จะต้องทำสำนวนกันหนา ๆ เป็นลัง ๆ กี่พันแผ่นสืบพยานหลักฐานกันขนาดไหน กว่าศาลท่านจะตัดสินต้องใช้เวลาเท่าไร แล้วศาลท่านเห็นว่าเรื่องพวกนี้ต้องตัดสินแรงแล้วท่านแรงจริง ๆ กระบวนการตัดสินในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบก็เร็ว เพราะท่านเห็นว่าเป็นความเสียหายต่อประเทศและประชาชน กระทบต่อความรู้สึกของประชาชน แต่กรมราชทัณฑ์ภายใต้การกำกับของท่านรัฐมนตรีกลับมีอำนาจเหนือศาล ที่เรียกกันว่าลดกระหน่ำซัมเมอร์เซล (summer sale) มีบางคนถึงขนาดพูดว่า อดีตผู้หลักผู้ใหญ่พวกนี้เป็นพวกเดียวกับท่านรัฐมนตรีเป็นนักการเมืองด้วยกัน เคยเป็นรัฐมนตรีร่วมกัน มีหรือที่จะไม่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ผมจึงตั้งเป็นข้อสงสัยเพราะกรรมเป็นเครื่องชี้เจตนาจริง ๆ ว่า ถ้าไม่มีสมัครพรรคพวก ไม่มีอิทธิพล ไม่มีเงินคนพวกนี้จะไม่ได้ลดขนาดนี้ ไปดูนายดำ นายแดง นายมี นายแมว นี่คือความเหลื่อมล้ำในคุก ผมขออนุญาตตั้งเป็นคำถาม ดังต่อไปนี้

ประการที่ ๑ ขออนุญาตถามท่านตรงไปตรงมาเลย เพราะขณะนี้กำลังมีคนที่ถึงขนาดไล่รัฐมนตรี เสนอให้ปลดรัฐมนตรีท่านนี้ว่า ท่านมีส่วนรู้เห็นหรือเข้ามาช่วยเหลือสมัครพรรคพวกของท่าน ในฐานะเป็นนักการเมืองด้วยกัน ผมขอถามแบบตรงไปตรงมาว่ากระบวนการเลื่อนขั้นนักโทษเหล่านี้ ท่านรัฐมนตรีรู้เรื่องบ้างหรือไม่ มีส่วนรู้เห็นมากน้อยแค่ไหนเพียงไร ได้มีการตรวจสอบแล้วหรือไม่ อย่างไร

ประการที่ ๒ หลักเกณฑ์ในการลดโทษ เลื่อนระดับนักโทษที่มีการกล่าวอ้างกันมาอาจจะไม่มีพยานหลักฐาน แต่คนออกจากคุกมาแล้วพูดอยู่ตลอดเวลา ผมอยู่ในอาชีพทนายความลูกความก็ติดคุกมาเล่าให้ฟังเรื่องนี้เงินซื้อได้ทุกอย่างในคุก มีการวิ่งเต้นใช้เงินในการเลื่อนระดับนักโทษหรือไม่

ประการที่ ๓ คดีคอร์รัปชัน คดียาเสพติด ศาลท่านต้องตัดสินแรงและเร็ว ศาลลงโทษแรง พิจารณาคดีเร็ว แต่สวนทางกับท่าน แรงท่านกลับทำให้เบาแล้วออกจากคุกเร็ว ท่านจะมีมาตรการในการทบทวนการลดโทษ การเลื่อนระดับหรือไม่ อย่างไร กับบุคคลที่กระทำความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับประเทศชาติอย่างนี้ ขออนุญาตตั้งเป็นคำถามถามต่อท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านวันชัย สอนศิริ ต่อไปขอเชิญท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมตอบกระทู้ถามครับ

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพอย่างสูง กระผม นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ขออนุญาตตอบกระทู้ถามท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ท่านวันชัย สอนศิริ ท่านทั้งกล่าวหาและท่านทั้งกระแนะกระแหน ดูเหมือนผมเป็นผู้กระทำผิดเสียอย่างนั้น ผมต้องกราบเรียนว่าในขณะที่ผมมารับตำแหน่งหน้าที่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ผมบริหารความยุติธรรมในทุกชั้นทุกแนวทางหรือผู้คนที่มาร้องเรียนหรือดำเนินการทั้งหลาย ผมปวารณาตัวว่าผมจะทำให้เกิดความยุติธรรมและแก้ปัญหาอย่างหลากหลายให้พี่น้องประชาชนหรือผู้คนทั้งหลายพึงพอใจทั้ง ๆ ที่ผู้คนทั้งหลายไม่เคยหวังว่า ตัวกระผมจะมาทำหน้าที่รัฐมนตรีด้านสังคมได้อย่างไร แต่ผมมั่นใจในหน้าที่ทุก ๆ ด้าน และในส่วนที่เกี่ยวกับท่านว่า ผู้คนออกจากคุกออกจากเรือนจำเร็วเกินไป ตรงนี้ผมมั่นใจว่า สิ่งที่ได้ดำเนินการไปนั้นเป็นเรื่องที่ถูกต้อง และถูกตามแนวทางและครรลองต่าง ๆ ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๙ มาถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา ๑๐๕ ปี มีพระราชกฤษฎีกาอภัยโทษให้ผู้ต้องขังถึง ๕๒ ฉบับ และแนวทางการดำเนินการในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแบ่งออกเป็นขั้น เป็นชั้น เป็นตอน เพื่อให้แยกแยะออกว่าโทษชั้นไหนอย่างไร หรือประเภทของโทษควรจะได้รับการลดโทษอย่างไร ได้ดำเนินการและทำอย่างชัดเจนในรูปแบบของเอกสารในแนวทางนั้น ๆ เป็นแนวทางค่อนข้างเหมือนกัน และมีการปรับปรุง

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

มาเป็นลำดับระยะเวลาดังกล่าว ซึ่งผมจะใช้เวลาเท่าที่มีอยู่ที่ท่านประธานมอบให้ คนที่จะมาไล่ผมไล่รัฐมนตรี ถ้าได้รู้ถึงความจริงที่ผ่านมาเขาจะเสียใจ เพราะว่าผมได้ทำงานตรงไปตรงมาและเป็นประโยชน์กับทั้งคนรวยและคนจน และคนจนที่มาเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำ ผมคิดว่าเขาประทับใจในการทำงานของกรมราชทัณฑ์ในการพักโทษแต่ละครั้งคราว ผมเห็นมีแต่คนชื่นชมยินดี ไม่มีใครร้องเรียนว่าต้องมาเสียเงินหรือการดำเนินการในการจัดชั้นนักโทษ ชั้นนักโทษ ๖ เดือนครั้งที่มีการปรับปรุง ถ้าหากว่าไม่ทำอะไรที่ผิดระเบียบกรมราชทัณฑ์ เช่น การทะเลาะวิวาทหรือเล่นการพนันเป็นสิ่งที่ผู้คุมหรือผู้ที่ดูแลอยู่ออกเป็นกฎกติกาของกรมราชทัณฑ์ ----------

- ๙/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

บุคคลผู้นั้นจะได้รับการเลื่อนชั้นตามลำดับทุก ๖ เดือน ผมอยากจะเรียนอย่างนี้ว่า ในขั้นตอนของชั้นและเรื่องพระราชกฤษฎีกา มีความเป็นมา และในปี ๒๕๔๗ มีการปรับหรือเปลี่ยนแปลงในกลุ่มของนักโทษหรือผู้ต้องขังที่ทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ แต่อย่างไรก็ตาม ผมจะพูดถึงแนวทางของพระราชกฤษฎีกาที่ลดโทษ แบ่งประเภทของนักโทษออกเป็น ๕ ประเภท เพื่อฟังและทำความเข้าใจง่าย ๑. นักโทษเด็ดขาดที่กระทำความผิดคดีอาญาทั่วไปไม่ร้ายแรง เช่น ลักทรัพย์ วิ่งราว ฉ้อโกง ทำร้ายร่างกาย พวกนี้จะเริ่มต้นด้วย ๑ ใน ๔ เป็นนักโทษชั้นกลาง ชั้นดี ชั้นดีมาก และชั้นเยี่ยม เริ่มต้นด้วย ๑ ใน ๕ ขอประทานโทษ และเป็นชั้นเยี่ยม คือ ได้รับการลดโทษตามพระราชกฤษฎีกา ๑ ใน ๒ ท่านจำตรงนี้ไว้กลุ่มแรก และกลุ่มที่ ๒ เป็นกลุ่มที่มีปัญหา ซึ่งขณะนี้ผู้คนสนใจ คือ กลุ่มนี้ นักโทษเด็ดขาดที่กระทำความผิดอาญาร้ายแรงตามบัญชีแนบท้าย เช่น ความผิดต่อเจ้าพนักงาน ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ความผิดที่เกี่ยวกับเพศ ความผิดที่เกี่ยวกับชีวิตผู้อื่น ในส่วนนี้ชั้นกลางได้รับการลดโทษ ๑ ใน ๖ แต่พอมาถึงชั้นเยี่ยมได้ ๑ ใน ๓ และกลุ่มของบุคคลดังกล่าวที่ท่านพยายามพูดคงอยู่ในกลุ่มนี้ และกลุ่มที่ ๓ ทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นำเข้า ส่งออก ผลิต รายเล็กที่มีโทษไม่เกิน ๘ ปี ชั้นกลางได้ลดโทษ ๑ ใน ๘ ชั้นเยี่ยม ๑ ใน ๕ ในส่วนที่ ๔ คือ พวกยาเสพติดที่ลงโทษจำคุกเกิน ๘ ปี ได้รับโทษน้อยลง และชั้นกลางได้ ๑ ใน ๙ และชั้นเยี่ยมได้ ๑ ใน ๖ หมายความว่า ชั้นกลาง ๑ ใน ๙ ชั้นดี ๑ ใน ๘ ชั้นดีมาก ๑ ใน ๗ และชั้นเยี่ยม ๑ ใน ๖ และกลุ่มที่ ๕ สำคัญมาก นักโทษเด็ดขาดที่ต้องประหารชีวิตที่เคยได้รับพระราชทานอภัยโทษแล้ว ต่อไปไม่ได้รับพระราชทาน และอีกกลุ่ม คือ ๕.๒ นักโทษเด็ดขาดที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในฐานผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผลิต นำเข้า หรือส่งออกเพื่อจำหน่าย พวกนี้พิพากษาจำคุกเกิน ๘ ปี ถ้าพิพากษาหลังจากมีพระราชทานอภัยโทษ ครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ จะไม่ได้รับการลดโทษ และอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญมาก นักโทษเด็ดขาดกระทำความผิดซ้ำและไม่ใช่ชั้นเยี่ยม พวกกระทำความผิดซ้ำเข้าไปสู่เรือนจำ ครั้งที่ ๒ จะไม่ได้ชั้นกลาง แต่จะเป็นนักโทษชั้นเลวหรือชั้นต้องปรับปรุง เปลี่ยนจากคำว่า “เลว” เป็น “ต้องปรับปรุง” ชั้นเลวไม่มีแล้ว และถ้าทำความผิดซ้ำเป็นครั้งที่ ๓ จะเป็นนักโทษที่อยู่ในชั้นต้องปรับปรุงมากหรือเลวมาก

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

พวกเลวมากหรือเลวจะไม่ได้รับพระราชทานอภัยโทษ ถึงแม้ว่าจะเป็นคดีเล็กน้อยอะไรก็แล้วแต่ ในเรื่องนี้ไม่ได้รับพระราชทานอภัยโทษอย่างแน่นอน และผู้คนที่มียาเสพติดที่ท่านเคยถามว่า มีตั้ง ๘๒ เปอร์เซ็นต์ มากมายอย่างนี้เพราะอะไร เพราะเป็นโทษซ้ำ บางคนถึง ๗ ครั้ง เราถึงต้องแก้ไขปัญหายาเสพติดในรูปแบบแนวทางใหม่ ซึ่งวันที่ ๙ ที่ผ่านมาคณะรัฐมนตรีเปิดแผนปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติด และประมวลกฎหมายยาเสพติดมีผลใช้บังคับ ซึ่งท่านสมาชิกวุฒิสภาได้ช่วยดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายฉบับดังกล่าว เป็นการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพราะเป็นกฎหมายปฏิรูป ซึ่งแนวทางดังกล่าวตรงนี้ ผมได้กราบเรียนท่านประธานไปแล้วว่า พระราชทานอภัยโทษมีมาตั้งแต่ปี ๒๔๕๙ และปี ๒๔๕๙ กลุ่มคนที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติสนใจถามเป็นบุคคลกลุ่มที่ ๒ และวันนี้พระราชกฤษฎีกาลดโทษ เพราะอยู่ชั้นเยี่ยม ติดคุกมา ๑ ปีครึ่ง ถ้าไม่ได้ทำผิดอะไรต้องขึ้นอยู่ชั้นเยี่ยม เป็นไปตามแนวทางของการดำเนินการโดยประมาณ ๑ ปีครึ่ง ๒ ปีได้ขึ้นชั้นเยี่ยม และพระราชกฤษฎีกาเดิมตั้งแต่อดีตจนถึงปี ๒๕๔๗ ในกลุ่มที่ ๒ จะได้ลดโทษครึ่งหนึ่ง แต่ปี ๒๕๔๗ ได้มีการปรับเปลี่ยนเป็น ๑ ใน ๓ จนถึงวันนี้จากปี ๒๕๔๗ ถึงปัจจุบันนี้มีพระราชกฤษฎีกาอภัยโทษถึง ๑๔ ครั้ง ใน ๑๔ ครั้งใช้ระเบียบและแนวทาง ๑ ใน ๓ มาโดยตลอด เว้นเสียแต่พระราชกฤษฎีกาที่มิใช่วันเฉลิมพระชนมพรรษา ซึ่งแนวทางผมไปศึกษาค้นคว้ามา เพราะฉะนั้น ในการดำเนินการถ้าหากว่า ท่านจะต้องขอเปลี่ยนให้เขาได้ลดโทษน้อยลงเป็น ๑ ใน ๕ ผมไม่รู้ว่าในแนวทางต่าง ๆ ที่จะดำเนินการไปสามารถทำได้หรือไม่ อย่างไร เพราะอำนาจในการขอพระราชทานทั่วไปเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี ส่วนอำนาจที่ขอพระราชทานเป็นรายบุคคลเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ซึ่งแนวทางตรงนี้ผมต้องกราบเรียนท่านประธานด้วยความเคารพว่า ผมรับผิดชอบแนวทางของการทำงาน ผมได้ตรวจสอบดูในร่างพระราชกฤษฎีกาทุกครั้งที่ผมดำรงตำแหน่งตรงนี้มาอย่างเรียบร้อย และแนวทางต่าง ๆ ได้พยายามปรับปรุงในส่วนต่าง ๆ ที่จะนำเสนอขอพระราชทานออกไปด้วยความเรียบร้อย ผมรับผิดชอบแนวทางของการดำเนินการตรงนี้ ผมต้องขอกราบขอบพระคุณท่านประธานครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เชิญท่านวันชัย สอนศิริ

นายวันชัย สอนศิริ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ฟังจากท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมตอบแล้วว่าท่านก็ดำเนินการไปตามพระราชกฤษฎีกาตามกฎระเบียบที่กฎหมายกำหนด แล้วอยากจะถามท่านรัฐมนตรีเป็นคำถามสุดท้าย สังคมเขาข้องใจมากว่า ในเรือนจำการพิจารณาเลื่อนชั้นนักโทษต่าง ๆ เหล่านี้ ----------

เป็นการกระทำในลักษณะภายในของเรือนจำ ท่านอาจจะบอกว่ามีระดับ มีการพิจารณา แต่กระบวนการทั้งหมดเป็นไปในกรมราชทัณฑ์ สังคมจึงสงสัยว่าคนมีเงิน คนมีอำนาจติดคุกสบาย จะมีความโปร่งใสให้เกิดขึ้นได้หรือไม่ในยุคของท่านรัฐมนตรี บุคคลภายนอกมีสิทธิในการเข้าไปตรวจสอบหรือไม่ หรือในการจะเลื่อนชั้น ลดโทษต่าง ๆ เหล่านี้จะมีบุคคลภายนอก ไม่ว่าจะเป็นผู้พิพากษาหรือใครต่อใครที่เห็นว่าน่าจะมาเป็นคณะกรรมการในการร่วมกันตรวจสอบ กลั่นกรอง ให้เกิดความโปร่งใสจะได้ลดข้อครหาต่อท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพราะฉะนั้น ผมขอตั้งเป็นคำถามตรงนี้และท่านช่วยพิจารณาว่าจะมีการทบทวนต่อประเด็นนี้หรือไม่ อย่างไร

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณ ท่านวันชัย สอนศิริ เชิญท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมตอบครับ

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ผมยินดีในเรื่องการตรวจสอบ เพราะว่าผมมั่นใจในความบริสุทธิ์ของตัวกระผม และผมมั่นใจในส่วนของหน่วยงานราชการที่ดำเนินการมา ในอดีตอาจจะมีข่าวคราวออกมาในลักษณะนี้ แต่ในยุคที่ผมมาอยู่ตรงนี้มั่นใจว่าจะต้องไม่มี และผมไม่เอาข้าราชการในส่วนที่จะทำความผิดในลักษณะนั้น เพราะผมมั่นใจ และเรื่องการพักโทษ เรื่องการดำเนินการหนังสือถึงผม ผมไม่ให้ข้ามวัน ผมเซ็น เพราะว่ามีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ และผมยินดีให้ตรวจสอบ ถ้าหากว่าคณะของท่านประธาน ท่านวันชัย สอนศิริ จะไปตรวจสอบเมื่อใด ผมยินดีต้อนรับเต็มที่ กราบขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณ ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นอันจบการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๓ กระทู้ถาม

ท่านสมาชิกครับ ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องต่อไป ผมขอปรึกษาที่ประชุม โดยจะขอยกระเบียบวาระที่ ๗ เรื่องอื่น ๆ ขึ้นมาพิจารณาก่อน จะมีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบ ผมขอดำเนินการตามนี้

ระเบียบวาระที่ ๗ เรื่องอื่น ๆ

๗.๑ ตั้งกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการการคมนาคม แทนตำแหน่งที่ว่าง

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ด้วย พลเอก ยอดยุทธ บุญญาธิการ ประธานคณะกรรมาธิการการคมนาคม มีหนังสือแจ้งว่า ตำแหน่งกรรมาธิการ ในคณะกรรมาธิการการคมนาคมได้ว่างลง ในการนี้ ประธานคณะกรรมาธิการจึงขอให้ที่ประชุมตั้ง นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล เป็นกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการการคมนาคม แทนตำแหน่งที่ว่าง จะมีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบ

๗.๒ ความคืบหน้าในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : วันนี้จะมีการอภิปรายเกี่ยวกับแผนการปฏิรูปประเทศ และภาพรวมด้านการงบประมาณ ตามลำดับ ดังนี้

๑. แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม โดยผู้แทนคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

๒. แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยผู้แทนคณะกรรมาธิการการแรงงาน

๓. ภาพรวมด้านการงบประมาณ โดยผู้แทนคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ

เมื่อผู้แทนคณะกรรมาธิการแต่ละด้านอภิปรายเสร็จ ผมจะขออนุญาตให้ผู้ชี้แจงได้ตอบชี้แจง โดยในแต่ละด้านจะใช้เวลาการอภิปราย ถาม – ตอบ ไม่เกินด้านละ ๖๐ นาที จึงขอให้แต่ละด้านรักษาเวลาตามที่กำหนดไว้ เพื่อไม่ให้กระทบเวลาของผู้อภิปรายด้านอื่น

ลำดับที่ ๑ การอภิปรายแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม โดยผู้แทนคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ตามลำดับ ดังนี้

๑. นายอำพล จินดาวัฒนะ

๒. นายมณเฑียร บุญตัน

สำหรับการพิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมในวันนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีหนังสือขออนุญาตให้ผู้แทนจากหน่วยงานเข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุม ดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมการปกครอง	
- นายวินัย โตเจริญ	ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน
กรมการพัฒนาชุมชน	
๑. นายนิวัติ น้อยผาง	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
๒. นางสาวนิภา ทองก้อน	ผู้อำนวยการ สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
- นายธนสุนทร สว่างสาลี	รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์
กระทรวงสาธารณสุข	
๑. นายธงธน เพิ่มบถศรี	ผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง กระทรวงสาธารณสุข
๒. นางจีรวรรณ หัสโรค์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
๓. นายชัชวาลย์ น้อยวังผัง	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
กระทรวงวัฒนธรรม	
- นายอภินันท์ ธรรมเสนา	หัวหน้ากลุ่มงานสื่อสารความรู้ และเครือข่ายสัมพันธ์
คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม	
๑. นายธนสุนทร สว่างสาลี	รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์
๒. นางเบญจวรรณ บุตรเพชรรัตน์	หัวหน้ากลุ่มมาตรการและกลไก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีหนังสือขออนุญาตฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการอภิปราย เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ผมอนุญาตตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕ ขอเชิญผู้ชี้แจงเข้าประจำที่

(ผู้ชี้แจงเข้าประจำที่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : เชิญผู้แทนคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส อภิปรายตามลำดับครับ

นายอำพล จินดาวัฒนะ (ประธานคณะอนุกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการติดตามการปฏิรูปด้านสังคม กิจการผู้สูงอายุและสังคมสูงวัย ประธานคณะอนุกรรมาธิการตรวจสอบ วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะที่ ๔ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในฐานะกรรมาธิการ ในคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส และในฐานะกรรมาธิการ ในคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และอีกท่านหนึ่ง คือ ท่านมณเฑียร บุญตัน สมาชิกวุฒิสภา ขออนุญาตทำหน้าที่ตามที่คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส มอบหมายให้เป็นผู้ที่ได้สอบถามเพื่อติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านสังคมในวันนี้ ขออนุญาตฉายภาพฉายรัฐบาลและกลไกของรัฐบาล ซึ่งมีผู้แทนมาในวันนี้ท่านมีหน้าที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมาย วุฒิสภามีหน้าที่ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด หรือมีผู้ที่เปรียบเทียบว่า มีหน้าที่ดึงให้การขับเคลื่อนของท่านเดินหน้า โดยที่ประชาชนมีหน้าที่ดันให้การขับเคลื่อนงานปฏิรูปเดินหน้า ต้องมี ๓ แรง ไปในทิศทางเดียวกัน การปฏิรูปประเทศด้านสังคม ตามแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ แผนหลักมี ๕ ประเด็น ดังนี้

๑. การออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม

๒. การปฏิรูปเพื่อกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม

๓. การจัดการข้อมูลทางสังคมและองค์ความรู้

๔. การปฏิรูประบบสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง

๕. การมีส่วนร่วม การเรียนรู้ การรับรู้ และการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม

อันนี้เราเรียกว่า เป็นรถที่อยู่บนถนนสายเดิม ซึ่งเป็นถนนสายหลัก ตอนทำแผนปฏิรูปประเทศเราทำแบบนั้น ต้องให้ความสำคัญสูง ต่อมารัฐบาลผ่านคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้จัดทำประเด็นปฏิรูปประเทศใหม่ที่เรียกว่า ประเด็นปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ภาษาอังกฤษว่า บิ๊กร็อก (Big Rock) ซึ่งมีการกล่าวในเรื่องนี้ คือ รถที่วิ่งอยู่บนถนนสายด่วน ซึ่งรัฐบาลตัดขึ้นมาใหม่อีกสายหนึ่งหวังว่าจะให้ทำงานประสบความสำเร็จในปี ๒๕๖๕ ด้านสังคมมี ๕ ประเด็น ดังนี้

๑. การออม ระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้ หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ

๒. การผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคม คลังความรู้ในระดับพื้นที่เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพได้ตรงความต้องการของประชาชน

๓. การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลืออย่างครอบคลุมทั่วถึง

๔. การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง

๕. การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินรัฐที่จัดให้กับประชาชน

ถ้าดูแล้วจะมี ๑๐ ประเด็น ใน ๑๐ ประเด็นนี้มีการคร่อมกันอยู่เล็กน้อย มีความแตกต่างกันอยู่บ้าง หน้าที่ติดตามทั้ง ๑๐ ประเด็นจะเห็นว่าการขับเคลื่อนงาน ๑๐ ประเด็นไปสู่เป้าหมายในเวลาเดียวกันให้สำเร็จคงเป็นเรื่องที่ยากและเกินจริง จึงพยายามมองเรื่องการติดตาม เสนอแนะ แบบมองที่ประเด็นสำคัญไม่ใช่เพียงประเด็นบิ๊กร็อก แต่เป็นประเด็นที่อยู่บนประเด็นเดิมด้วย บางเรื่องได้ติดตามแล้วในการรายงานทุก ๓ เดือน และการรายงานประจำปี อันนี้เราทำหน้าที่ต่อไปตามนั้น เมื่อวุฒิสภาได้มีการเปิดเป็นการประชุมใหญ่ และมีการติดตามแยกมาดึงบางเรื่องมาติดตาม ผมขออนุญาตเกริ่นนำเพื่อจะได้เข้าใจตรงกัน ไม่อย่างนั้นจะสับสนว่าเราตามอะไร อย่างไรบ้าง เพราะมีการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศในหลายกระบวนด้วย ในวันนี้ได้มุ่งไปสู่การติดตาม ๖ เรื่อง

๑. การจัดทำฐานข้อมูลทางสังคมระดับตำบลและชุมชน

๒. การเชื่อมโยงฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

๓. การปฏิรูปการจัดการตำบลเข้มแข็งด้วยการจัดการแบบพหุภาคี

๔. การเร่งรัดออกกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมกลุ่มชาติพันธุ์

๕. การใช้เอกสารสิทธิในที่ดินที่รัฐอนุญาตให้ใช้เพื่อเป็นหลักประกันในการเข้าถึงแหล่งทุน

๖. การเร่งรัดออกกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม

วันนี้ขออนุญาตถามท่านประธานผ่านไปยังผู้แทนรัฐบาล ๖ ประเด็นนี้ ผมจะทำหน้าที่ถาม ข้อ ๑ ข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ ท่านมณเฑียร บุญตัน สมาชิกวุฒิสภา จะถามข้อ ๒ และข้อ ๖ หลังจากนั้นผมจะมาปิดท้ายเพียงเล็กน้อย เพื่อจะให้ท่านผู้แทนส่วนราชการได้มีเวลาตอบในสิ่งเหล่านี้

เรื่องที่ ๑ การจัดทำฐานข้อมูลทางสังคมระบบตำบลและชุมชนมีอยู่ในแผนเดิมปี ๒๕๖๑ และมีอยู่ในแผนบิ๊กร็อก เรื่องนี้ได้มีการอภิปรายในที่นี้ไปแล้วหลายครั้งว่า เรื่องนี้มีความสำคัญ เพราะในอดีตที่ผ่านมาระบบข้อมูลมักจะเป็นระบบข้อมูลขององค์กรภายนอกหน่วยงานภายนอกไปค้นหา ไปสำรวจ หรือประชาชนสำรวจแล้วข้างบนนำมาใช้ ประชาชนไม่ค่อยได้มีสิทธิใช้ข้อมูลเหล่านั้นในการพัฒนาตำบลและชุมชน และวางแผนแก้ปัญหาเท่าที่ควร แนวคิดการปฏิรูปประเทศเป็นแนวคิดที่จะต้องมีกระบวนการจัดทำข้อมูลของชุมชน คือ ตำบลยุทธศาสตร์ครั้งนี้ชัดเจนมากว่าเรามุ่งสู่ตำบลเข้มแข็ง จะต้องเป็นข้อมูลของตำบลโดยตำบลเพื่อตำบล ย้ำเป็นข้อมูลของตำบลโดยตำบล เพื่อตำบล เมื่อสัปดาห์ที่แล้วสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้มารายงานผลงานเราได้พูดไปเห็นชัดเจนแล้วว่า สสส. ได้ไปส่งเสริมร่วมกับกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้ตำบลจัดการข้อมูลตำบลวิจัยชุมชนในระดับตำบล ประเทศไทยทำไปแล้วประมาณ ๓,๐๐๐ ตำบล เราคิดว่า

ประเด็นปฏิรูปน่าจะเป็นเรื่องการต่อยอดจากสิ่งที่มีอยู่แล้วและดีอยู่แล้ว วันนี้อยากจะถามหน่วยงานที่เป็นผู้ดูแล ซึ่งจริง ๆ แล้วมีหลายหน่วยที่ลงไปดูแลในระดับตำบล ท่านจะคิดอ่านในการที่จะขับเคลื่อนประเด็นนี้ให้เป็นรูปธรรมอย่างไร ต่อยอดจากสิ่งที่มีอยู่แล้ว และทำอย่างไรย้ำระบบข้อมูลทางสังคมที่ตำบล ชุมชน ไม่ใช่เป็นระบบข้อมูลที่ส่งขึ้นมาข้างบนเพื่อให้ข้างบนใช้งาน แต่เป็นระบบข้อมูลที่มุ่งให้คนในตำบล องค์กรในตำบลพัฒนาขึ้นมาแล้วใช้งาน

เรื่องที่ ๒ ผมขออนุญาตข้ามไป ท่านมณเฑียร บุญตัน จะเป็นผู้ถาม

เรื่องที่ ๓ การปฏิรูปการจัดการตำบลเข้มแข็งแบบพหุภาคี แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ปี ๒๕๖๑ ผมจะมุ่งเฉพาะตำบลต้องเข้มแข็ง เป็นการมองในระดับพื้นที่ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาส ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พูดตรงกันเป็นการมองว่า มุ่งสู่การจัดการตำบล ตำบลจะต้องเข้มแข็งขึ้น ตรงนี้เพื่อจะเป็นจุดยึดโยงว่ามีอยู่ในแผนการปฏิรูปประเทศ และยังมีความเข้าใจที่อาจจะยังไม่ตรงกันอยู่มากพอสมควรจากที่คณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ติดตามประสานงานกับพื้นที่ยังมีส่วนราชการต่างคนต่างคิดต่างคนต่างทำแล้วหวังว่าตำบลจะเข้มแข็ง แต่ประเด็นการปฏิรูปประเทศนี้ไม่ใช่ เป็นการปฏิรูปประเทศวิธีการจัดการการทำงานที่ระดับตำบล ซึ่งหน่วยงานของท่านทั้งหลายที่อยู่ในส่วนกลางส่วนภูมิภาคต้องเข้าใจ และช่วยกันสนับสนุนให้ตำบลจัดการกันเองได้แบบพหุภาคี ตำบลเข้มแข็งมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ที่ตำบลมีพลังองค์กรอยู่ ๔ ภาคส่วน ที่เรียกว่า จตุพลัง คือ ท้องถิ่น ท้องที่ภาคประชาสังคม องค์กรต่าง ๆ มีครบ ทุกตำบลทั่วประเทศมีเต็มไปหมด มียุทธศาสตร์ชาติ ๒ ยุทธศาสตร์ และมีแผนการปฏิรูปประเทศด้านขวามือที่ผมกล่าวถึง และวันนี้

ตัวแทนมาพูด คือ ลูกศรทางขวามือในขณะเดียวกันปรมาจารย์ที่มองและให้ข้อคิดเห็นมาตลอด คือ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ประเวศ วะสี มองว่าตำบล คือ จุดยุทธศาสตร์การพัฒนาแบบบูรณาการ ตรงนี้ไปช้าเพื่อจะกราบเรียนว่าหัวใจ อยู่ตรงข้างล่าง การสนับสนุนของหน่วยงานองค์กรที่ลงไปทำงานในระดับตำบลมีมาก จะมีการสานพลังเพื่อสนับสนุนให้ได้จัดการกันเอง เพื่อให้เศรษฐกิจเขาดีขึ้น ชีวิตดีขึ้น สิ่งแวดล้อมดีขึ้น คนในตำบลมีความสุขและเขามีภูมิคุ้มกันที่ดีได้อย่างไร ย้ำวันนี้ว่าคือหัวใจและความคิดของการปฏิรูประบบการจัดการตำบลแบบพหุภาคี ไม่ใช่ต่างคนต่างทำในส่วนราชการ ถ้ารัฐบาลทำเรื่องการปฏิรูปประเทศประเด็นนี้และปล่อยให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทำของใครของมัน ไปไม่ถึงฝั่ง ประเด็นปฏิรูปจะล้มเหลว ตำบลเข้มแข็ง ทุกภาคส่วนในตำบลสามารถจัดการกันเองได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ ให้เศรษฐกิจดี มั่นคง ยั่งยืน ชีวิตดี สิ่งแวดล้อมดีมีความสุข มีภูมิคุ้มกันจากภายนอก เชื่อมโยงสนับสนุนจากภายนอกอย่างเหมาะสม ต้องขีดเส้นใต้ว่า <u>เชื่อมโยงการสนับสนุนจากภายนอกอย่างเหมาะสม</u> ในการติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ที่เราทำมา ๒ ปีกว่า เราคิดว่ารัฐบาลยังขาดกลไกสนับสนุนการปฏิรูปประเทศประเด็นนี้ ซึ่งที่ผ่านมาคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส ได้ทำรายงานข้อเสนอแนะเรื่องนี้ไปสู่รัฐบาลแล้ว ฝากผู้แทนส่วนราชการในฐานะกลไกของรัฐบาลได้กรุณาช่วยพิจารณา ถ้าตราบใดหน่วยงานยังไม่ได้รวมพลังสนับสนุนพหุภาคีให้จัดการแบบหุ้นส่วน เรื่องนี้ไปไม่ถึงฝั่ง การจัดการตำบลเข้มแข็งแบบหุ้นส่วน คือ ต้องมีปฏิสัมพันธ์กันของพลัง ๔ ประการ ท้องถิ่น ท้องที่ สภาองค์กรชุมชน องค์กรต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยงานอื่นของรัฐและเอกชน ได้มาร่วมกำหนดทิศทางลงมือทำงาน แก้ปัญหาความท้าทาย สร้างโอกาสใหม่ ๆ ทำงานแบบเครือข่าย เป็นเจ้าภาพร่วมเจ้าของร่วม สร้างความเข้มแข็ง การสนับสนุนจากภายนอกอย่างเหมาะสม ผมย้ำอีกครั้งหนึ่ง กราบเรียนตรงนี้เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในฐานะที่พวกเราได้เฝ้าติดตามการปฏิรูปประเทศมาโดยตลอด ประเด็นนี้เราคิดว่าเป็นประเด็นคานงัดที่สำคัญ แต่ยังไปไม่ถึงเป้าหมาย เพราะภาครัฐบาลยังขาดกลไก รวมพลังสนับสนุนจากภายนอกเพื่อให้กลไกนี้เกิดขึ้น ผมถามท่านด้วย

วันนี้ท่านอาจจะตอบกลไกต่าง ๆ ให้เห็นได้ชัดเจนว่าท่านขับเคลื่อนอะไรไปถึงไหน เราร้องเพลงคีย์เดียวกันหรือไม่ เป็นวิทยุที่เป็นเอฟเอ็ม เอเอ็ม รับคลื่นตรงกันหรือไม่

เรื่องที่ ๔ การเร่งรัดออกกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ อันนี้อยู่ในแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๑ อยู่ในนโยบายรัฐบาลด้วย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเคยมาตอบกระทู้ถามในวุฒิสภา ท่านเร่งรัดเรื่องนี้ต้องขอบคุณและชื่นชม ล่าสุดทราบว่ามีความคืบหน้าไปมาก แต่เนื่องจากเวลาของวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่มาก เวลาของรัฐบาลเหลืออยู่ไม่มาก เร่งรัดสอบถามว่าอยู่ตรงไหนแล้ว และจะเข้าสู่รัฐสภาเป็นกฎหมายปฏิรูปประเทศได้เมื่อไร เพื่อเราจะได้ช่วยกันผลักดันสิ่งดี ๆ เหล่านี้ให้เกิดขึ้น เมื่อสัปดาห์ที่แล้วคณะกรรมการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพบประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอนบน) จังหวัดแม่ฮ่องสอน อำเภอปางมะผ้า นำโดย พลเอก สกนธ์ สัจจานิตย์ ถามเรื่องกลุ่มชาติพันธุ์เป็นเรื่องหลักว่า กฎหมายฉบับนี้ไปถึงไหนแล้ว

เรื่องที่ ๕ การใช้เอกสารสิทธิแสดงสิทธิในที่ดินที่รัฐอนุญาตให้ใช้เพื่อเป็นหลักประกันการเข้าถึงแหล่งทุน อันนี้น่าสนใจมาก เพราะว่าคนที่ไม่มีที่ดินที่เป็นของตัวเอง แต่รัฐให้ใช้จะนำสิทธิในการที่รัฐอนุญาตให้ใช้ไปเป็นหลักประกันการเข้าถึงแหล่งทุนได้หรือไม่ เป็นประเด็นหนึ่งที่อยู่ในบิ๊กร็อกของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ฝากถามข้อนี้ด้วย

เรื่องที่ ๖ เร่งรัดออกกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม ขออนุญาตให้ท่านมณเฑียร บุญตัน สมาชิกวุฒิสภา เป็นผู้ถามข้อ ๑ และข้อ ๖ ผมขออภิปรายเพียงเท่านี้ก่อน ขอบพระคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณนายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ ต่อไปขอเชิญท่านมณเฑียร บุญตัน ครับ

นายมณเฑียร บุญตัน : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายมณเฑียร บุญตัน สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะผู้แทนจากคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ผมได้รับมอบหมายให้ตั้งคำถามในคำถามเรื่องที่ ๒ และคำถามเรื่องที่ ๖

เรื่องที่ ๒ นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ ได้เกริ่นไปพอสมควรแล้ว แต่ท่านมุ่งเน้นในระดับตำบล ซึ่งจะเป็นพื้นที่ปฏิบัติการที่เห็นเป็นรูปธรรมที่สุด อย่างไรก็ตาม ในการบริหารราชการแผ่นดิน ข้อมูลที่แสดงผลทั่วประเทศจะเป็นตัวช่วยให้รัฐบาลสามารถกำหนดนโยบายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในที่นี้ นโยบายด้านสังคมที่ถูกต้อง ไม่ซ้ำซ้อน ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งกันเอง หรือย้อนแย้งกันเอง และยังนำไปสู่การใช้ทรัพยากรที่เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุด ปัจจุบันปรากฏว่าฐานข้อมูลที่เกี่ยวกับเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมายด้านสังคมกระจัดกระจายกันอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ในอดีตระบบสังคมที่ใช้เอกสารกระดาษคงเป็นที่เข้าใจได้ เมื่อเราได้ปรับปรุงและพยายามที่จะอพยพเอกสารข้อมูลของรัฐเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อปี ๒๕๖๒ รัฐบาลได้ออกกฎหมายจัดตั้งสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์กรมหาชน) เพื่อที่จะได้บูรณาการระบบข้อมูลต่าง ๆ และแสดงเจตนารมณ์อย่างชัดแจ้งเลยว่าหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐจะต้องผ่านกระบวนการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบคลังข้อมูลหรือฐานข้อมูลดิจิทัลที่เชื่อมโยงกัน คำว่า “เชื่อมโยงกัน” ปรากฏอยู่ในกฎหมายฉบับนั้นหลายครั้งมาก นอกจากนี้ในการมาชี้แจงหรือในการกำหนดนโยบายของรัฐได้มีการกล่าวถึงเรื่องการเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกันบ่อยครั้งมาก กระผมได้มีโอกาสซักถามในเรื่องเหล่านี้ แม้กระทั่งท่านรัฐมนตรี อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เคยตอบคำถามที่เชื่อมโยงไปถึงเรื่องเหล่านี้ในอดีตทุกครั้งมีความพยายามที่จะพูดถึงเรื่องแพลตฟอร์มกลางของประเทศ อย่างไรก็ตาม เรายังเห็นความคืบหน้าที่จะเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านสังคมเข้าด้วยกันน้อยมาก ข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการอย่างเดียวมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นคนดูแล เอาแค่ว่าข้อมูลนี้เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับบนฐานข้อมูล

ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จะมีข้อมูลที่เขย่งกันอยู่ คือ คนที่อยู่ในทะเบียนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และไม่ปรากฏในทะเบียนของสำนักงานหลักประกันสุขภาพ มีคนที่ปรากฏอยู่ในสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ แต่ไม่ปรากฏอยู่ในทะเบียนของ พม. ก็มี การเชื่อมโยงระหว่าง ๒ หน่วยงาน เป็นการเชื่อมโยงแบบลิงค์ (link) บางเวลา เป็นการพูดคุยกันบางเวลา แตะมือกัน อันนี้พยายามทำกันอยู่แล้ว ยังไม่ได้พูดถึงเรื่องข้อมูลของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ยังไม่ได้พูดถึงข้อมูลของกรมบัญชีกลาง ยังไม่ได้พูดถึงข้อมูลของกระทรวงมหาดไทย ทะเบียนราษฎร สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และอื่น ๆ----------

เอาแค่เรื่องกลุ่มเป้าหมายเดียวก็ปวดหัวอยู่แล้ว ขาด ๆ เกิน ๆ เคยเรียนถามกรมการปกครอง ซึ่งดูแลทะเบียนราษฎรท่านบอกว่าท่านมีระบบลิงค์เกจ (linkage) คือ ลิงค์กัน ผมถามว่าลิงค์เรียลไทม์ (real-time) หรือลิงค์เป็นบางเวลา ท่านบอกว่าเป็นบางเวลา แล้วข้อมูลผู้สูงอายุอีกซึ่งผู้สูงอายุง่ายกว่าคนพิการ เพราะว่าเราใช้ตัวเลขอายุเป็นเกณฑ์ แต่ปรากฏว่ายังมีข้อมูลที่แต่ละหน่วยงานเขย่งกันอยู่ เอาแค่ ๒ กลุ่มเป้าหมายปวดหัวแล้ว ไม่แน่ใจว่าขณะนี้ความพยายามที่จะเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านสังคมเหล่านี้ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีความพยายามอย่างเป็นระบบไปถึงไหนแล้ว ความพยายามที่จะกำหนดชุดข้อมูลมาตรฐานหรือสแตนดาร์ดดาตาเซ็ต (standard dataset) ความพยายามที่จะใช้แพลตฟอร์มกลางร่วมกัน ความพยายามที่จะทำให้การอัปเดต หรือการทำให้ข้อมูลทั้งหลายจากหลายกระทรวง ทบวง กรม ให้เป็นปัจจุบันไร้รอยต่อสามารถสื่อสารกันรู้เรื่องไปถึงไหนแล้ว แล้วความพยายามเหล่านี้ได้ช่วยลดภาระของพี่น้องประชาชนลงบ้างหรือไม่ เช่น เมื่อใดที่รัฐบาลจะมีมาตรการช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูประชาชน ได้ข่าวว่า รัฐบาลจะให้ของขวัญปีใหม่กับประชาชน พูดถึงโครงการคนละครึ่งเฟสที่ ๔ พูดถึงมาตรการอื่นใดซึ่งส่วนใหญ่ดูแลโดยกระทรวงการคลัง ประชาชนยังจะต้องไปลงทะเบียนอีกหรือไม่ ข้อมูลเก่าเดิม ๆ เทียบกันข้ามกระทรวง ทบวง กรม มีหรือไม่ แค่ไปยืนยันเฉย ๆ พอหรือไม่ หรือต้องไปกรอกข้อมูลตั้งแต่แรก ทั้งหลายเหล่านี้ การที่เรามีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เอาแค่ข้อมูลกลุ่มเป้าหมายด้านสังคมมีอะไรเป็นรูปธรรม มีความคืบหน้าไปไหน ทั้งในเชิงนโยบาย เชิงเทคโนโลยี และในทางปฏิบัติ

เรื่องที่ ๖ แผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับที่ ๑ มีการระบุถึงกฎหมายฉบับหนึ่งไว้อย่างชัดแจ้ง ซึ่งในการแถลงนโยบายของรัฐบาลชุดนี้ท่านนายกรัฐมนตรีรับข้อเสนอแนะจากสภาแห่งนี้ด้วย ตรงกันทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ ตรงกันทั้งการแถลงนโยบาย และรัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นดำเนินการ คือ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. .... รัฐบาลตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณายกร่างมาตั้งแต่สมัยรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ๑ เปลี่ยนผู้รับผิดชอบมาหลายท่าน โดยท่านล่าสุดเป็นผู้รับผิดชอบต่อเนื่องมาจนถึง

ปัจจุบัน คือ อาจารย์วิษณุ เครืองาม ขอประทานโทษที่เอ่ยนาม ภายในคณะกรรมการ คสป. ได้มีการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. .... เสนอเข้าสู่ ครม. เพื่อพิจารณา ครม. ส่งเวียนไปตามกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ แล้วมีการสื่อสารกลับมา ผมจะไม่ลงรายละเอียด มีการรับความเห็นของพี่น้องประชาชน กฎหมายฉบับนี้จะช่วยทำให้การรวมตัวกันของภาคประชาสังคม พูดง่าย ๆ ว่าเป็นการรวมตัวกันโดยมีสาธารณะ โดยมีรัฐรับรู้ รับทราบให้การสนับสนุน การเข้ามาร่วมรับผิดชอบในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนาก็ดี แบ่งเบาภาระงานบางอย่างไปจากภาคราชการก็ดี อันนี้มีการยอมรับ มีการพูดคุยกันมาเป็นเวลาช้านาน สิ่งที่ทำความตกตะลึงให้กับภาคประชาสังคม คือ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. .... หายออกไปจากสารบบปรากฏมีร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ขึ้นมาแทนที่ในวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ คือ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งกัน พ.ศ. .... คนละโยด คนละฝั่ง คนละเรื่อง คนละสารบบ กฎหมายหนึ่งเป็นกฎหมายส่งเสริมให้ประชาชนมีการรวมตัวกัน สนับสนุนพลังของภาคประชาสังคม อีกฉบับหนึ่งเป็นกฎหมายที่มุ่งจะไปควบคุมภาคประชาสังคม แล้วกฎหมายฉบับนั้นได้รับการหยิบขึ้นมาแทนที่ จึงทำให้เกิดความไม่แน่ใจ ไม่มั่นใจเกิดความสับสนขึ้น หลังจากนั้นเราไม่ได้ข่าวความคืบหน้าของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. .... อีกจนถึงปัจจุบันนี้ ทราบแต่เพียงว่ารัฐบาลนอกจากจะทิ้งร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้น แขวนอยู่ที่ไหนไม่ทราบ ท่านบอกว่าให้เอาสาระสำคัญบางประการของกฎหมายฉบับนั้นไปผนวกรวมไว้ในร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินการองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. .... เท่ากับเอาน้ำไปผสมกับน้ำมัน เราอยากจะทราบในฐานะที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับในแผนการปฏิรูปประเทศยังอยู่ในแผนปฏิรูปและได้ขาดหายออกไปจากสารบบ อยากทราบว่าวิวัฒนาการหลังจากวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศไปถึงไหนแล้ว จะมีโอกาสกลับไปสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีหรือไม่ หรือว่าได้แท้งไปแล้ว และโอกาสที่จะเกิดร่างพระราชบัญญัติ

ฉบับพิสดาร คือ นำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. .... กับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงรายได้หรือกำไรมาแบ่งกัน พ.ศ. .... ไปผสมปนเปกันจนกระทั่งเกิดความสับสนจะเป็นอย่างไร เพราะเท่าที่ผมทราบมาจากภาคประชาสังคมไม่มีใครเชื่อว่าจะเป็นกฎหมายที่ก่อให้เกิดประโยชน์ เราทราบว่ามีองค์กรเราจะเรียกว่า องค์กรภาคประชาสังคมอิงการเมือง หรือองค์กรภาคประชาสังคมที่สร้างความหวาดระแวงให้กับรัฐบาลหรือไม่ อย่างไรก็แล้วแต่ องค์กรเหล่านั้นมีจำนวนไม่มาก เราสามารถที่จะตรวจสอบการทำงานขององค์กรเหล่านั้น โดยใช้กฎหมายที่มีอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกฎหมายฟอกเงินหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับต่างประเทศ แต่ถ้าเรานำเอาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. .... มาผสมปนเปกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. .... อย่างที่ผมเรียนว่าเป็นน้ำผสมกับน้ำมัน แทนที่จะเป็นการเดินหน้าปฏิรูปให้สังคมมีความเข้มแข็งก็จะนำไปสู่ความสับสน ความไม่ไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งกันและกัน ความตั้งใจที่ประชาชนเข้ามาร่วมเป็นหุ้นส่วนในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศจะเกิดแต่ความสับสนวุ่นวาย ประชาชนจะขาดความเชื่อมั่นว่าการปฏิรูปประเทศที่พวกเขาตั้งตาคอยจะเกิดดอกออกผล อยากจะเรียนถามแล้วอยากจะฝากไปยังรัฐบาลช่วยทำความจริงให้กระจ่าง ทำให้ความจริงปรากฏว่าร่างพระราชบัญญัติที่รัฐบาลได้ร่วมกันร่างมากับภาคประชาสังคม โดยมีคณะกรรมการชัดเจนซึ่งวันนี้ทราบว่าท่านมาร่วมในสภานี้ด้วยว่ายังมีความหวังหรือไม่ เดินทางไปถึงที่ไหน โอกาสที่จะกลับเข้ามาสู่การพิจารณาของสภายังอยู่หรือไม่ เราหวังว่ายังมี แต่ไม่มีใครทราบได้เพราะได้หายออกไปจากสารบบตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมาแล้ว ขอบพระคุณมากครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านมณเฑียร บุญตัน ต่อไปขอเชิญผู้ชี้แจงตอบตามลำดับครับ

นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา ท่านสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพทุกท่าน กระผม นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในนามของท่านอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขออนุญาตตอบข้อคำถามของท่านกรรมาธิการ ๒ ประเด็น

ประเด็นที่ ๑ วิธีการจัดทำข้อมูลทางสังคมและกลุ่มเป้าหมายของแต่ละตำบลชุมชน ที่เกี่ยวกับกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและความรู้ในระดับพื้นที่เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยมีเป้าหมายของกิจกรรม

๑. ชุมชนมีฐานข้อมูลกลางระดับพื้นที่ที่เปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่

๒. บุคคลและชุมชนสามารถเข้าถึงคลังข้อมูลสำหรับการประกอบอาชีพที่รวดเร็วน่าเชื่อถือ และมีอาชีพให้สามารถพึ่งตนเองได้ ตลอดจนรับข้อมูลที่ถูกต้องและสร้างสรรค์

ผลการดำเนินการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ร่วมกับสำนักงานสร้างเสริมสุขภาพหรือ สสส. ในการดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม โดยร่วมมือในการจัดทำระบบข้อมูลตำบลหรือที่เรียกว่า ทีซีแน็ป (Thailand Community Network Appraisal Program : TCNAP) จำนวน ๓,๐๐๐ แห่ง เป็นกิจกรรมที่อยู่ภายใต้แผนขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในการจัดทำฐานข้อมูลระดับพื้นที่

๒. โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะที่ ๒ กราบเรียนท่านว่า ระยะที่ ๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๗,๐๐๐ กว่าแห่ง ที่อยู่ในการประสานการปฏิบัติได้จัดทำฐานข้อมูลกลางพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๘ ด้าน ประกอบด้วยด้านการจัดการภายในและธรรมาภิบาล ด้านนวัตกรรมและการศึกษา ด้านสาธารณภัย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการน้ำ ด้านศาสนา สังคม และวัฒนธรรม ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ในระบบฐานข้อมูลกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เรียกว่า อินโฟ (Info)

การดำเนินการระยะที่ ๒ คือ สเต็ป (step) ที่จะเกิดขึ้นถัดจากนี้ไปในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดดำเนินโครงการระยะที่ ๒ ดังนี้

๒.๑ พัฒนาเครื่องมือสำหรับการจัดเก็บข้อมูลทั้ง ๘ ด้านที่กราบเรียนมาเพื่อให้เป็นฐานข้อมูลกลางของศูนย์กลางข้อมูล

๒.๒ ขยายผลการเชื่อมโยงข้อมูลจากฐานข้อมูลของหน่วยงานราชการภายในกระทรวงมหาดไทยกับหน่วยงานภายนอกให้สอดรับกับแนวทางการใช้ข้อมูลและตอบสนองการบริการประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๓ พัฒนาการนำเสนอและใช้งานข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบของแพลตฟอร์มที่นำเสนอข้อมูลได้หลายมิติ ทั้งเชิงการบริหารจัดการองค์กร มิติของสถิติข้อมูล มิติความโปร่งใส และเผยแพร่ข้อมูลให้กับประชาชน

๒.๔ พัฒนาโมบายแอปพลิเคชัน (mobile application) เพื่อให้ภาคท้องถิ่นและภาคประชาชนที่มีความสนใจในข้อมูลของท้องถิ่นสามารถใช้งานได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ สอดรับตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

โครงการในส่วนนี้ใช้งบประมาณ จำนวน ๔.๙ ล้านบาท ได้ผู้รับจ้างแล้วอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการในเฟสที่ ๒ สิ้นสุดโครงการภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประเด็นที่ ๒ การเชื่อมโยงฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายทางสังคม เช่น คนพิการ ผู้สูงอายุ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) กระทรวงมหาดไทย กรมบัญชีกลาง และหน่วยงานอื่น ๆ ปัจจุบันมีการดำเนินงานโดยคณะกรรมการบูรณาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านสวัสดิการภาครัฐ ซึ่งท่านนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งที่ ๑๕๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านสวัสดิการของรัฐ โดยคณะกรรมการดังกล่าว มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการ และมีผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นเลขานุการ ในเบื้องต้นได้มีคณะอนุกรรมการที่ดำเนินการวางหลักการเพื่อที่จะพูดคุยกันในส่วนของการดำเนินการ มีคณะอนุกรรมการประชุมไปแล้ว ๑ ครั้ง ผลของการประชุมมีข้อเสนอแนะเรื่องการรวบรวมช่องทางหรือสวัสดิการต่าง ๆ ของแต่ละหน่วยเพื่อประกอบการพิจารณาในส่วนของคณะกรรมการชุดใหญ่ ซึ่งจะดำเนินการในสเต็ปต่อไป

จึงกราบเรียนท่านสมาชิกวุฒิสภาเพื่อโปรดทราบ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านศิริพันธ์ ศรีกงพลี ลำดับต่อไป สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ได้ขออนุญาตให้นายณัฐวุฒิ เปลื้องทุกข์ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน เข้าร่วมรายงานความคืบหน้า ผมอนุญาต ขอเชิญผู้แทนกรมการปกครอง ชี้แจงครับ

นายวินัย โตเจริญ (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา ท่านสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวินัย โตเจริญ ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน มาแทนอธิบดีกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในประเด็นของกรมการปกครองขออนุญาตนำเรียนข้อมูลตอบข้อซักถามวิธีการจัดทำฐานข้อมูลทางสังคมและกลุ่มเป้าหมายของแต่ละตำบลและชุมชนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพและมีความเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลในระดับประเทศ อย่างไร ก่อนอื่นขออนุญาตนำเรียนว่าในการจัดเก็บข้อมูลของกรมการปกครองได้มีโครงการ

คือ โครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ คือ ตำบลสมาร์ตทีม (Smart Team) ที่ได้ทำไป ที่มีเป้าหมายในพื้นที่เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยได้ใช้จ่ายงบประมาณจากพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในการดำเนินการ ได้จ้างผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทุกตำบล ตำบลละ ๒ คน จำนวน ๗,๒๕๕ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๑๔,๕๑๐ คน ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในระดับหมู่บ้านและชุมชน ซึ่งจะเป็นฐานข้อมูลบูรณาการสำหรับในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ โดยใช้อัตราค่าจ้างรายละ ๑๕,๐๐๐ บาท เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ดังนี้

- ๑๕/๑

๑. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นการบริโภคภาคครัวเรือน โดยการจ้างงานในทุกตำบลทั่วประเทศ

๒. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลบูรณาการหรือดาตาเบสที่มีประสิทธิภาพสำหรับการวางแผนพัฒนาพื้นที่ในทุกระดับและเป็นฐานข้อมูลเชิงบูรณาการแบบเปิด สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลนี้ร่วมกันได้

๓. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและร่วมกันพัฒนาพื้นที่

ในการนี้ กรมการปกครองได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล เพื่อการพัฒนาพื้นที่ในระดับหมู่บ้านถึงชุมชน จำนวน ๘๐,๕๙๖ แห่ง ประกอบด้วยจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด ๗๕,๐๑๒ หมู่บ้าน และในพื้นที่ชุมชนจำนวน ๕,๕๘๔ ชุมชน โดยการจัดเก็บข้อมูลและพิกัดสถานที่เป็นรูปแบบชุดคำถาม ทั้งหมด ๑๒ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและกายภาพ

๒. ด้านการปกครองและความมั่นคง

๓. ด้านสาธารณภัย

๔. ด้านสาธารณสุข

๕. ด้านที่ดิน

๖. ด้านการผังเมือง

๗. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๘. ด้านเศรษฐกิจ

๙. ด้านเกษตรกรรม

๑๐. ด้านอุตสาหกรรม

๑๑. ด้านการบริการและการท่องเที่ยว

๑๒. ด้านสังคมและการศึกษา

เป็นข้อมูลสำคัญเชิงพื้นที่ที่ใช้ในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ในทุกระดับตั้งแต่การวางแผนระดับหมู่บ้านชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาอำเภอ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและการพัฒนาพื้นที่ในระยะยาว

วิธีจัดทำฐานข้อมูลทางสังคมและกลุ่มเป้าหมายของแต่ละตำบลชุมชน กรมการปกครองได้มีการจัดเก็บข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจและสังคมในระดับพื้นที่ผ่านชุดคำถามประกอบด้วยข้อมูลด้านสังคม จำนวน ๓ ชุด คือ

๑. ข้อมูลของปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มสตรี กลุ่มผู้สูงอายุ บ้านพักคนชรา สถานสงเคราะห์เด็กหรือเด็กกำพร้า

๒. ข้อมูลเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ เช่น จำนวนห้างสรรพสินค้า ร้านต่าง ๆ และสินค้าโอทอป (OTOP) ในพื้นที่

๓. ข้อมูลเกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข เป็นการจัดเก็บข้อมูลจำนวนผู้พิการ ผู้ป่วยติดเตียงในพื้นที่ และกรมการปกครองได้นำข้อมูลลูกจ้างตามโครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการหรือเรียกว่า “ทีเอสที” (Tambon Smart Team : TST) จัดเก็บในพื้นที่มารวบรวมไว้เป็นแพลตฟอร์ม และจัดทำฐานข้อมูลกลางที่สามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนและจัดทำระบบแสดงผลข้อมูลผ่านระบบแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้จากการจัดเก็บข้อมูลจากโครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการหรือตำบลสมาร์ททีม (Tambon Smart Team) และได้มีหนังสือประชาสัมพันธ์ให้ส่วนราชการทั้ง ๒๐ กระทรวง และส่วนราชการในระดับกรมกว่า ๑๕๐ หน่วยงาน ให้สามารถเข้าถึงและใช้งานระบบดังกล่าวได้ โดยสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามภารกิจหน้าที่ของหน่วยงานได้ ทั้งนี้ สามารถเปิดเข้าดูไปที่เว็บไซต์ของกรมการปกครอง

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณครับ เชิญท่านอำพล จินดาวัฒนะ

นายอำพล จินดาวัฒนะ (ประธานคณะอนุกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายอำพล จินดาวัฒนะ ขอหารือเหลือเวลา ๑๕ นาที ตอนนี้ผู้ชี้แจงได้ตอบไปประเด็นเดียว ผมคิดว่าถ้าท่านลงลึกขออนุญาตขอเป็นเอกสาร ไม่อย่างนั้น ๖ ข้อ จะตอบได้ไม่ครบ เมื่อสักครู่ฝ่ายเราได้ถาม ๓๐ นาที ผู้ชี้แจงได้ตอบ ๓๐ นาที อาจจะต้องตกลงกันนิดหนึ่ง ผมเป็นห่วง เพราะท่านประธานให้ควบคุมเวลา ขอความกรุณาที่ลงรายละเอียดขอเป็นเอกสาร แต่ที่ท่านจะตอบให้ครบ ๖ ข้อ ขอให้ท่านแบ่งเวลากัน เพราะขณะนี้ท่านเพิ่งได้ข้อเดียว ท่านเหลืออีก ๕ ข้อ ขอบพระคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณ นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ และขอบคุณผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ถ้าจะชี้แจงรายละเอียดขอให้ส่งเป็นเอกสารตามที่นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะขอไว้ ต่อไปกรมการพัฒนาชุมชน เชิญครับ

นายนิวัติ น้อยผาง (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาและท่านสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพอย่างสูง กระผม นายนิวัติ น้อยผาง รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน มาทำหน้าที่แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน จากประเด็นคำถามซึ่งมีหลายประเด็น โดยในบริบทของกรมการพัฒนาชุมชนภายใต้อำนาจหน้าที่ของการสร้างกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน การเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

ขออนุญาตตอบในประเด็นที่ท่านถาม ภาพรวมที่กระผมประมวล คือ การสร้างความเข็มแข็งจากฐานราก ในส่วนของกรมการพัฒนาชุมชนมีความพยายามที่จะให้พี่น้องประชาชนได้มีการรับรู้ การเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการสร้างตำบลเข้มแข็งหลายประการ ประการที่สำคัญ คือ เรื่องเศรษฐกิจฐานรากเราพยายามที่จะเสริมสร้างการมีส่วนร่วม การรวมกลุ่ม การออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเบื้องต้น ขณะเดียวกันพยายามเสริมสร้างความเข้มแข็งจากฐานทรัพยากรของพื้นที่และพัฒนาในรูปของโอทอปและสร้างเครือข่ายต่าง ๆ ขึ้นมา เรามีการดูแลกองทุนพัฒนาบทบาท

สตรี นอกจากนี้ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในเชิงระบบเป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างการประสานงาน การจัดทำแผนระดับหมู่บ้าน ชุมชน และตำบล โดยมีกลไกที่สำคัญ คือ มีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน และตำบล ซึ่งรูปแบบโครงสร้างหลักเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ.๒๕๖๒ ในส่วนของกรมการพัฒนาชุมชนจะเป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนข้อมูลวิทยากรกระบวนการในการดำเนินการ นอกจากนี้ กรมการพัฒนาชุมชนยังได้เสริมสร้างศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนเพื่อเป็นคู่ขนานการทำงานร่วมกับองค์กรเชิงโครงสร้าง คือ คณะกรรมการหมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และองค์กรปกครองท้องถิ่น โดยศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนจะเป็นที่รวบรวมบุคคลที่ทำงานด้านประชาสังคม เป็นองค์กรคู่ขนานที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งจะรวบรวมผู้นำทางภาคประชาสังคมทุกส่วนที่ครอบคลุมทุกมิติไม่ว่าจะเป็นสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม โดยเริ่มต้นตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ เริ่มต้น เราได้ออกระเบียบกรมการพัฒนาชุมชนว่าด้วยการนี้ ต่อมาในปี ๒๕๔๔ ได้ยกระดับเป็นระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการนี้ ในส่วนที่ดำเนินการจะมี ๓ ระดับ คือ ตำบล อำเภอ จังหวัด โดยมีคณะกรรมการกลางอยู่ที่กระทรวงมหาดไทย โดยมีปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานการดำเนินการคู่ขนานกับโครงสร้างอำนาจหน้าที่ตามโครงสร้างหลักของรัฐบาลตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด แล้วเรามีการประชุมร่วมกัน----------

- ๑๖/๑

ในขณะเดียวกันองค์กรนี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำแผนชุมชน แผนหมู่บ้าน แผนตำบล แผนอำเภอ และแผนจังหวัด ซึ่งสอดรับสอดประสานกับแผนการพัฒนาระดับต่าง ๆ ในรูปของวันแพลน (One Plan) สิ่งหนึ่งซึ่งอยากจะเพิ่มเติม คือ การพยายามเสริมสร้างฐานข้อมูลระดับชุมชน และการเปิดโอกาสให้พี่น้องประชาชนสามารถเข้าถึง เป็นประโยชน์สำหรับพี่น้องประชาชนที่อยู่ในพื้นที่จริง ๆ ซึ่งสอดรับกับแนวทางของวุฒิสภาที่ต้องการให้เป็นข้อมูลของชาวบ้าน ไม่ใช่ข้อมูลของส่วนราชการ ในเบื้องต้นฐานข้อมูลหลักที่สำคัญที่กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการอยู่ตลอดเวลา คือ ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. ๒ค) จปฐ. จัดเก็บทุกปี แต่ กชช. ๒ค จัดเก็บ ๒ ปีต่อ ๑ ครั้ง และข้อมูลนี้จะเป็นฐานข้อมูลสำหรับเชื่อมโยงกับข้อมูลของส่วนราชการต่าง ๆ ให้ไปพัฒนาเป็นแพลตฟอร์มในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป อย่างเช่น ทีพีแมป (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP) ของสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นการช่วยเหลือขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัย ในขณะเดียวกันการเชื่อมประสานข้อมูลในเชิงพื้นที่ เรามีการดำเนินการร่วมกันตั้งแต่ระดับการจัดเก็บข้อมูล โดยผู้จัดเก็บและผู้ให้ข้อมูล คือ คนในพื้นที่ ไม่ใช่คนภายนอก และมีการรับรองฐานข้อมูลขึ้นมาตั้งแต่ระดับชุมชน ตำบล คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระดับอำเภอ รวมทั้งระดับจังหวัด จากนั้นจึงเชื่อมโยงเป็นโอเพนดาตา (Open Data) ให้กับส่วนงานต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ สิ่งที่เราพยายามพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อจะให้สอดรับกับเจตนารมณ์ในการปฏิรูประบบราชการ คือ เราพยายามให้พี่น้องประชาชนทั่วไปที่ไม่ใช่ผู้นำสามารถเข้าถึงข้อมูลได้จริง ๆ โดยได้พัฒนาฐานข้อมูลที่คิดว่าจะเป็นของขวัญปีใหม่ให้กับพี่น้องประชาชน เราใช้ชื่อแพลตฟอร์มว่าคลิกชุมชน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเชื่อมโยงฐานข้อมูลทั้งหมดที่อยู่ในภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโอทอป กองทุน กิจกรรมต่าง ๆ ทุกอย่างในบริบทอำนาจหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชนจะอยู่ในแพลตฟอร์มนี้ และ ณ ขณะนี้สามารถใช้ได้เลย เพื่อเป็นประโยชน์แก่พี่น้องประชาชนและชุมชน ขณะเดียวกันเรามีฐานข้อมูลบิ๊กดาตาพร้อมที่จะเชื่อมโยงกับทุกส่วนราชการและแม้แต่ภาคเอกชนสามารถใช้ประโยชน์ได้ จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านรองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ต่อไปผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เชิญครับ

นายธนสุนทร สว่างสาลี (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพทุกท่าน กระผม นายธนสุนทร สว่างสาลี รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำหรับการพัฒนาและสร้างตำบลเข้มแข็ง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ ได้ทำโครงการที่สำคัญโครงการหนึ่ง คือ โครงการศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล ซึ่งศูนย์นี้เป็นศูนย์ที่เกิดจากการยกระดับและพัฒนามาจากศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปและศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ขณะนี้ในพื้นที่มีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน จำนวน ๗,๐๘๐ ศูนย์ มีศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ จำนวน ๑,๕๙๘ ศูนย์ ศูนย์คนพิการทั่วไป จำนวน ๑,๔๙๓ ศูนย์ ศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบลเป็นการยกระดับและพัฒนาศูนย์เหล่านี้ โดยเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ เราจะทำ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ใน ๒๖ จังหวัดด้วยกัน และที่เหลืออีก ๕๐ จังหวัด ทำ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ในส่วนนี้ประกอบด้วย เรื่องแรกที่เราพัฒนา คือ มีจุดรับเรื่องราวร้องทุกข์หลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ คือ ไม่ให้พี่น้องประชาชนเดินทางมาที่หน่วยงานราชการแต่สามารถที่จะเสนอปัญหาต่าง ๆ ให้กับศูนย์นี้รับมา มีการนำระบบไอที มาพัฒนาศูนย์นี้ในการเชื่อมโยงการประสานส่งต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ มีการจัดทำแผนชุมชน แผนศูนย์ในการพัฒนาพี่น้องประชาชน มีการติดตามประเมินผล มีการถอดบทเรียน ศูนย์นี้เป็นการบริหารจัดการโดยพี่น้องประชาชนในชุมชน มีอาสาสมัครพัฒนาสังคม สภาเด็กและเยาวชน ภาคประชาสังคมทุกภาคส่วนที่อยู่ในชุมชนมาเชื่อมกัน เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ทำเอ็มโอยู (Memorandum Of Understanding : MOU) ร่วมกับ ๑๒ หน่วยงาน มีทั้งกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑๒ กระทรวง กับ ๑ หน่วยงาน คือ กรุงเทพมหานคร ที่จะร่วมมือกันบูรณาการการทำงาน ศูนย์นี้จะเป็นศูนย์บูรณาการทุกภาคส่วน อย่างน้อย ๑๒ กระทรวงหลักที่ทำเอ็มโอยูกัน และที่สำคัญ คือ เป็นการลดทรัพยากร การประหยัดทรัพยากร ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ประหยัดงบประมาณ

เรื่องที่ ๑ กระทรวงดำเนินการขณะนี้ คือ บูรณาการจากภายในกระทรวงก่อน ศูนย์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของกระทรวงให้มีศูนย์เดียวและบูรณาการพัฒนาทุกมิติของกระทรวง คือ กิจกรรมทุกมิติของกระทรวงอยู่ในศูนย์นี้ทั้งหมด ต่อจากนั้น คือ ประสานเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ๑๒ หน่วยงาน ที่ทำเอ็มโอยูกันมาช่วยเหลือพี่น้องประชาชน โดยเป้าหมายสุดท้ายที่อยากให้เกิด คือ ความเข้มแข็งของครอบครัว

เรื่องที่ ๒ ชุมชนมีการระดมทรัพยากรมาช่วยเหลือกันในการดำเนินงาน มีการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เรียนเพิ่มเติมอย่างนี้ว่า เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาศูนย์อันหนึ่ง คือ ข้อมูลจากทีพีแมพของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงหรือหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ทำขึ้น ขณะนี้มีข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง จำนวน ๔.๑ ล้านครัวเรือน และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทำสมุดพกครอบครัว ขณะนี้กำลังปรับเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้พี่น้องประชาชนที่เป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำหมู่บ้าน (อพม.) เป็นจิตอาสาในชุมชนช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล และช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล ประโยชน์สุดท้ายที่อยากจะเห็น คือ สังคมมีความเข้มแข็ง มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในระดับชุมชน เรียนที่ประชุมเพื่อโปรดทราบครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา ได้ขึ้นบัลลังก์ ทำหน้าที่ประธานของที่ประชุมต่อไป)

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปขอเชิญ นายธงธน เพิ่มบถศรี ผู้อำนวยการกลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) กระทรวงสาธารณสุข ครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายธงธน เพิ่มบถศรี (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายแพทย์ธงธน เพิ่มบถศรี ผู้อำนวยการกลุ่ม ป.ย.ป. กระทรวงสาธารณสุข ในฐานะผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ขออนุญาตนำเรียนตอบในส่วนของกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการจัดการระบบตำบลเข้มแข็งด้วยการสนับสนุนให้กลไกพหุภาคีในพื้นที่ ในท้องถิ่นร่วมมือกัน สามารถจัดการชุมชนของตัวเองได้ โดยภารกิจของกระทรวงสาธารณสุขมีความชัดเจนมานานมากกว่า ๔๐ ปี การใช้ประเด็นด้านสุขภาพเป็นตัวนำให้ชุมชนมีความสามารถในการจัดการตนเองให้กลายเป็นชุมชนเข้มแข็ง โดยใช้กลไกพหุภาคีต่าง ๆ ที่มีในพื้นที่ โดยยุทธศาสตร์ผ่านแนวทางที่เรียกว่า “การสร้างให้เกิดระบบสุขภาพชุมชน” ซึ่งเป็นระบบสุขภาพที่มีความยั่งยืนและมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ โดยหลักการที่ใช้ในการนำระบบสุขภาพชุมชนมาตลอด คือ หลักการสาธารณสุขมูลฐาน อันเป็นกลไกพื้นฐานในการสร้างเสริมกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดการพึ่งพาตนเอง หรือการดูแลสุขภาพของตนเองได้ ในส่วนของการดำเนินงานของกระทรวงที่ผ่านมามีการดำเนินงานอยู่หลาย ๆ โครงการ การดำเนินการในปีงบประมาณที่ผ่านมา โดยการสนับสนุนให้กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการในฐานะเป็นหน่วยงานสนับสนุนการเชื่อมโยงฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายทางสังคม มีการร่วมมือทำโครงการกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เรียกว่าแอปพลิเคชันพ้นภัย ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันในการแจ้งพิกัดข้อมูลกลุ่มเปราะบางของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ การดำเนินการในปีที่ผ่านมาสามารถดำเนินการไปแล้วมีการครอบคลุมถึงร้อยละ ๘๘ ----------

- ๑๗/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โดยใช้รีซอร์ส (resource) หรือทรัพยากรที่เรามีในพื้นที่ที่กระทรวงดูแลอยู่ คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) การร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ ในการสำรวจและแจ้งพิกัดข้อมูลกลุ่มเปราะบางทั้งหมด ในปีที่ผ่านมาเราสามารถแจ้งพิกัดกลุ่มผู้เปราะบางด้านต่าง ๆ ทั้งผู้ที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ผู้ไร้ที่พึ่ง ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเตียง จำนวน ๑๖๐,๕๗๓ ราย และในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จะดำเนินการให้ครอบคลุมทั้ง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ โดยจะครอบคลุมประมาณ ๗,๒๕๕ ตำบล

ในส่วนของจัดการตำบลเข้มแข็งในปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่ทำให้ระบบสาธารณสุขต้องมีการปฏิรูปให้สร้างความเข้มแข็งในระดับปฐมภูมิมากขึ้น จึงได้ให้ความสำคัญในโครงการตำบลจัดการคุณภาพชีวิต โดยในปี ๒๕๖๔ เราได้เริ่มโครงการตำบลวิถีใหม่ปลอดภัยจากการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งเป็นการเสริมยกระดับความเข้มแข็งสุขภาพชุมชน โดยการให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมให้เกิดสุขภาวะ ผ่านกระบวนการที่เรียกว่า ทีพา (TPAR) คือ ทีม ซึ่งอย่างน้อยต้องมีองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น องค์การภาคประชาชน หน่วยงานราชการที่อยู่ในพื้นที่ และองค์กรชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพต่าง ๆ เข้ามาร่วมมือกัน จากนั้นตัวที่เป็นแพลน (plan) หรือพี (P) คือ แพลนนิง (planning) หน่วยงานทั้งพหุภาคีต่าง ๆ จะต้องมาวางแผนร่วมกันเพื่อกำหนดปัญหาและหาทางพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชน โดยมีเป้าหมายด้านสุขภาพอย่างน้อยมีเป้าหมายด้านสุขภาพที่ดีขึ้นและนำมาสู่การป้องกันการเกิดโรคอุบัติใหม่ อุบัติซ้ำ และโรคระบาดในอนาคตได้ แอคทิวิตี (activity) ต่าง ๆ จะกำหนดขึ้นตำบลอย่างน้อยละ ๑ แอคทิวิตี โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ สามารถที่จะลดการเกิดโรคและเสริมสร้างสุขภาวะและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตในประเด็นใดประเด็นหนึ่งเกิดขึ้นให้ได้ โดยเข้าร่วมส่งเสริมในส่วนนี้ในกลไกที่เรียกว่า “กลไก ๓ หมอ” ซึ่งประกอบด้วยหมอที่ ๑ คือ แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว หมอที่ ๒ คือ หมออนามัย เป็นเจ้าหน้าที่นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาล หรือแพทย์ที่อยู่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และหมอที่ ๓ คือ หมอ อสม. ทั้ง ๓ หมอจะมีตัวตนระบุ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

และมีพื้นที่ มีครอบครัวที่ดูแลอย่างชัดเจน ในปัจจุบันเราสามารถดำเนินการได้ทั้งหมด ๙.๗ ล้านครอบครัว และในปี ๒๕๖๕ จะมุ่งเน้นขยับขยายให้ครอบคลุมเพิ่มขึ้นอีก ขอบคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : ขอบคุณครับ ต่อไปกระทรวงวัฒนธรรม เชิญท่านอภินันท์ ธรรมเสนา หัวหน้ากลุ่มงานสื่อสารความรู้และเครือข่ายสัมพันธ์ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

นายอภินันท์ ธรรมเสนา (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา และสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายอภินันท์ ธรรมเสนา หัวหน้ากลุ่มงานสื่อสารความรู้และเครือข่ายสัมพันธ์ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) คณะทำงานยกร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... ในฐานะผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม ขออนุญาตกราบเรียนชี้แจงการดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... กระทรวงวัฒนธรรมให้ความสำคัญกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แล้วได้เร่งรัดให้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อสภา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติที่ดำเนินการกับกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นกลุ่มเปราะบางในสังคม เพราะฉะนั้นเราจึงมีความพยายามที่จะรวบรวมความเห็นจากกลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่มที่มีประชากรมากกว่า ๖.๑ ล้านคน แล้วมีอยู่ ๖๐ กว่ากลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย เพื่อที่จะรวบรวมข้อคิดเห็นต่าง ๆ มาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนั้น การจะทำร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่ผ่านมากระทรวงวัฒนธรรมได้มีการตั้งคณะทำงานยกร่าง แล้วได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติเสร็จเรียบร้อยแล้ว จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นทั้งหมด ๑๘ ครั้ง ในตลอดระยะเวลา ๑ ปีที่ผ่านมา ซึ่งการดำเนินการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อยู่ในขั้นตอนของการจัดทำรายงานผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นตามกฎหมาย ตามหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ กำหนดแล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๐ ธันวาคมแล้วจะนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอพิจารณาในสภาต่อไป จึงกราบเรียนเพื่อทราบ ขอบพระคุณครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม นายธนสุนทร สว่างสาลี รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เชิญครับ

นายธนสุนทร สว่างสาลี (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพทุกท่าน กระผม นายธนสุนทร สว่างสาลี รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและมั่นคงของมนุษย์ ขอกราบเรียนเรื่องร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. .... ดังนี้

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติเข้าคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบหลักการ ขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่วนร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. .... ขอเรียนอย่างนี้ว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้ยกร่างและเสนอ ไม่ใช่การเสนอของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ยังยืนยันว่าร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. .... อยู่ระหว่างการตรวจสอบและดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอกราบเรียนที่ประชุมเพื่อโปรดทราบครับ

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปเชิญสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี นายณัฐวุฒิ เปลื้องทุกข์ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงานครับ

นายณัฐวุฒิ เปลื้องทุกข์ (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภาทุกท่าน กระผม นายณัฐวุฒิ เปลื้องทุกข์ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติให้มาตอบในประเด็นที่ได้สอบถามเกี่ยวกับเรื่องการดำเนินงานของสำนักงาน ขออนุญาตตอบข้อซักถาม แนวทางการป้องกันไม่ให้หนี้สูญต่อกรณีที่ให้เกษตกรและคนยากจนสามารถนำเอกสารสิทธิ์ในที่ดินที่ได้รับจากรัฐไปใช้

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เป็นหลักประกันในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับการประกอบอาชีพได้ ขอเรียนว่างบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานได้ดำเนินการจัดทำแนวทางการสร้างมูลค่าที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน ซึ่งในการจัดทำแนวทางการปฏิรูปการสร้างมูลค่าที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชนมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ ๑ คือ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ข้อ ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ การสร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ ประเด็นการกระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากรเรื่องการปรับระบบเอกสารสิทธิ์การถือครองที่ดินประเภทต่าง ๆ ให้ผู้ที่มีรายได้น้อยและผู้ที่ไม่มีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์บริบูรณ์ใช้เป็นหลักฐานในการประกอบการขอพิจารณาสินเชื่อกับสถาบันการเงินได้ โดยสำนักงานเป็นหน่วยงานที่ผู้รับผิดชอบหลักภายใต้กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ ด้านการสร้างมูลค่าที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ เกษตรกรและคนยากจนที่ได้รับการจัดที่ดินจากรัฐสามารถนำเอกสารสิทธิ์ในที่ดินหรือหนังสืออนุญาตที่ให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินใช้เป็นหลักประกันในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เนื่องจากปัจจุบันการถือครองที่ดินเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงฐานะและความเหลื่อมล้ำทางสังคม แม้ว่าจะมีการจัดที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชนอยู่แล้ว ในปัจจุบันภายใต้นโยบายของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ โดยเฉพาะเกษตรกรและผู้ยากจนตามกฎหมายหลายฉบับที่ได้รับที่ดินจัดสรรไปแล้วเหล่านั้น แต่ยังมีข้อจำกัดเนื่องจากไม่สามารถที่จะนำเอกสารสิทธิ์ที่ได้รับการอนุญาตไปใช้ค้ำประกันในการขอสินเชื่อได้ เพราะไม่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ ที่สำคัญ คือ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนจะทำให้เกิดปัญหาในการพัฒนารายได้และคุณภาพชีวิตของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามความต้องการที่ต้องใช้เงินลงทุนในระยะปานกลางและระยะยาว ในการดำเนินงานโครงการดังกล่าวสำนักงานจะดำเนินการโดยศึกษาและเสนอแนะรูปแบบกลไกที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนแนวทางการสร้างมูลค่าในที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน โดยศึกษาในประเด็นการให้ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินที่มีข้อจำกัดการโอนหรือข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดินสามารถใช้ที่ดินเป็นหลักประกันสินเชื่อ เพื่อลงทุนในระยะปานกลางหรือระยะยาวได้ การปรับระบบการออกหนังสืออนุญาตหรือเอกสารสิทธิ์ในที่ดินให้สนับสนุนการสร้างมูลค่าที่ดินควบคู่กับการจัดที่ดินให้กับประชาชน ----------

- ๑๘/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รวมถึงการจัดองค์กรหรือปรับปรุงองค์กรที่เกี่ยวข้องสำหรับดำเนินธุรกรรมและจัดการทรัพย์สิน หนี้สินสำหรับที่ดินและทรัพย์สินที่ด้อยค่า สุดท้าย คือ การประเมินราคาที่ดินของรัฐแต่ละประเภทที่จัดให้แก่ประชาชนในระบบสนับสนุน

แนวคิดในการดำเนินงานในการศึกษาดังกล่าวแบ่งออกเป็น ๓ เรื่อง คือ การจัดที่ดิน ผลที่ได้รับจากการดำเนินงาน จะมีข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย องค์กร กลไกการออกเอกสารสิทธิในที่ดินที่รองรับการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การตรวจสอบติดตามการใช้สินเชื่อและการชำระหนี้ แนวทางการจัดการสิทธิในที่ดินกรณีผิดนัดชำระหนี้

ประเด็นการประเมินมูลค่า ผลที่ได้รับจะมีข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายองค์กร กลไกแนวทางการนำราคาประเมินมาใช้ในการให้สินเชื่อในกรณีที่ดินของรัฐ และแนวทางการปรับปรุงราคาประเมินตามช่วงระยะเวลาและความเจริญ รวมถึงคุณภาพของที่ดิน

แนวคิดการให้สินเชื่อ ข้อเสนอการปรับปรุงกฎหมายองค์กร กลไกสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน แนวทางการให้สินเชื่อกรณีสิทธิที่ดินของรัฐรายแปลงหรือแปลงรวม ข้อเสนอแนวทางการจัดการหนี้กรณีที่ผิดนัด รวมทั้งข้อเสนอขององค์กรกลางในการจัดการหนี้สิน ซึ่งในการดำเนินงานของโครงการดังกล่าว สำนักงานจะเร่งดำเนินการศึกษาและคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕ จึงกราบเรียนที่ประชุมครับ

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปจะเป็นการชี้แจงจากสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

๑. นายชรินทร์ ธีรฐิตยางกูร ผู้อำนวยการฝ่ายขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล

๒. นายศุภชรินทร์ กิ่งแก้ว หัวหน้าทีมพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลแลกเปลี่ยนข้อมูล กลุ่มงานพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลแลกเปลี่ยนข้อมูล

ขอเชิญผู้ชี้แจงครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายชรินทร์ ธีรฐิตยางกูร (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา และท่านสมาชิกวุฒิสภา กระผม นายชรินทร์ ธีรฐิตยางกูร ผู้แทนจากสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ขออนุญาตตอบในประเด็นที่ท่านถามเกี่ยวกับการเชื่อมโยงข้อมูลเรื่องของกลุ่มเป้าหมายทางสังคม ต้องขอกราบเรียนในเรื่องของความก้าวหน้าขณะนี้ เนื่องจากตอนนี้รัฐบาลมีการตั้งคณะกรรมการอย่างที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งไป คือ คณะกรรมการบูรณาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านสวัสดิการภาครัฐ ซึ่งมีท่านนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เข้าใจว่าจะมอบหมายท่านรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานดูแลแทน ซึ่งคณะนี้ยังไม่ได้ประชุม แต่ว่ามีการเตรียมการของคณะเลขานุการ มีหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดูแลข้อมูลด้านสิทธิสวัสดิการด้านสังคม โดยเฉพาะมีการหารือไปแล้วรอบหนึ่ง เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ที่ผ่านมา เบื้องต้นต้องเรียนว่า กำลังหารือแนวทางที่จะมีการเชื่อมโยงให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ปัจจุบันสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้มีการพัฒนาช่องทางในการให้บริการประชาชนผ่านแพลตฟอร์มที่เรียกว่า ทางลัด และมีตัวข้อมูลที่เกี่ยวกับสิทธิบริการ ตอนนี้ขึ้นแล้ว ๒ ตัว เป็นของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ เรื่องบริการตรวจสอบเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด และเป็นบริการตรวจสอบสถานะของการรับเงินอุดหนุน เงินสงเคราะห์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เช่นกัน ซึ่งในส่วนนี้เรายินดีที่เข้าไปช่วยให้คำปรึกษา หน่วยงานที่ต้องการขอความเห็นในการเชื่อมโยงข้อมูลเข้ากับระบบงานอัปเดตข้อมูลให้ท่านทราบ ขอบพระคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปผู้แทนคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส ที่ยังติดใจประเด็นผู้ชี้แจงได้ตอบชี้แจง เชิญนายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ ครับ

นายอำพล จินดาวัฒนะ (ประธานคณะอนุกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายอำพล จินดาวัฒนะ ผมขอชี้แจง ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประเด็นที่ ๑ ขอบพระคุณท่านประธานวุฒิสภาที่ได้ให้เวลาในการซักถามผู้ชี้แจง ประเด็นที่ ๒ ขอบคุณผู้แทนรัฐบาลหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้กรุณามาให้คำตอบหลายเรื่องด้วยกัน ๖ ประเด็น ประเด็นที่ ๓ จะครบกันอยู่พอสมควรที่ทุกคณะได้ตอบทั้ง ๖ ข้อ ขอความกรุณาว่าถ้าท่านมีเอกสารส่งให้เราด้วย ฝ่ายเลขานุการจะได้ประสานและทำงานต่อ โดยเฉพาะท่านสุดท้ายเราฟังท่านไม่ออกว่าตอบเรื่องอะไร ประเด็นที่ ๑ ประเด็นที่ ๒ และประเด็นที่ ๓ เรื่องข้อมูล ๒ เรื่อง และเรื่องตำบลเข้มแข็ง ผมเรียนว่าสิ่งที่ตอบเป็นงานของหน่วยงานท่านทั้งสิ้น ไม่ได้อ้างอิงเกี่ยวกับเรื่องประเด็นปฏิรูปว่า จะไปเชื่อมโยงผลักดันประเด็นปฏิรูปอะไร คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส จะขอเชิญท่านมาคุยกันอีกรอบหนึ่ง เพื่อจะให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น อย่างบางข้อเขาจะอ้างยุทธศาสตร์และอ้างประเด็นปฏิรูปว่าทำอะไรบ้าง แต่สิ่งที่ท่านได้กรุณาให้ข้อมูลเราวันนี้ดีแต่เป็นงานของท่านทั้งสิ้น แล้วถ้าท่านได้ฟังระหว่างบรรทัดจริง ๆ งานที่ท่านทำอยู่ที่ตำบลซ้อนกันทั้งนั้น แล้วเป็นงานเฉพาะหน่วยงานของท่าน เราไม่ต้องการเห็นภาพนั้น เราต้องการเห็นภาพข้อมูลที่บูรณาการกันจริง และเห็นภาพที่ตำบลเข้ามาจัดการข้อมูลและทำให้เข้มแข็งจริง ๆ

ประเด็นที่ ๔ กระทรวงวัฒนธรรมตอบชัดเจน ขอบคุณและคิดว่าหลังปีใหม่งานของท่านต้องเข้าคณะรัฐมนตรีและท่านต้องไปที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอีก เรารอรับกฎหมายนี้ ทุกฝ่ายจะรอช่วยท่านผลักดันกฎหมายและเร่งรัด ฝากเรียนท่านรัฐมนตรีครับ

ประเด็นที่ ๕ ท่านอ้างอิงชัดและมีการพูดชัด ผมขออนุญาตผ่านไป

ประเด็นที่ ๖ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. .... ที่ท่านรองปลัดกระทรวงได้กรุณาตอบ เราทราบว่ามีอยู่ ๒ ส่วนที่ท่านอาจารย์มณเฑียร บุญตัน พูดถึง และตอนนี้อยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผมทราบว่าตอนนี้มีอะไรมาเรื่อย ๆ

แต่วุฒิสภาในฐานะติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การปฏิรูปประเทศ เราวิเคราะห์เรื่องนี้ชัดเจนว่าไม่เห็นด้วยกับการนำ ๒ เรื่องมารวมกัน ส่งเสริมและพัฒนาเดินหน้าต่อไป เพราะอยู่ในประเด็นการปฏิรูปประเทศและอยู่ในหลักการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม การควบคุมกำกับเป็นอีกเรื่องหนึ่ง เพื่อจะเล่นงานเขาเป็นงานที่มาทีหลัง คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส โดยท่านประธานได้ลงนามเรื่องนี้แสดงความคิดเห็นไปถึงท่านนายกรัฐมนตรีแล้วทำหนังสือเป็นทางการ ฝากท่านรองปลัดกระทรวงด้วย เราไม่อยากเห็นเหมือนที่ท่านอาจารย์มณเฑียร บุญตัน พูดถึงว่า ในที่สุดเมื่อเอา ๒ เรื่องมาผสมกันแล้วจะเสียหายไปหมด สิ่งที่ส่งเสริมและพัฒนาจะหายไปด้วย และจะกลายเป็นเรื่องโปลิศ (police) จับขโมย ไปมองพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมเป็นโจร เป็นผู้ร้าย และคอยจะไปเล่นงานเขา อันนี้ผมคิดว่าทิศทางไม่ถูกต้อง ฝากท่านรองปลัดกระทรวงว่า หนังสือที่คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส ทำไปแล้วบอกการวิเคราะห์ บอกจุดยืนว่าเราเห็นอย่างไร ต้องขอบคุณท่านอีกครั้งหนึ่ง และในส่วนกลุ่มแรกที่ท่านชี้แจงที่เกี่ยวกับข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒ และข้อที่ ๓ ขออนุญาตเชิญท่านมาคุยกันอีกรอบ ๒ รอบต้องใช้เวลาในการคุยกันอีกนานพอสมควรในลักษณะการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อจะขับเคลื่อนไปด้วยกัน สมาชิกวุฒิสภามีหน้าที่ดึง ท่านมีหน้าที่ขับเคลื่อน ประชาชนมีหน้าที่ดัน เราจะได้ไปด้วยกัน ขอบพระคุณท่านประธานครับ

- ๑๙/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : ขอบคุณครับ ต่อไปมีท่านผู้ใดยังติดใจประเด็นที่ผู้ชี้แจงได้ตอบชี้แจงหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี เป็นอันจบการอภิปรายแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

ต่อไปการอภิปรายแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยผู้แทนคณะกรรมาธิการการแรงงาน ตามลำดับ ดังนี้

๑. พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว

๒. นายจรินทร์ จักกะพาก

สำหรับการพิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีดังนี้

กระทรวงแรงงาน

๑. นางนภสร ทุ่งสุกใส	ที่ปรึกษาวิชาการแรงงาน
๒. นางจิณณาพัต ปาจรีย์อนันต์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
๓. นางชุติมา จุบังมอ	นักวิชาการแรงงานชำนาญการพิเศษ

กระทรวงมหาดไทย กรมการพัฒนาชุมชน

๑. นายนิวัติ น้อยผาง	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
๒. นางสาวนิภา ทองก้อน	ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

- นายวันนี นันท์ศิริ	ผู้ช่วยปลัดกระทรวง

กระทรวงศึกษาธิการ

- นางสาวทัศนีย์ พิศาลรัตนคุณ	ผู้อำนวยการกลุ่ม ป.ย.ป.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- นางสาวภัทรพร เล้าวงศ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการลงทุนพัฒนาสังคม
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑. นายธนสุนทร สว่างสาลี รองปลัดกระทรวง
๒. นางสาวจารุวรรณ ศรีภักดี ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
กรมกิจการผู้สูงอายุ
มหาวิทยาลัยบูรพา
๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดอกเตอร์พรรณี พิมาพันธุ์ศรี
คณบดีคณะการจัดการ
และการท่องเที่ยว
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ณยศ คุรุกิจโกศล
รักษาการแทนรองอธิการบดี
ฝ่ายกิจการเขตพัฒนาพิเศษ
ภาคตะวันออก

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๖ เชิญผู้ชี้แจงเข้าประจำที่

(ผู้ชี้แจงเข้าประจำที่)

ประธานวุฒิสภา : ด้วยผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และผู้แทนกระทรวงแรงงาน มีหนังสือขออนุญาตฉายเพาเวอร์พอยต์เพื่อประกอบการอภิปราย เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ผมอนุญาต ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕

(ฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการอภิปราย)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปเป็นการอภิปรายแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยผู้แทนคณะกรรมาธิการการแรงงานตามลำดับ ดังนี้

๑. พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว

๒. นายจรินทร์ จักกะพาก

สำหรับการพิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วันนี้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้มีหนังสือขออนุญาตให้ผู้แทนจากหน่วยงานเข้าร่วมประชุม รายชื่อปรากฏตามเอกสารที่ได้แจ้งไว้แล้ว ขอเชิญคณะกรรมาธิการการแรงงาน อภิปรายตามลำดับครับ ขอเชิญพลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว

พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว (ประธานคณะกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ และสมาชิกวุฒิสภาทุกท่าน กระผม พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว ประธานคณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา ขออนุญาตนำเสนอประเด็นคำถามของหน่วยงานที่ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เรื่องแรงงานถือว่ามีความสำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับหลายส่วน ถือเป็นความสำคัญในการขับเคลื่อนด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านความมั่นคงของประเทศ และหัวใจของแรงงาน นั่นคือทำอย่างไรให้คนมีงานทำ ทำแล้วมีรายได้ที่ดี ทำแล้วมีความมั่นคง ทำแล้วมีความปลอดภัย เรื่องชีวอนามัย ได้รับการคุ้มครองจากกฎหมาย หากมีปัญหาด้านการหยุดงาน เจ็บป่วย ทุพพลภาพ มีหลักประกันด้านสวัสดิการ สถานการณ์ที่ผ่านมาในช่วงนี้เรากำลังเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ กระทบด้านเศรษฐกิจ สังคมทั่วโลก เราได้เห็นถึงการเลิกจ้างงาน การให้หยุดการทำงาน การให้ทำงานที่บ้าน และเราได้เห็นสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้เทคโนโลยีเข้ามาแทนที่การประชุมระบบทางไกล การสั่งของ การสั่งอาหารไปรับประทานที่บ้าน การขนส่งโดยใช้ระบบทางเรือมากกว่าเครื่องบิน ซึ่งอันนี้เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมาใหม่แทนที่

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำหรับประเทศไทยมีข้อมูลด้านแรงงาน คือ มีประชากรประมาณ ๖๖.๑๙ ล้านคน ซึ่งเป็นวัยแรงงาน จำนวน ๓๘.๘ ล้านคน ได้ทำงาน จำนวน ๓๗.๗ ล้านคน มีการว่างงาน จำนวน ๘ แสนคน อัตราเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ร้อยละ ๒.๓ มีผู้ประกันตน จำนวน ๒๒.๑๗ ล้านคน ----

- ๒๐/๑

มีเงินกองทุนประกันสังคมประมาณ ๒๒.๓ ล้านล้านบาท มีกองทุนเงินทดแทนประมาณ ๗.๒ หมื่นล้านบาท ซึ่งสมาชิกนายจ้างอยู่ที่ ๔.๓ แสนราย ลูกจ้างที่เข้าประกันตนประมาณ ๑๑ ล้านคน พบว่าแรงงานของเราไปทำงานที่ต่างประเทศในหลายประเทศ ไม่ว่าจะประเทศญี่ปุ่น เกาหลี อิสราเอล ไต้หวัน ประมาณ ๕ แสนคน และสามารถส่งเงินกลับมาประเทศไทยได้ปีหนึ่ง ประมาณ ๒ แสนล้านบาทต่อปี มีแรงงานต่างด้าวใน ๓ ประเทศคือ เมียนมา ลาว และกัมพูชา เข้ามาในประเทศไทยลงทะเบียนแล้วประมาณ ๒.๓ ล้านคน ในขณะเดียวกันพบว่า แรงงานที่อีอีซียังมีความต้องการประมาณ ๔๗๐,๐๐๐ คน และมีตัวเลขการคาดการณ์ของการจบการศึกษาในปี ๒๕๖๕ จะมีนักศึกษาจบใหม่มาทำงานประมาณ ๕ แสนกว่าคน มีนักศึกษาจบการศึกษาไปแล้วยังไม่สามารถมีงานทำอีกจำนวน ๓ แสนคน ที่ผมได้ยกตัวอย่างตัวเลข ไม่ว่าจะเป็นประชากร เรื่องของวัยแรงงาน วัยทำงานไปทำงานต่างประเทศ ประกันสังคม การตกงาน หรือความต้องการอีอีซี เพื่อชี้ให้เห็นว่าการบริหารจัดการแรงงานเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อน ข้อมูลด้านบิ๊กดาตามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะในการบริหารนำมาซึ่งภาพของอุปสงค์และอุปทาน การพัฒนายกระดับฝีมือแรงงานเพื่อให้สอดรับกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งวางระบบการคุ้มครองแรงงาน ค่าจ้าง ความปลอดภัย เหล่านี้ คือ สิ่งที่นำไปสู่การเรียกว่า การจ้างงานที่มีคุณค่าหรือดีเซ็นเวิร์ก (decent work) ผมมีประเด็นข้อซักถาม ๔ ประเด็นด้วยกัน

ประเด็นที่ ๑ อยากถามว่า ได้มีการจัดระบบฐานข้อมูลด้านแรงงาน อุปสงค์ อุปทาน ทั้งการที่จะบริหารระบบในการจับคู่ของแรงงานกับงาน หรือว่าจ็อบแมตชิง (job matching) อย่างไร

ประเด็นที่ ๒ มีตัวเลขของนักศึกษาที่จะจบในปี ๒๕๖๕ ประมาณ ๕ แสนกว่าคน ในขณะเดียวกันยังมีนักศึกษาที่ไม่สามารถทำงานปีที่แล้วประมาณ ๓ แสนกว่าคน ขอทราบว่ามีแนวทางในการผลิตแรงงานสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ รวมทั้งการเพิ่มทักษะให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประเด็นที่ ๓ การจ้างงานที่มีคุณค่าหรือดีเซ็นเวิร์ก ซึ่งเป็นการจ้างที่ต้องได้รับการคุ้มครองค่าจ้างความปลอดภัย ชุดอนามัย สวัสดิการต่าง ๆ ต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีแนวทางอย่างไร

ประเด็นที่ ๔ เรื่องแรงงานต่างด้าว ซึ่งมีอยู่ประมาณ ๒.๓ ล้านคน เป็นแรงงานที่มาจาก ๓ ประเทศ ส่วนใหญ่พบว่า จำนวน ๒.๓ ล้านคน ภาคประมงยังมีความต้องการแรงงานต่างด้าวอยู่จำนวนหนึ่ง ขณะเดียวกันยังพบว่า คนไทยบางส่วนยังไม่มีงานทำ เพราะฉะนั้นจะมีการบริหารจัดการอุปสงค์ อุปทานเรื่องนี้อย่างไร

ทั้ง ๔ ประเด็น ผมอยากจะสอบถามหน่วยที่เกี่ยวข้องที่จะขับเคลื่อนแรงงานของประเทศ ต่อไปผมขออนุญาตให้ท่านจรินทร์ จักกะพาก รองประธานคณะกรรมาธิการการแรงงานคนที่สอง ประธานคณะอนุกรรมาธิการปฏิรูปประเทศด้านแรงงาน ได้มีข้อสอบถามเพิ่มเติม ขอบคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : เชิญท่านจรินทร์ จักกะพาก ครับ

นายจรินทร์ จักกะพาก : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกวุฒิสภา รวมทั้งตัวแทนส่วนราชการต่าง ๆ ที่ให้เกียรติกับวุฒิสภาในวันนี้ จากที่ท่านประธานคณะกรรมาธิการได้กล่าวไว้เบื้องต้น จะเห็นได้ว่าเรื่องฐานข้อมูลแห่งชาติมีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งคณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา ได้มีบทศึกษาและส่งให้รัฐบาล เรื่องของบิ๊กดาตา หลายส่วนราชการต่าง ๆ มีส่วนเกี่ยวข้องตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ซึ่งผมจะไม่กล่าวในรายละเอียด ทุกส่วนราชการที่มาในวันนี้คงรับทราบเรียบร้อยแล้วว่า จะมีบทบาทหน้าที่ในการทำงานอย่างไร ในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยและสังคมโลกปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้จะเห็นได้ว่า ผู้สูงวัยมีบทบาทและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในสังคมอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นประเทศไทยหรือนานาชาติ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญอย่างมากในการที่จะมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันผู้สูงอายุเหมือนกับคลังสมองที่ผ่านร้อน ผ่านหนาว ผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งมีคุณค่าต่าง ๆ ที่จะต้องนำมาใช้ประโยชน์

ในการพัฒนาชาติบ้านเมืองและในการสั่งสอนลูกหลานในลำดับต่อไปอย่างไรบ้าง ในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จะเห็นได้ชัดว่า มีการนำเอไอหรือเทคโนโลยีมาใช้อย่างมาก ในขณะเดียวกันมีการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งโรคอุบัติใหม่หรือการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่เกิดขึ้น และอาจจะมีโรคอื่น ๆ อีกที่จะตามมา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ รวมทั้งการใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า คนอายุยืนยาวมากขึ้น แต่ ๖๐ กว่าปีขึ้นไปหลายท่านสามารถที่จะใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณค่าสามารถใช้ประสบการณ์ชีวิตในการที่จะพัฒนาลูกหลานของตัวเองได้อย่างดี ในขณะเดียวกันเป็นหน้าที่ของรัฐหรือส่วนราชการต่าง ๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญอย่างที่ พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว ประธานคณะกรรมาธิการ ได้กล่าวไว้เบื้องต้น คือ เรื่องฐานข้อมูลจะเป็นประโยชน์อย่างมาก ถ้าเรามีฐานข้อมูลที่ชัดเจนการดำเนินการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจใช้นโยบายหรือการใช้หลักประกันคุณภาพชีวิตต่าง ๆ ที่จะตัดสินใจ ควรจะใช้นโยบายอย่างไรกับผู้สูงอายุในกลุ่มต่าง ๆ ที่มีทักษะและมีคุณภาพชีวิตไม่เหมือนกัน จำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น ประเด็นคำถามที่อยากจะกราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาผ่านไปยังส่วนราชการต่าง ๆ มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ แนวทางการจัดทำฐานข้อมูลด้านผู้สูงอายุที่รองรับการจับคู่ความต้องการแรงงานกับแรงงานผู้สูงอายุที่เหมาะสม

ประเด็นที่ ๒ แนวทางการกำหนดสภาพการจ้างงานหรือเงื่อนไขในการทำงานรวมทั้งค่าตอบแทนที่เป็นธรรม เพื่อสร้างระบบการจ้างงานที่มีคุณค่าให้กับผู้สูงอายุ

ประเด็นที่ ๓ แนวทางการส่งเสริมการคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิภาพของผู้สูงอายุในการใช้แรงงานต่อไปในอนาคต

ประเด็นที่ ๔ การพัฒนาและยกระดับทักษะที่สำคัญของผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยีพื้นฐาน ทักษะการทำงานแบบยืดหยุ่นต่าง ๆ ซึ่งผู้สูงอายุมีโอกาสและมีศักยภาพที่สามารถจะดำเนินการได้

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ทั้ง ๔ ประเด็นที่คณะกรรมาธิการการแรงงานอยากจะเรียนถามส่วนราชการต่าง ๆ ว่า ท่านมีแนวทางในการบริหารจัดการเรื่องนี้อย่างไร และการใช้บิ๊กดาตาต่าง ๆ ในการที่จะดำเนินการในทุก ๆ เรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร และมีลักษณะการบูรณาการอย่างไร เพื่อให้การทำงานของทุกภาคส่วนเป็นไปในเนื้อเดียวกัน และเป็นประโยชน์กับพี่น้องประชาชนอย่างมาก เพื่อรองรับในอนาคตที่ผู้สูงวัยจะมีบทบาทสำคัญอย่างมากและจะเป็นพื้นฐานในการสร้างชาติบ้านเมืองต่อไปด้วยเช่นกัน ขอบพระคุณครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : ขอบพระคุณครับ ต่อไป กระทรวงแรงงาน เชิญครับ

นางนภสร ทุ่งสุกใส (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพทุกท่าน ดิฉัน นางนภสร ทุ่งสุกใส ตำแหน่งที่ปรึกษาวิชาการแรงงาน กระทรวงแรงงาน ได้รับมอบหมายเป็นผู้แทนของกระทรวงแรงงานมาชี้แจงตอบข้อซักถามของสมาชิกวุฒิสภาทุกท่าน

คำถามที่ ๑ ว่าด้วยเรื่องการจัดทำฐานข้อมูลด้านแรงงาน อุปสงค์ อุปทาน ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร และเราจะจัดการฐานข้อมูลใช้ในการจับคู่เพื่อความต้องการแรงงานและการผลิตแรงงานให้สอดคล้องกัน หรือเรียกว่าจ็อบแมตชิงได้อย่างไร ส่วนประเด็นเรื่องการทำฐานข้อมูลและการจัดทำฐานข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ กระทรวงแรงงาน โดยกรมการจัดหางานมีโครงการที่เรียกว่า พัฒนาแพลตฟอร์มการให้บริการจัดหางานหรือจ็อบดีมานด์โอเพนแพลตฟอร์ม (job demand open platform) แพลตฟอร์มนี้เป็นแพลตฟอร์มกลาง เป็นแพลตฟอร์มใหญ่ที่รวมเอาโมดูล (module) ที่เสร็จเรียบร้อยแล้วและดำเนินการอยู่ในปัจจุบันขณะนี้ ๓ โมดูล คือ เรื่องไทยมีงานทำ แพลตฟอร์มนี้เป็นการให้บริการและจัดคู่ให้กับคนที่ต้องการทำงานแบบมีนายจ้าง ซึ่งคนที่เข้ามาใช้บริการแพลตฟอร์มนี้ไม่ว่าจะเป็นนายจ้างที่ต้องการหาพนักงาน หาลูกจ้างทำงาน หรือแรงงานที่ต้องการหางานทำ ไม่ได้จำกัดว่าจะต้องเป็นแรงงานปกติ อาจจะเป็นแรงงานผู้สูงอายุก็อยู่ในแพลตฟอร์มนี้ แรงงานพิการที่ยังสามารถทำงานได้ และต้องการที่จะทำงานแบบมีนายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาตรา ๓๓ จะอยู่ในแพลตฟอร์มนี้ รวมทั้งนักเรียนนักศึกษาที่ประสงค์จะทำงานอยู่ในแพลตฟอร์มนี้เช่นเดียวกัน ส่วนแพลตฟอร์มที่เป็นโมดูลที่ ๒ ว่าด้วยเรื่องการขึ้นทะเบียนว่างงาน สำหรับผู้ที่อาจจะถูกเลิกจ้าง หรือสิ้นสุดการจ้าง หรือลาออกจากระบบประกันสังคมจะขึ้นทะเบียนว่างงานแล้วเชื่อมโยงไปยังแพลตฟอร์มไทยมีงานทำ เพื่อที่จะให้เขาได้กลับเข้าสู่ตลาดแรงงานอีกครั้งหนึ่งตามศักยภาพที่มีอยู่ และโมดูลที่ ๓ เรื่องการหางานให้กับผู้พิการที่ต้องการจะใช้สิทธิการมีงานทำตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ ซึ่งเป็นเรื่องการใช้สิทธิ

ที่จะจ้างคนพิการทำงานในรูปแบบอื่น ๆ นอกเหนือการจ้างในสถานประกอบการ ก็จะมาใช้โมดูลนี้ในการเชื่อมโยงและแมตชิงกับสถานประกอบการที่ประสงค์จะจ้างคนพิการโดยใช้สิทธิตามมาตรา ๓๕ ปัจจุบันทั้ง ๒ โมดูลสามารถดำเนินการและจัดหางานให้กับแรงงานต่าง ๆ ที่หลากหลาย ขออนุญาตนำเรียนเพิ่มเติมว่าในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ กระทรวงแรงงานโดยกรมการจัดหางานจะทำโมดูลที่ ๔ ซึ่งโมดูลที่ ๔ จะเป็นเรื่องการพัฒนาเพื่อหางานให้กับผู้ที่ต้องการทำงานในลักษณะอาชีพอิสระ เป็นลักษณะฟรีแลนซ์ (freelance) เช่น รับดูแลผู้สูงอายุเป็นครั้งคราว พาผู้สูงอายุไปโรงพยาบาลตามนัดหมายของหมออย่างนี้ เป็นต้น โมดูลนี้จะทำให้ผู้ที่ต้องการว่าจ้าง ผู้ต้องการทำงานอิสระเป็นครั้งคราวกับผู้ที่ต้องการหางานทำที่เป็นงานอิสระเป็นครั้งคราว ซึ่งปัจจุบันมีมากมาย เพราะว่าเราเข้าสู่ยุคของการมีงานทำในลักษณะของกิ๊กอีโคโนมี” (gig economy) คือ ทำงานแบบอิสระและหลากหลาย เพราะฉะนั้น โมดูลนี้พัฒนาขึ้นมาเพื่อรองรับตรงนี้ เป็นโมดูลที่ ๔ แพลตฟอร์มจ็อบดีมานด์โอเพินแพลตฟอร์มนอกจากจะเป็นแหล่งรวมของตำแหน่งงานทั้งหลายจากภาคเอกชนแล้ว เรายังมีเรื่องการนำระบบเอไอมาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำจ็อบแมตชิงด้วย เพราะฉะนั้น จุดเด่นของไทยมีงานทำนอกจากเป็นแหล่งรวมของตำแหน่งงานว่างภาคเอกชนที่รวมไว้ที่เดียวกันแล้ว เรายังมีเรื่องหลักสูตรฝึกอบรมต่าง ๆ ที่นำมารวมกันเอาไว้ที่นี่เพื่อให้ผู้ที่มาใช้บริการในแพลตฟอร์มนี้ได้รู้ว่ามีหลักสูตรใดและหน่วยงานใดจัดการอบรม มีค่าใช้จ่ายหรือไม่ ใช้ระยะเวลาอบรมเท่าไร นอกจากนี้ มีเรื่องซิงเกิลวินโดว์ (Single Window) ที่ให้บริการตั้งแต่เรื่องคนพิการหางานทำและเรื่องการขึ้นทะเบียนว่างงาน เนื่องจากแพลตฟอร์มนี้เราใช้ระบบเอไอมาวิเคราะห์ ดังนั้น จำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากผู้ประกอบการที่ต้องการจ้างงานในลักษณะที่มีข้อมูลให้รายละเอียดคุณลักษณะของแรงงานที่ต้องการ และแรงงานเองต้องใส่ข้อมูลที่เป็นคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของตนเองที่ละเอียดมากพอจะสามารถจับคู่ได้ และแพลตฟอร์มนี้จะเก็บข้อมูลคนที่ต้องการมีงานทำอย่างเป็นระบบวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยระบบเอไอและสามารถติดตามการเคลื่อนไหวของการมีงานทำได้อย่างเรียลไทม์ การนำระบบเอไอมาใช้ในจ็อบดีมานด์โอเพนแพลตฟอร์มในระบบไทยมีงานทำ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

จะทำให้มีความแม่นยำในการจ็อบแมตชิงมากยิ่งขึ้น แรงงานจะได้งานที่ตรงกับคุณสมบัติของตนเอง ผู้ประกอบการจะได้แรงงานที่มีคุณสมบัติตรงกับที่ตนเองต้องการเช่นเดียวกัน ขณะนี้ผลการดำเนินงานของไทยมีงานทำ คือ ไทยมีงานทำเป็นแพลตฟอร์มที่เริ่มต้นใช้งานมาประมาณเดือนกันยายน ๒๕๖๒ ที่เริ่มดำเนินการแล้วก็พัฒนาเรื่อยมาจนถึงขั้นนำระบบเอไอมาจนถึงขณะนี้เรามีผู้มาใช้บริการประมาณ ๔ แสนคน บรรจุงานไปแล้วจำนวน ๒๘๓,๐๐๐ กว่าคน อย่างไรก็ตาม ยังมีตำแหน่งงานว่างที่จะรองรับคนหางานที่จะสามารถสมัครงานได้ถึงจำนวน ๒ แสนคน หมายความว่า ยังมีคนจำนวนหนึ่งที่อยู่ในระบบไทยมีงานทำหรือที่ยังไม่มีงานทำอาจจะด้วยคุณสมบัติไม่ตรง เมื่อระบบเอไอจับคู่แล้วไม่ตรงกับที่ผู้ประกอบการต้องการ ขณะเดียวกันยังมีตำแหน่งงานว่างอีกจำนวน ๒ แสนคน ที่ยังไม่สามารถจะหาแรงงานได้ อันนี้ชี้ให้เห็นถึงระบบไทยมีงานทำแพลตฟอร์มนี้ โดยใช้ระบบเอไอจะทำให้สามารถวิเคราะห์แกปอะนาลิซิส (gap analysis) หรือหาช่องว่างของคุณลักษณะที่ตลาดแรงงานต้องการกับคุณลักษณะที่แรงงานไทยมีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทีนี้เรื่องการที่จะพัฒนาฐานข้อมูลให้ดียิ่งขึ้นไปอย่างไร การพัฒนาฐานข้อมูลจะต้องพัฒนาทั้ง ๒ ฝั่ง ฝั่งที่เป็นดีมานด์ (demand) คือ ตำแหน่งงานต่าง ๆ กับซัปพลาย (supply) คือ กำลังแรงงานทั้งหมดที่มีอยู่ เรามีการทำโรดแมป (roadmap) เรื่องการพัฒนาระบบฐานข้อมูลตรงนี้ให้มีประสิทธิภาพและมีความแม่นยำมากขึ้นในการแมตชิงงาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ และปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา กระทรวงแรงงาน โดยกรมการจัดหางานมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานไปแล้ว คือ บริษัทจัดหางานในประเทศที่เป็นเอกชนเราแลกเปลี่ยนข้อมูลกันแล้ว ๕ แห่ง และสำหรับภาครัฐ คือ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ เราจะขยายเพิ่มการเชื่อมโยงข้อมูลและขยายความร่วมมือกับบริษัทเอกชน ปีละ ๓ บริษัท และมีการขยายความร่วมมือกับส่วนราชการอื่น ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เป็นต้น เชื่อว่าฐานข้อมูลทั้งด้านดีมานด์และซัพพลายจะมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและพัฒนาระบบเอไอเพื่อนำมาใช้ในการจับคู่งาน

- ๒๒/๑

คำถามที่ ๒ การพัฒนาทักษะแรงงาน ให้มีความสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นต่อการจ้างงานและตลาดแรงงานอย่างไร ขณะนี้ทักษะที่จำเป็นจริง ๆ นอกจากฮาร์ดสกิล (hard skill) ที่เป็นทักษะในเชิงช่างของแต่ละอุตสาหกรรมที่ต้องการ ทักษะที่จำเป็น คือ ทักษะเรื่องซอฟต์สกิล (soft skill) ซึ่งจำเป็นมาก คือ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาเชิงซับซ้อน การเรียนรู้เชิงรุก การคิดเชิงวิพากษ์ และการคิดสร้างสรรค์ เหล่านี้เป็นทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ แต่ว่าประเด็นปัญหาของตลาดแรงงานไทย คือ เรายังมีทักษะเหล่านี้ที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานอยู่มาก ผลสะท้อนมาจากผลการจับคู่งานดังสไลด์ที่ผ่านมาว่าเรามีตำแหน่งงานว่างอีกจำนวน ๒ แสนตำแหน่งที่ยังหาคนทำงานไม่ได้ นั่นหมายความว่านายจ้างหรือผู้ประกอบการยังต้องการแรงงานที่มีทักษะ ที่เด็กไทยหรือแรงงานไทยยังไม่มีอีกจำนวนหนึ่ง อันนี้เป็นมิสแมตช์ (mismatch) เรื่องดีมานด์และซัพพลาย ซึ่งเรื่องแนวทางการพัฒนากำลังคนและทักษะแรงงานเหล่านี้ กระทรวงแรงงานพยายามที่จะบรรจุหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร เพื่อเพิ่มทักษะให้กับแรงงานที่ทำงานอยู่แล้วในสถานประกอบการ มีการจัดตั้งสถาบันพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานที่เป็นการร่วมมือกันกับภาคเอกชนในเรื่องการใช้สถานที่ฝึก ใช้ครูฝึก และใช้เทคโนโยยีของภาคเอกชนเพื่อที่จะพัฒนาทักษะแรงงานในเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสถาบันอาร์ดา (AHRDA) ที่ฝึกแรงงานด้านยานยนต์สมัยใหม่ หรือสถาบันพัฒนาบุคลากรดิจิทัลหรือดิสดา (DISDA) ซึ่งเพิ่งตั้งขึ้นเป็นการฝึกแรงงานด้านทักษะดิจิทัล เป็นต้น และกระทรวงแรงงานมีพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นกลไกที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการที่ฝึกทักษะลูกจ้างของตนเองได้ฝึกทักษะที่จำเป็นและเหมาะสมกับโลกยุคปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

คำถามที่ ๓ ดีเซนต์เวิร์ก กระทรวงแรงงานนำเอาแนวคิดเรื่องดีเซนต์เวิร์กไปสู่แนวปฏิบัติร่วมกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศอยู่หลากหลายโครงการด้วยกัน มีการจัดทำแผนงานที่มีคุณค่าของประเทศไทยประจำปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔ แผนนี้จะสิ้นสุดในเดือนธันวาคมนี้ ในแผนนี้มีการกำหนดงานที่จะต้องทำงานตามแผนไว้ ๓ ประเด็น คือ

การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของการจ้างงานที่ดีและมีประสิทธิผล สร้างความเข้มแข็งในการคุ้มครองแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานที่มีความเปราะบางและกำกับดูแลตลาดแรงงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ เรื่องการส่งเสริมสภาพแวดล้อมมีเรื่องการจัดทำมาตรฐานแรงงานไทย คือ ส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้าสู่มาตรฐานแรงงานไทยให้มากที่สุด ในการสร้างความเข้มแข็ง ในการคุ้มครองแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานเปราะบาง มีเรื่องการสำรวจ การทำงานของแรงงานเด็กเพื่อที่จะคุ้มครองเด็กทำงานให้ไม่ถูกกระทบ ไม่ถูกจ้างงานในรูปแบบที่เลวร้าย มีการพัฒนากลไก การทำงานและการส่งต่อคดีค้ามนุษย์ด้านแรงงานและแรงงานบังคับตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ด้วย มีการรณรงค์และฝึกอบรม มีการกำหนดเรื่องความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยที่ดีเป็นวาระแห่งชาติ รวมทั้งมีการพัฒนาพนักงานตรวจแรงงานให้มีศักยภาพในการคัดกรองและการใช้แรงงานบังคับหรือการค้ามนุษย์ด้านแรงงานด้วย นอกจากนี้ กลไกการกำกับตลาดแรงงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานแรงงาน กระทรวงแรงงาน มีคณะกรรมการไตรภาคีตามกฎหมายที่ดูแลการบริหารแรงงานในมิติต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศขององค์การแรงงานระหว่างประเทศถึง ๒๐ คณะ ซึ่งใช้กลไกไตรภาคีและสอดคล้องกับมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ

คำถามที่ ๔ เรื่องการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ซึ่งในเรื่องคนต่างด้าวมี ๒ ประเด็น ที่อยากจะนำเสนอท่านสมาชิกวุฒิสภา คือ เรื่องมติคณะรัฐมนตรีซึ่งมีมติเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๔ ที่ให้ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว และมติเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ที่ให้นำเข้าแรงงานต่างด้าวรูปแบบเอ็มโอยูในลักษณะใหม่ คือ มีการเพิ่มขั้นตอนเรื่องการกักกันตัวของแรงงานต่างด้าวทั้งผู้ที่ฉีดวัคซีนและไม่ฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เริ่มดำเนินการแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ ตามมติคณะรัฐมนตรี มีการนำแรงงานจากกัมพูชา ลาว เมียนมาและเวียดนาม โดยเวียดนามให้นำเข้า ๒ กิจการเท่านั้น คือ ประมงและก่อสร้าง ส่วนกัมพูชา ลาว และเมียนมานำเข้ามาทำงานได้ ๒๕ ประเภทกิจการ

และต้องนำเข้าผ่านด่านที่มีศูนย์แรกรับอยู่แค่ ๕ จังหวัด คือ กัมพูชาต้องเข้ามาทางจังหวัดสระแก้ว สำหรับลาวต้องเข้ามาทางจังหวัดหนองคายและจังหวัดมุกดาหาร ส่วนเมียนมาต้องเข้ามาทางจังหวัดตากและระนองเท่านั้น และเข้าสู่โรงแรมที่เป็นสถานที่กักตัวสำหรับแรงงานในกรณีที่กักตัวเรื่องดูโรคซึ่งเป็นโรงแรมที่ต้องผ่านการรับรองจากศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จังหวัดเรียบร้อยแล้ว ค่าใช้จ่ายในการนำเข้าแรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรีมีอยู่ประมาณ ๑๑,๕๐๐ – ๒๒,๐๐๐ บาท โดยประมาณต่อแรงงานต่างด้าว ๑ คน ค่าใช้จ่ายขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายในการกักตัวว่าเป็นโรงแรมใด และจำนวนกี่วัน ถ้าฉีดวัคซีนแล้ว ๗ วัน ครบ ๒ เข็ม แต่ถ้าฉีดวัคซีนยังไม่ครบหรือยังไม่ได้ฉีดวัคซีนต้องกักตัว รวมจำนวน ๑๔ วัน อย่างนี้เป็นต้น ขั้นตอนมีทั้งหมดมากขึ้นไปกว่าการนำเข้าเอ็มโอยูปกติ คือ มีทั้งหมด ๘ ขึ้นตอน

สำหรับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๔ เรื่องการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวอีกรอบหนึ่ง ซึ่งสิ้นสุดไปแล้วเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ และนายจ้างจะต้องจ่ายค่าใช้จ่ายในการขึ้นทะเบียนครั้งนี้ให้เสร็จภายในวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ ขณะนี้มีแรงงานต่างด้าวมาขึ้นทะเบียนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๔ แล้ว จำนวน ๓๕๓,๗๗๖ คน แรงงานต่างด้าวขณะนี้มีใบคำขออนุญาตและนายจ้างจะต้องไปชำระเงิน ไปตรวจโรคและไปเก็บอัตลักษณ์บุคคล รวมทั้งไปจัดทำบัตรประจำตัวกับกรมการปกครอง แรงงานต่างด้าวกลุ่ม ๓๕๐,๐๐๐ คน ตามมตินี้จะอยู่ทำงานได้จนถึงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ประมาณ ๑ ปี ตอนนี้กระบวนการเป็นในลักษณะนี้ส่วนกรณีแรงงานที่นำเข้าตามเอ็มโอยู มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ จนถึงขณะนี้มีการยื่นคำร้องขอนำเข้าแล้วประมาณ ๑๖,๐๐๐ กว่าราย

สำหรับกรณีเรื่องการบริหารจัดการแรงงานผู้สูงอายุ ในกรณีฐานข้อมูลแรงงานผู้สูงอายุได้นำเรียนไปว่า ในฐานข้อมูลของไทยมีงานทำมีทั้งข้อมูลของผู้สูงอายุอยู่ในฐานนั้น และสามารถที่จะจับคู่ความต้องการแรงงานกับตัวแรงงานได้ ในแง่ของการทำกลไกเพื่อการส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานผู้สูงอายุ กระทรวงแรงงาน มีการออกประกาศ เรื่องขอความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีงานทำตั้งแต่วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นประกาศ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ขอความร่วมมือในลักษณะที่ว่า หากจ้างผู้สูงอายุเป็นรายชั่วโมงสามารถจ้างได้ แต่ว่าจะต้องจ่ายค่าตอบแทนให้ผู้สูงอายุไม่น้อยกว่าชั่วโมงละ ๔๕ บาท กำหนดเวลาทำงานจะต้องมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับผู้สูงอายุให้มากที่สุด โดยทำงานไม่เกินวันละ ๗ ชั่วโมง และสัปดาห์หนึ่งไม่เกิน ๖ วัน งานสำหรับผู้สูงอายุต้องเป็นงานที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพความปลอดภัยของผู้สูงอายุ เป็นต้น เป็นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้กลับเข้าสู่ตลาดแรงงานอีกครั้งหนึ่ง โดยมีการกำหนดถึงมาตรการคุ้มครองทางสังคมให้กับผู้สูงอายุในเรื่องความปลอดภัยและลักษณะงานที่เหมาะสม ----

- ๒๓/๑

นอกจากนี้ เรื่องการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบประกันสังคม มีการขยายอายุสมาชิกของผู้ประกันตน มาตรา ๔๐ จากเดิมที่ให้สมัครได้แค่เมื่ออายุถึง ๖๐ ปีเท่านั้น ขยายให้สมัครได้ถึงอายุ ๖๕ ปี และสามารถส่งเงินสมทบต่อเนื่องไป เพื่อให้สิทธิประโยชน์ที่สามารถเบิกจ่ายได้ยังคงดำเนินต่อไปได้ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔ มีแผนกลยุทธ์ด้านการทำงานของผู้สูงอายุภายใต้แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ซึ่งกระทรวงแรงงานรับผิดชอบเป็นเจ้าภาพหลักอยู่ มีการส่งเสริมคุ้มครองและพัฒนาผู้สูงอายุไปแล้วประมาณ ๓๖,๑๘๗ คน ในระยะถัดไปกระทรวงแรงงาน โดยสำนักงานประกันสังคมมีแผนการที่จะขยายอายุการเข้าเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ นั่นคือ การทำงานที่มีนายจ้าง จากเดิมกฎหมายกำหนดให้ผู้ประกันตนที่จะเป็นสมาชิกได้อายุ ๑๕ – ๖๐ ปีเท่านั้น จะเปลี่ยนเป็นอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป หมายความว่า ผู้สูงอายุที่ยังคงทำงานในสถานประกอบการที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปี ยังคงเป็นสมาชิกประกันสังคม ตามมาตรา ๓๓ ต่อไปได้ ขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติอยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงแรงงาน ขอจบการชี้แจงเพียงเท่านี้ ขอบพระคุณค่ะ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ มีผู้แทนที่จะชี้แจงต่อหรือไม่ เชิญท่านศิริพันธ์ ศรีกงพลี ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นครับ

นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพและท่านสมาชิกวุฒิสภาครับ กระผม นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น การประชุมในส่วนของการเร่งรัดการปฏิรูป สำหรับภารกิจของกระทรวงมหาดไทย ในวันนี้มารับข้อเสนอของที่ประชุมวุฒิสภาไปขับเคลื่อนต่อ แต่ระดับพื้นที่การจัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุในส่วนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นกรณีการจัดทำฐานข้อมูลการรับสิทธิของผู้สูงอายุในการมีสิทธิ และได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในส่วนของ

สวัสดิการต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้สูงอายุมีจำนวนที่มากกว่า ที่ไม่อยู่ในข่ายก็มี ซึ่งเป็นภารกิจที่ทางกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเจ้าภาพหลักอยู่แล้ว และเราจะร่วมมือกันในการขับเคลื่อนฐานข้อมูลเหล่านี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้ที่เกี่ยวข้อง กราบเรียนเพื่อเป็นข้อเสนอ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ต่อไปเชิญผู้แทนหน่วยงาน ท่านวันนี นนท์ศิริ ครับ

นายวันนี นนท์ศิริ (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพและท่านสมาชิกวุฒิสภา กระผม นายวันนี นนท์ศิริ ผู้ช่วยปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขออนุญาตกราบเรียนข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งได้รับมอบหมายจากท่านปลัดกระทรวงให้มาชี้แจงในประเด็นที่เกี่ยวข้อง จะมีประเด็นหลัก ๆ ๒ ประเด็นที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องการจัดทำฐานข้อมูลด้านแรงงาน ด้านอุปสงค์ อุปทาน รวมไปถึงการผลิตแรงงาน การผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทุกรูปแบบ เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับตลาดแรงงาน กระผมขออนุญาตกราบเรียนว่า กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นกระทรวงที่เป็นหน่วยงานกลางทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและการจัดการศึกษา เพื่อผลิตพัฒนากำลังคนของประเทศ ซึ่งจะมีภารกิจหลัก ๆ ที่เกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นหน่วยงานกลางจะมีการจัดทำประกาศ เรื่อง กำหนดปรัชญาการอุดมศึกษาไทยและระบบอุดมศึกษาใหม่ ด้านการสร้างบัณฑิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ซึ่งเป็นทิศทางในการที่จะให้สถาบันอุดมศึกษานำไปขับเคลื่อนในการพัฒนากำลังคนของประเทศ รวมถึงการจัดทำกรอบนโยบายในด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในระยะ ๕ ปี รวมถึงการจัดทำแผนด้านการพัฒนากำลังคนของประเทศ ขณะนี้ได้มีการออกกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้มีการจัดกลุ่มการศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาและขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งขณะนี้มี ๕ กลุ่มหลัก ๆ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๑. กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก มีจำนวน ๑๖ สถาบัน

๒. กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม มีจำนวน ๑๘ สถาบัน

๓. กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและชุมชนอื่น เป็นกลุ่มส่วนใหญ่ มีทั้งหมด ๔๑ สถาบัน

๔. กลุ่มพัฒนาปรัชญาและคุณธรรมด้านหลักศาสนา ขณะนี้อยู่ระหว่างการที่จะประเมินเพื่อที่จะเข้าในกลุ่มนี้มี ๒ สถาบัน

๕. กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเฉพาะ มีทั้งหมด ๗ สถาบัน

ส่วนที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ดำเนินการสอดคล้องกับประเด็นคำถามที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้นำเรียนถามเมื่อสักครู่ ๒ ประเด็น

ประเด็นที่ ๑ เรื่องฐานข้อมูล สำนักงานปลัดกระทรวงได้ร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดำเนินการจัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสกิลแมปปิง (skill mapping) โดยมีการนำร่องจำนวน ๓ สายงานด้วยกัน ได้แก่ สายงานเกษตรกรที่เป็นสมาร์ตฟาร์มเมอร์ (smart farmer) กับสายงานสมาร์ตเอสเอ็มอี (smart SMEs) ซึ่งเน้นเรื่องทักษะด้านดิจิทัลมาร์เก็ตติง (digital marketing) และมีการพัฒนาเรื่องวิเคราะห์ เรื่องสายงานด้านการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะเป็นทิศทางให้สถาบันอุดมศึกษาไปพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

ประเด็นที่ ๒ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่มีการดำเนินการในเรื่องของการสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาร่วมกับสถานประกอบการในการจัดทำสหกิจศึกษา และการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน หรือที่หลายท่านคงจะได้ยินคำว่า “ซีวี” (Cooperative and Work Integrated Education : CWIE) ภายใต้แพลตฟอร์ม

ที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่จะแมตชิงความต้องการของตลาดแรงงานกับสถาบันอุดมศึกษาในการที่จะออกแบบหลักสูตรในการพัฒนากำลังคนของประเทศ แมตชิงความต้องการระหว่างดีมานด์กับซัพพลาย เพื่อให้สามารถตอบโจทย์ในการพัฒนากำลังคนของสถานประกอบการ อันนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่มีการพัฒนา ซึ่งขณะนี้มีสถาบันอุดมศึกษาได้เข้าร่วมโครงการจำนวน ๙๒ แห่งด้วยกัน จำนวน ๒,๓๓๒ หลักสูตร มีนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการในหลักสูตรจำนวน ๗๙,๗๕๖ คน และมีสถานประกอบการได้ร่วมการจัดการการศึกษาในหลักสูตรซีวี จำนวน ๑๙,๘๗๑ แห่ง อันนี้จะเป็นตัวหนึ่งที่จะช่วยในการขับเคลื่อนเรื่องการพัฒนากำลังคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องนี้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เรียกว่า “ซีวี” เป็นฐานข้อมูลกลางในการที่จะรวบรวมและจัดเก็บผลการดำเนินงานด้านซีวี โดยมีข้อมูลหลักสูตรซีวีของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับข้อมูลตำแหน่งงานและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการรับสมัครงาน จะเป็นตัวกลางอย่างหนึ่งที่จะให้สถานประกอบการสามารถเข้าไปดูว่าหลักสูตรไหนที่เป็นหลักสูตรซีวี เราจะสามารถรับสมัครงานผ่านระบบนี้ได้ อันนี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลซีวี

ตอบข้อประเด็นคำถามเรื่องการผลิตแรงงานและการผลิตผู้สำเร็จการศึกษา ขณะนี้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีการจัดทำโครงการที่เรียกว่า “บัณฑิตพันธุ์ใหม่” ซึ่งจะเป็นการปรับเรื่องของการเรียนเปลี่ยนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา พัฒนาระบบในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ซึ่งขณะนี้มีสถาบันที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๓๖ แห่ง และมีหลักสูตรที่เข้าร่วมโครงการในหลักสูตรระดับปริญญา จำนวน ๙๑ หลักสูตร เรามีนอนดีกรี (non - degree) อยู่ประมาณ ๒๒๔ หลักสูตร จากจำนวน ๓๕ แห่งด้วยกัน มีผู้เข้าเรียน จำนวน ๒๐,๐๐๐ กว่าคน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่จะพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาให้ตอบโจทย์ในการพัฒนากำลังคนของประเทศ ขออนุญาตเรียนในส่วนของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

และนวัตกรรม มีการดำเนินการและตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ขออนุญาตเรียนเป็นข้อมูลชี้แจงเบื้องต้นเพียงเท่านี้

5 ขอบพระคุณครับ

- ๒๔/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ต่อไปเชิญท่านทัศนีย์ พิศาลรัตนคุณ ครับ

นางสาวทัศนีย์ พิศาลรัตนคุณ (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา ท่านสมาชิกวุฒิสภา ดิฉัน นางสาวทัศนีย์ พิศาลรัตนคุณ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ขออนุญาตนำเรียนในส่วนที่กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบ และเป็นข้อมูลที่ได้รับรายงานจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการอาชีวศึกษา ในส่วนของการเตรียมเพื่อเข้าสู่อาชีพมี ๔ ประเด็น ในเรื่องของหลักสูตร ผู้เรียน สถานประกอบการ และครูผู้สอน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ โดยสถาบันการอาชีวศึกษาได้เป็นผู้ดำเนินการในส่วนของหลักสูตรฐานสมรรถนะ เป็นหลักสูตรที่ร่วมจัดกับเจ้าภาพของเจ้าของอาชีพ เพื่อลดช่องว่างทักษะระหว่างการเรียนการสอนในสถานศึกษาและการทำงานในสถานประกอบการ ซึ่งมีผลการดำเนินการเรื่องการพัฒนาหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต โดยที่ผ่านมามีผลพัฒนาหลักสูตรในแต่ละระดับ ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน ๖๗ สาขา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน ๙๓ สาขา หลักสูตรระดับปริญญาตรี ๒๒ สาขา เป็นหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการเตรียมความพร้อมสำหรับแรงงานในอนาคต

ส่วนที่ ๒ เตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนให้มีสมรรถนะด้านอาชีพและมีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน การรับรองมาตรฐานอาชีพที่ผ่านมาในปี ๒๕๖๓ มีนักเรียนจำนวน ๖๘,๕๘๘ คน มีผู้ผ่านมาตรฐานหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่เราเรียกว่า “ปวช.” จำนวน ๑๖,๘๗๘ คน ในระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงหรือที่เรียกว่า “ปวส.” จำนวน ๔๗,๐๐๗ คน

ส่วนที่ ๓ สถานประกอบการที่มีการเตรียมความพร้อม เราจัดให้มีหลักสูตรที่ส่งให้เด็กนักเรียนเข้าไปฝึกในสถานประกอบการและเป็นหลักสูตรที่สถานประกอบการกำหนดขึ้นมา จำนวน ๖๐,๐๐๐ สถานประกอบการที่ร่วมจัดมีจำนวน ๖๕,๘๓๔ แห่งที่รับร่วมดำเนินการกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและจัดการเรียนการสอนโดยการฝึกอาชีพควบคู่ไปกับการเรียนในภาคปกติ

ส่วนที่ ๔ การพัฒนาครูสายอาชีพให้มีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเพิ่มขึ้น โดยที่ผ่านมามีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนพัฒนาครูให้สอดคล้องกับอาชีพสมัยใหม่ ที่ผ่านมาเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ให้กับครูเหล่านี้ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในเรื่องของครูผู้สอนจะให้สอดคล้องกับกรอบการศึกษาขั้นพื้นฐานและสมรรถนะในส่วนของสถาบันอาชีวศึกษาซึ่งเป็นการดำเนินงานร่วมกัน อันนี้เป็นรายงานที่ได้รับมาโดยสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง หรือ ป.ย.ป. กระทรวง ขอบพระคุณค่ะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ ต่อไปเชิญท่านภัทรพร เล้าวงศ์ ครับ

นางสาวภัทรพร เล้าวงศ์ (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา และสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพทุกท่าน สำหรับในส่วนของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ขอนำเรียนข้อมูลเกี่ยวกับแผนที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรับผิดชอบใน ๒ แผนหลัก คือ ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และร่างแผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวกับเรื่องการเสนอแนวทางเรื่องการบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

คำถามที่ ๑ อะไรคืออุปสงค์และอุปทานของประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ได้ระบุอุตสาหกรรมเป้าหมายไว้ ในส่วนของดีมานด์ที่อยากจะไปในอนาคตจะมีภาคอุตสาหกรรมอะไรบ้าง ไม่ว่าด้านการเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง การท่องเที่ยว ยานยนต์ไฟฟ้า การแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง รวมถึงอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อันนี้ คือทิศทาง ๕ ปี ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

คำถามที่ ๒ เมื่อเรารู้แล้วว่าอุตสาหกรรมไหนที่น่าจะเป็นดีมานด์ของประเทศในอีก ๕ ปีข้างหน้า และข้อมูลที่จะอยู่ในระบบอุปสงค์ อุปทาน ควรจะมีหน้าตาแบบไหน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีกรอบแนวคิดว่า เมื่อก่อนนี้เรามักจะบอกว่า

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

จะต้องหาความต้องการของคนที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมว่ามีจำนวนกี่คน ณ วันนี้เราว่าไม่พอแล้ว ต่อไปมีการพูดถึงว่าจำนวนคนเมื่อไม่พอ และด้านอาชีพในแต่ละอุตสาหกรรม ควรจะประกอบด้วย อาชีพอะไรบ้าง มีอยู่ช่วงหนึ่งในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เราเอนเคอเรจ (encourage) ให้หน่วยงานมีการจัดทำความต้องการกำลังคนที่ลงไปถึงรายอาชีพให้ได้ แต่คำถามถัดไปในช่วงของการพัฒนาในอนาคตอีก ๕ ปี เราคิดว่าเรื่องของอาชีพไม่พอ สิ่งที่ต้องทำต่อไป คือ ระบบฐานข้อมูลที่อยู่ในระบบอุปสงค์และอุปทานกำลังคนของประเทศควรจะลงลึกไปถึงสมรรถนะที่จำเป็นว่าแต่ละคน หรือว่าแต่ละอาชีพในอนาคตควรจะประกอบด้วย สมรรถนะอะไรบ้าง เพราะถ้าเกิดว่าฐานข้อมูลตัวนี้ไม่ลงลึกไปถึงระบบฐานสมรรถนะ เราจะไม่สามารถลิ้งค์ไปสู่การพัฒนากำลังคนที่อยู่บนฐานสมรรถนะ ไม่ว่าจะเป็นไมโครเครดิต (micro credit) ไมโครดีกรี (micro degree) หรือไลฟ์ลองเลิร์นนิง (life long learning) ที่เรากำลังจะพูดถึงได้ ถ้าระบบฐานข้อมูลลงไปไม่ถึงรายสมรรถนะ ประเด็นท้าทายอีกอย่างหนึ่ง คือ มีหลายประเทศที่เริ่มทำแล้วว่า ไม่ได้ทำแค่รายสมรรถนะเท่านั้น แต่ทำเป็นลักษณะของสกิลคลัสเตอร์ (skill cluster) ซึ่งในส่วนนี้เราใส่ไว้ในแนวทางร่างแผนประชากรเพื่อการพัฒนาระยะยาวว่า นอกจากสมรรถนะแล้ว เราอาจจะต้องลงไปถึงสกิลคลัสเตอร์ หมายความว่า คนที่มีสมรรถนะ ๑ สมรรถนะ จริง ๆ แล้วมีโอกาสทางอาชีพไปได้ในหลาย ๆ อาชีพอันนี้จะทำให้คนที่เอาระบบฐานข้อมูลไปใช้เห็นภาพได้มากขึ้นว่า ถ้าเกิดมีสมรรถนะอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วสามารถที่จะมีโอกาสในการประกอบอาชีพอะไรบ้าง อันนี้ คือ กรอบแนวคิดในส่วนที่ ๑ ถ้าเรามีไดเรกชัน (direction) ในภาคอุตสาหกรรมแล้ว ระบบอุปสงค์ อุปทาน ระบบฐานข้อมูลควรจะเป็นแบบไหน ทีนี้คนของประเทศจะมีอีกหลายกลุ่มที่ไม่ได้คัฟเวอร์ (cover) อยู่ในภาคอุตสาหกรรม เพราะฉะนั้น เราอยากให้มีการเทคแคร์ (take care) กับคนในกลุ่มเปราะบางด้วย อย่างที่กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่จะมีการทำเอ็มโอยู เกี่ยวกับฐานข้อมูลคนยากจนและผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เราอยากให้มีการใช้ฐานข้อมูลเหล่านั้น นำไปสู่การพัฒนากำลังคนที่จะทำให้เขาไปสู่การจ้างงานได้อย่างแท้จริง อันนี้กลุ่มที่ ๑

กลุ่มที่ ๒ เรื่องฐานข้อมูลผู้สูงอายุ เรามีกรอบแนวทางที่จะวางไว้ตรงนี้อย่างไรบ้าง พบว่าจากการสำรวจในประเทศสิงคโปร์ มีการสำรวจว่า แม้กระทั่งผู้สูงอายุของประเทศสิงคโปร์ ไม่ได้มีความมั่นใจที่จะมี โดยเฉพาะทักษะในเรื่องดิจิทัลมากนั้น แต่เรากำลังจะบอกว่าโลกกำลังจะไปสู่ดิจิทัล อยากให้ผู้สูงอายุมีการพัฒนาทักษะด้านนี้ เพราะฉะนั้น ฐานข้อมูลอุปสงค์ อุปทาน ที่เทลเลอร์ (teller) มาให้ผู้สูงอายุควรจะบอกโพเทนเชียล (potential) หรือโอกาสด้านอาชีพของผู้สูงอายุจริง ๆ อยู่ที่ตรงไหนกันแน่ เราจะไปดิจิทัลหรือไม่ สำหรับกลุ่มคนเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) เจนเนอเรชันแซด (Generation Z) แอลฟา (alpha) เขามีทักษะเหล่านี้พร้อมแล้ว แต่ว่ากลุ่มผู้สูงอายุอาจจะต้องกลับมาตั้งคำถามว่าจริง ๆ แล้วอุปสงค์ทางด้านงานสำหรับผู้สูงอายุมีอะไรบ้าง เพราะฉะนั้นเราใส่ประเด็นนี้ไปด้วยว่า ถ้าเป็นกลุ่มผู้สูงอายุควรจะต้องมีการศึกษาอย่างจริงจังและเข้มข้นว่าจริง ๆ แล้วโพเทนเชียลของอาชีพที่เหมาะกับผู้สูงอายุในยุคนี้ คืออะไรกันแน่ และผู้สูงอายุในยุคถัดไปที่เขาถูกอิควิพ (equip) ด้วยดิจิทัลลิเทอเรซี (digital literacy) ตั้งแต่เกิดมาอยู่ในช่วงทำงานแล้ว จริง ๆ แล้วมีหน้าตาแบบไหน อันนี้ ในส่วนของกลุ่มเปราะบาง

- ๒๕/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คำถามที่ ๓ เกี่ยวกับการพัฒนา คือ พอมีฐานข้อมูลเรารู้แล้วว่าสมรรถนะไหนเป็นที่ต้องการ ทำอย่างไรให้ระบบข้อมูลนี้เชื่อมไปสู่การจ้างงานได้อย่างแท้จริง ณ วันนี้ช่องว่างอย่างหนึ่งที่เราพบคือว่า การจัดทำระบบข้อมูลเริ่มบูรณาการแต่มีการแยกส่วนประมาณหนึ่ง โดยที่ไม่ได้เชื่อมระบบเทรนนิ่ง (training) เข้ากับระบบที่บอกความต้องการ เพราะฉะนั้น ถ้าเกิดว่าเราอยากจะให้กำลังคนถูก ใช้ฐานข้อมูลเพื่อให้เขามีงานทำอย่างแท้จริง ระบบอุปสงค์ อุปทาน ตรงนี้ต้องปลั๊กอิน (plugin) ระบบเทรนนิ่งให้เข้ามาด้วย ซึ่งตรงนี้ถือว่าเป็นจุดอ่อนที่ใส่ไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ และร่างแผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศระยะยาว เพราะว่าเรื่องระบบเทรนนิ่งที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการในอนาคต ด้วยกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเมืองไทยที่มีหลายสิบล้านคน ตรงนี้เรายังไม่มีระบบที่แน่นอนว่า จริง ๆ แล้วเราควรจะมีแนวทางอย่างไร และเรายังไม่มีระบบที่อยู่ที่ยูทิไลซ์ (utilize) หรือนำทรัพยากรที่มีอยู่มากมายในโลกดิจิทัลตอนนี้ ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรออนไลน์ของประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีหลักสูตรดีมาก ๆ แต่ว่าเราไม่มีช่องทางให้มีการแปลคอร์ส (course) เหล่านั้น เข้ามาสู่ฐานข้อมูลหรือว่าแพลตฟอร์มการพัฒนาของประเทศไทย อันนี้เป็นประเด็นที่อยากจะพูดถึงเรื่องอุปสงค์และอุปทานข้อมูลค่ะ

คำถามที่ ๔ เรื่องการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว ในแผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศระยะยาว มองว่าในอนาคตการจัดการแรงงานต่างด้าวเฉพาะซีแอลเอ็มวี (Cambodia – Laos – Myanmar – Vietnam : CLMV) อาจจะไม่เพียงพออีกต่อไปแล้ว แผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศระยะยาว ๒๐ ปี ที่เขียนไว้เน้นอยากจะให้มีองค์กรองค์กรหนึ่งหรือคณะอะไรคณะหนึ่งของประเทศที่ดูแลเรื่องการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวทักษะสูงเพิ่มเติมเข้ามา เพราะว่าไม่ใช่เรื่องแรงงานทักษะต่ำเท่านั้นที่อาจจะมากระทบกับเรื่องงานของคนไทย แต่โลกในอนาคตมีความต้องการแรงงานทักษะสูงทั้งนั้น เพราะฉะนั้น ต้องก้าวข้ามซีแอลเอ็มวี แล้วไปดูในเรื่องจัดการแรงงานทักษะสูงให้ได้ด้วย อันนี้คือประเด็นโดยสรุปที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอยากจะขับเคลื่อนผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงแผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศระยะยาว ขอบคุณค่ะ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ ต่อไปท่านธนสุนทร สว่างสาลี รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เชิญครับ

นายธนสุนทร สว่างสาลี (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายธนสุนทร สว่างสาลี รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำหรับแผนการพัฒนาและปฏิรูปด้านแรงงานของผู้สูงอายุ ที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รับผิดชอบ ขอเรียนเบื้องต้นอย่างนี้ว่า ผู้สูงอายุขณะนี้มีประมาณ ๑๒ ล้านคน ประมาณ ๑๗ – ๑๘ เปอร์เซ็นต์ของประชากร มีผู้สูงอายุที่มีงานทำประมาณ ๔.๗ ล้านคน คิดเป็น ๓๖.๙ เปอร์เซ็นต์ ของผู้สูงอายุทั้งหมด เป็นผู้สูงอายุที่ทำงานนอกระบบเป็นส่วนใหญ่ประมาณ ๘๘ เปอร์เซ็นต์ของทั้งหมด อาชีพที่เจอส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรและประมง ประมาณ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ และพนักงานบริการทั่วไป ในช่วงวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จะเห็นว่าผู้สูงอายุได้รับผลกระทบโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องรายได้ รายได้ส่วนใหญ่ที่ได้จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุพึ่งพาประมาณ ๔๐ เปอร์เซ็นต์ หลังจากที่เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ประมาณ ๕๖ เปอร์เซ็นต์ ที่ต้องพึ่งพารายได้จากเบี้ยยังชีพเป็นหลัก กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีแผนงานสำคัญที่จะพัฒนาเรื่องแรงงานผู้สูงอายุ โดยเฉพาะเรื่องฐานข้อมูล กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ทำเอ็มโอยูร่วมกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการนำข้อมูลจากทีพีแมปมาวิเคราะห์ โดยการจัดทำสมุดพกครัวเรือนแต่ละครัวเรือนว่า ผู้สูงอายุที่จะต้องการทำงาน ครัวเรือนที่ประสบปัญหาเท่าไร อันนี้เรื่องที่ ๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เรื่องที่ ๒ ได้ร่วมกับบริษัทภาคเอกชน ขณะนี้ได้ร่วมกันทั้งหมดประมาณ ๑๑๑ บริษัท ที่จ้างผู้สูงอายุเข้าทำงานได้จำนวนผู้สูงอายุจำนวน ๗๘๐ คนด้วยกัน บริษัท เช่น บิ๊กซี โลตัส ซีเอ็ดบุ๊คเซ็นเตอร์ อีเกีย บางจาก ปตท. โรงพยาบาลภาครัฐและเอกชน

เรื่องที่ ๓ ได้มีการส่งเสริมการขายออนไลน์ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้สูงอายุทั้งหมด ๓๘ กลุ่ม ผู้สูงอายุที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๒,๐๐๐ คน

เรื่องที่ ๔ การเพิ่มช่องทางการขาย การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับผู้สูงอายุกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๒๗๖ กลุ่ม คนที่ได้รับประโยชน์ ประมาณ ๑,๙๔๗ คน ทางเว็บไซต์ของกระทรวง ทางโกลด์แอป (Gold App) ของผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ยังมีกองทุนผู้สูงอายุที่จะให้ผู้สูงอายุกู้เงินไปประกอบอาชีพ ขณะนี้มีผู้สูงอายุที่กู้เงินไปแล้วทั้งหมดประมาณ ๔๕,๐๐๐ คน กู้เงินไปแล้วประมาณ ๑,๓๕๐ ล้านบาท สำหรับปี ๒๕๖๔ ได้อนุมัติให้ผู้สูงอายุกู้เงินจำนวน ๘,๑๕๘ ราย รวมจำนวน ๒๓๐ กว่าล้านบาท แล้วมีเงินอุดหนุนให้กับโครงการ ซึ่งรวมกันอย่างน้อย ๕ คนขึ้นไป ๑ โครงการ ทั้งหมด ๑๐๘ โครงการ ประมาณ ๑๖ ล้านบาท นอกจากนี้ ได้มีการพักชำระหนี้ให้กับผู้สูงอายุจำนวน ๒,๗๖๙ ราย ประมาณ ๔๓ ล้านบาท สำหรับภารกิจและแผนการพัฒนาปฏิรูปของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรียนที่ประชุมเพื่อโปรดทราบครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ ต่อไปเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดอกเตอร์พรรณี พิมาพันธุ์ศรี คณบดีคณะจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา ครับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณี นิมาพันธุ์ศรี (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาและ ท่านสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพทุกท่าน ดิฉันในนามของศูนย์เครือข่ายพัฒนากำลังพลสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในเขตอีอีซี (Eastern Economie Corridor : EEC) ศูนย์นี้ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลสนับสนุนให้ปรับปรุงโครงสร้างของอาคารคณะการจัดการและการท่องเที่ยว เพื่อที่จะทำเป็นศูนย์พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ปัจจุบันนี้อยู่ในช่วงที่

กำลังปรับปรุงสถานที่อยู่คาดว่าจะสามารถดำเนินการได้ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ศูนย์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะปฏิบัติการทางวิชาท่องเที่ยว โรงแรม และบริการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับภาคอุตสาหกรรม เราเรียกตัวเองว่า อินโนเวชันแลบ (innovation lab) ซึ่งเป็นสถานที่ที่จะใช้ในการยกระดับการท่องเที่ยวในพื้นที่ผ่านการฝึกอบรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีสมาคมเครือข่ายวิชาชีพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมพัฒนาหลักสูตร ให้เป็นไปตามรูปแบบของดีมานด์ไดร์ฟเวนท์ (demand driven) ศูนย์พัฒนากำลังพล กำลังประเมินทิศทางการท่องเที่ยวว่า ปัจจุบันนี้ถึงแม้ว่าจะมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เรามองว่าเป็นเรื่องชั่วคราว เมื่อสามารถแฮนเดิล (handle) การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ได้ สถานการณ์การท่องเที่ยวจะกลับสู่ปกติแล้วคาดว่าจะกลับสู่ปกติได้อย่างรวดเร็วด้วยซ้ำ แต่เรามองว่าในช่วงที่คนไทยยังไม่สามารถออกไปเที่ยวในต่างประเทศได้เป็นโอกาสของการท่องเที่ยวในประเทศไทย เพราะว่าถ้าเราจำกันได้ในช่วงที่สามารถท่องเที่ยวต่างประเทศได้ คนไทยออกไปท่องเที่ยวในต่างประเทศเม็ดเงินประเทศไทยไหลออกไปต่างประเทศมาก แต่ว่า ณ ปัจจุบันนี้เม็ดเงินตรงนั้นอยู่ในประเทศทั้งสิ้น คนส่วนมากที่ยังไปท่องเที่ยวในต่างประเทศไม่ได้ ก็ท่องเที่ยวอยู่ในประเทศ เราจะเห็นว่าตอนนี้เรามีคนที่มีรายได้ดีหลายคนไปปีนเขาภูกระดึง ซึ่งทำให้เราเห็นได้ว่า เมื่อเราพึ่งพิงนักท่องเที่ยวต่างชาติน้อยลงแล้วพึ่งพิงนักท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น เราจะสามารถอยู่ได้ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่วนในศูนย์มีการกระจายความเสี่ยงของโครงสร้างของนักท่องเที่ยว โดยเน้นไปที่การมุ่งเน้นรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่าจำนวนนักท่องเที่ยว ในขณะเดียวกันเรามุ่งเน้นที่ยกระดับการบริการนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้สึกคุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายเพิ่มขึ้น เราเน้นไปที่การออฟเฟอร์ไฮแวลูทัวริซึม (offer high value tourism) เพื่อที่อินรีเทิร์น (in return) เราจะได้กลับมาเป็นนักท่องเที่ยวที่เป็นไฮยิลด์ (high yield) การท่องเที่ยวที่เน้นไปในความยั่งยืนเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการทำลายสภาพแวดล้อมให้น้อยลง

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รวมถึงการสร้างท่องเที่ยวที่มีอัตลักษณ์ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งรวมเรียกว่า

5 “การท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ” หมายความว่า เป็นการท่องเที่ยวที่ก่อประโยชน์แก่พื้นที่ประชากรในพื้นที่และนักท่องเที่ยวโดยรวม

- ๒๖/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ในปี ๒๕๖๔ ช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหยุดชะงักชั่วคราว บางอุตสาหกรรมหยุดโดยสิ้นเชิง สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวได้ปรับตัวโดยการลงไปในพื้นที่ เราได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจัดโครงการที่เรียกว่า “โครงการฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อยกระดับทักษะบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวโดยชุมชน” โดยมีเป้าหมายในการสร้างชุมชนต้นแบบด้านการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการนำเสนออัตลักษณ์ของชุมชน การท่องเที่ยวเชิงรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน ๑๒ ชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากการขยายตัวและความเจริญที่เข้าสู่พื้นที่ของอีอีซี ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะไปต่อยอดทางการตลาด นำเสนอสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสู่นักท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวไทยในปัจจุบันขณะที่เรายังเดินทางออกนอกประเทศไม่ได้ นอกจากนี้ศูนย์ยังมีความร่วมมือกับสมาคมสปาและเวลเนสภาคตะวันออก เพื่อเตรียมพร้อมหลักสูตรด้านการท่องเที่ยวส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสั่งการของท่านนายกรัฐมนตรีที่ผ่านมา ให้ส่งเสริมการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบของเมดิคัลทัวริซึม(medical tourism) และเวลเนสทัวริซึม (wellness tourism) โดยให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่สร้างมูลค่าสูงหรือมีค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักท่องเที่ยวที่สูงแทนการมุ่งเน้นไปที่เชิงปริมาณของนักท่องเที่ยว รวมถึงให้ความสำคัญกับคุณภาพของการท่องเที่ยวที่จะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ในอนาคตศูนย์เครือข่ายมีแผนที่จะเน้นการกระจายความเจริญด้วยการสร้างเศรษฐกิจที่ยืดหยุ่นสำหรับการขยายตัวของเมืองผ่านระบบอาหารที่ยั่งยืน และประสบการณ์การท่องเที่ยวด้านการทำอาหารด้วยการออกแบบภูมิภาคของการทำอาหารที่เรียกว่า “รีเจียนออฟทัวริซึม” (region of tourism) เชื่อมโยงชนบทกับเขตเมืองของอีอีซี โดยเรามีต้นแบบเป็นเมืองพัทยาและพื้นที่ที่ใกล้เคียงกำลังจะเริ่มดำเนินการในปี ๒๕๖๕ รวมถึงแผนการสร้างความยอมรับในระดับสากลด้วยหน่วยงานรับรองระดับสากลด้านสิ่งแวดล้อมที่เชื่อถือได้ที่เรียกว่า “อีอีซีทัวริซึมโมเดล” (Eastern Economic Corridor tourism model :

EEC tourism model) ที่กำลังทำอยู่จะได้รับการรับรองจุดหมายปลายทางด้วยเอิร์ทเช็ก (Earth Check) ที่เป็นแผนอนาคต เรากำลังจะดำเนินการในปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : มีผู้แทนหน่วยงานใดที่ประสงค์จะชี้แจงเพิ่มเติมหรือไม่ ไม่มี ผู้แทนคณะกรรมาธิการการแรงงานยังติดใจประเด็นที่ผู้ชี้แจงตอบชี้แจงหรือไม่ เชิญ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ครับ

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร (ประธานคณะอนุกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร สมาชิกวุฒิสภา ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านการจัดหางานและพัฒนาฝีมือแรงงาน ในนามคณะกรรมาธิการการแรงงาน ซึ่งมี พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว เป็นประธานคณะกรรมาธิการ พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องแรงงานเป็นอย่างยิ่ง ท่านเอาใจใส่พร้อมกับได้ช่วยกันแนะนำขับเคลื่อนเกี่ยวกับปัญหาแรงงานในบ้านเรา ผมนั่งฟังอยู่นานพอสมควร หลายท่านตอบในเรื่องหลักการ เรื่องข้อมูลพื้นฐานโดยทั่วไป บางสิ่งบางอย่างอาจจะไม่สอดคล้องกับบริบทในการที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างจริงจัง ผมขอใช้เวลาสั้น ๆ ถามในส่วนที่ผมสงสัย ๒ ประเด็น คือ ท่านพูดเกี่ยวกับปัญหาแรงงานต่างด้าวและเรื่องการจ้างงานผู้สูงวัยหรือผู้สูงอายุ

ประเด็นที่ ๑ เรื่องแรงงานต่างด้าวมีปัญหามาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นซีแอลเอ็มวีหรือแรงงานไร้ฝีมือ ผมจะไม่พูดแรงงานมีฝีมือหรือกึ่งฝีมือเป็นเรื่องที่เป็นความจำเป็นจริง ๆ ที่เราจะต้องใช้พวกเหล่านั้น แต่แรงงานไร้ฝีมือบ้านเมืองเรา ท่านประธานลงพื้นที่มากโครงการสมาชิกวุฒิสภาพบประชาชนท่านก็เห็น ท่านลองถามประชาชนที่อยู่ในพื้นที่พบว่า ยังมีการว่างงานอยู่พอสมควร คือ ตัวเลขเรื่องดาตา (data) เป็นเรื่องสำคัญที่สุด ข้อมูลกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้สูงวัยที่รับเงินเบี้ยยังชีพจากท่านทุกเดือน ณ เวลานี้ผมพยายามหาข้อมูลว่าผู้สูงวัยเหล่านั้น ตัวเลขที่ผู้ชี้แจงมารายงาน จำนวน ๑๒ ล้านคน ทำงานอยู่

จำนวน ๔,๗๐๐,๐๐๐ คน อีกจำนวน ๗ ล้านกว่าคน ต้องการทำงานหรือไม่ หรือว่ารับแค่เบี้ยยังชีพหรือไม่ นี่คือเรื่องดีมานด์ มองโยงไปถึงซัพพลายแล้วจะแมตชิงเราพูดถึงดีมานด์ ซัพพลายเพื่อการนำมาแมตชิง ยังไม่รู้เลยความต้องการของแรงงานที่จะต้องไปทำงานเท่าไร ซัพพลายเท่าไร ตัวเลขส่วนใหญ่จะเอามาจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ผมเคยถามสำนักงานสถิติแห่งชาติว่าท่านเอามาจากไหน ท่านบอกว่าประมาณการ ท่านไม่ได้ลงไปลุย กระทรวงแรงงานมีอาสาสมัครแรงงาน (อสร.) ใช่หรือไม่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นช่วยในเรื่องผู้สูงวัยมีตัวเลข ๑๓ หลัก ลองทำบ้างหรือไม่ก็ไม่รู้ ท่านจะได้รู้ตัวเลขที่แท้จริงเฉพาะผู้สูงวัย แต่ในส่วนของคนไทยที่ต้องการทำงาน ผมเน้นในเรื่องแรงงานไร้ฝีมือ ผมประสบปัญหามากมาย จังหวัดชลบุรีคงต้องการคนเก็บผลไม้ใช่หรือไม่ แล้วตอนนี้ใครเก็บผลไม้เก่งที่สุด คนไทยหรือไม่ ท่านบอกผมเขมรใช่หรือไม่ ผมเรียกกัมพูชาดีกว่า เขมรเป็นภาษาชาวบ้าน ทำไมกัมพูชาเก่งกว่าเรา ท่านเชื่อหรือไม่ว่า ผมไปลงพื้นที่พี่น้องทางภาคอีสาน ต้องการทำงานทั้งนั้น เก็บผลไม้ก็อยากทำ ผมไปจังหวัดหนึ่ง จังหวัดหนึ่งบอกว่างานอย่างนี้ ผมไปอีกจังหวัดหนึ่ง จังหวัดหนึ่งต้องการคนงานอย่างนี้ แต่ไม่แมตชิงกัน ระหว่างจังหวัดยังไม่แมตชิงกันเลย เพราะฉะนั้น ผมจึงพูดถึงปัญหาเรื่องแรงงานต่างสัญชาติ ๔ สัญชาติ แรงงานต่างด้าวปัญหามาก ด้านความมั่นคงท่านเห็นหรือไม่ เดี๋ยวนี้เป็นประเทศแล้วตรงมหาชัยเรียกว่า “สาขาย่อยของหงสาวดี” ไม่รวมที่อื่นอีกมากมาย แล้วที่ผมอยากจะถามท่านผู้แทนของกระทรวงแรงงานที่ท่านบอกงาน ๓ ดี (3D) คนไทยไม่ยอมทำงาน ๓ ดี เพราะอะไรท่านรู้หรือไม่ งานที่ ๑ คือ เดอร์ตี (Dirty) หมายถึง งานสกปรก งานที่ ๒ คือ ดิฟฟิคัลต์ (Difficult) หมายถึง งานยาก งานที่ ๓ คือ แดนเจอรัส (Dangerous) หมายถึง งานอันตราย ผมว่าไม่จริง ผมอยากจะถามท่านตรง ๆ อีกทีหนึ่ง ลองเดินตลาดดูด้วยว่า พี่น้องชาวจังหวัดพิจิตรก็ได้ ถ้ามีงานทำ มีรายได้ตามสมควรยังทำอยู่ แต่ท่านจะเน้นแต่แรงงานต่างด้าวมีท่านเสนอไว้จะให้เป็นองค์กร ท่านรู้หรือไม่ว่าคนไทยยังว่างงานเท่าไร แต่ไม่สามารถที่จะแมตชิงกัน ทำให้เกิดผล ทำให้คนไทยมีงานทำได้จากการสำรวจข้อมูลที่เป็นเรียลไทม์ (real time) ที่ชัดเจน ผู้สูงอายุ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเอาไป ส่วนแรงงาน อสร. ก็ได้ หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หรืออะไรก็ตาม

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่รู้อยู่คนนี้ว่างงาน เรียนจบอะไรมา เป็นแรงงานมีฝีมือ แรงงานกึ่งฝีมือ แรงงานไร้ฝีมือ ต้องการทำงานอะไร ฝีมือไม่พออัปสกิล (upskill) รีสกิล (reskill) หรือนิวสกิล (new skill) ให้ไป ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานมีทุกจังหวัดใช่หรือไม่ ในการที่จะต่อยอดพัฒนาได้ -------

- ๒๗/๑

เพราะฉะนั้น ผมอยากให้ผู้แทนของกระทรวงแรงงานลองคิดดู คำกล่าวที่ว่า “คนไทยไม่ทำงานสามดี” เพราะ ๑. ขี้เกียจ ๒. เรื่องมาก ๓. เอาใจยาก ๔. อยู่ไม่นาน สิ่งเหล่านี้ท่านได้มีการเสริมสร้างแรงจูงใจ มีแผนงาน โครงการระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว ผมให้ ๑๐ ปี ลดจำนวนแรงงานต่างด้าวลง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ท่านจะมีปัญหาเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวลดลง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ถ้าท่านลดได้มากกว่านี้ประเทศไทยจะมีปัญหาเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวน้อยลง ผมไม่ได้รังเกียจแรงงานต่างด้าว มาช่วย เดี๋ยวนี้สถานประกอบการต้องการ แย่งแรงงานต่างด้าวกันอย่างกับทอง ทั้ง ๆ ที่คนไทยตกงานเพราะดีมานด์ ซัพพลาย ไม่แมตชิงกันหรือไม่ ผมฝากไว้ในประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ เรื่องแรงงานสูงอายุ ผมได้พูดไปแล้ว ๑๒ ล้านคน ต้องการทำงาน มีงานทำ ๔.๗ ล้านคน ที่เหลือยังต้องการทำงานอีกเท่าไร บางคนปลดเกษียณแล้วความรู้ดีประสบการณ์มาก รวมทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการดีกว่าคนรุ่นใหม่ ๆ อยากทำงาน ผมไปสำรวจตรวจสอบที่ท่านพูดถึง บิ๊กซี ซีเอ็ดบุ๊คเซ็นเตอร์ โฮมโปร สถานที่ต่าง ๆ ที่เขารับนี้ เขามีความสุข บางคนบอกไม่ได้มาทำงานเพราะต้องการเงินด้วยซ้ำไป เพื่อให้ชีวิตมีความสุข แต่บางคนยังมีความต้องการ แต่ตัวเลขยังไม่มี ยังหาไม่ได้ ลองไปหาดูแล้วช่วยกัน เพื่อจะได้แมตชิงกัน ผมฝากไว้ด้วยความปรารถนาดี แล้วผมเชื่อว่าท่านเป็นผู้ทรงความรู้ ผมอยากให้เห็นการทำงานเดินหน้า เห็นภาคปฏิบัติเป็นไปได้ตามที่เราต้องการ ไม่ใช่ว่าท่านพูดถึงอะไร แต่สุดท้ายพายเรืออยู่ในอ่าง ไม่ได้ไปไหนวนอยู่อย่างนี้ ผมมี ๒ คำถาม ขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ ผู้แทนกระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอะไรเพิ่มเติมหรือไม่ หรือท่านจะรับไว้ เชิญครับ

นางนภสร ทุ่งสุกใส (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ดิฉัน นางนภสร ทุ่งสุกใส ที่ปรึกษาวิชาการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ขอชี้แจงสั้น ๆ แล้วจะเพิ่มเติมข้อมูลด้วยเอกสารว่า ในการที่นายจ้าง ๑ ราย จะจ้างแรงงานต่างด้าวได้ กระทรวงแรงงาน โดยกรมการจัดหางานมีข้อกำหนดว่า นายจ้างรายนั้นต้องประกาศรับสมัครงาน

คนไทยก่อน แต่อย่างไรก็ตามกลไกตรงนี้ กระทรวงแรงงานเชื่อว่าเป็นกลไกที่ยังไม่เข้มแข็ง ยังไม่มีศักยภาพหรือประสิทธิภาพที่ดีพอ การประกาศรับสมัครงาน กำหนดให้นายจ้างประกาศอย่างน้อย ๗ วัน ประกาศอยู่ที่สถานประกอบการของเขากับที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดหรือเขตพื้นที่ ซึ่งกลไกตรงนี้อาจจะทำให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องตำแหน่งงานที่นายจ้างต้องการจ้างแรงงานระดับล่างหรือแรงงานไร้ฝีมือเข้าไม่ถึงคนไทยที่ยังประสงค์จะทำงาน แม้ว่างานนั้นจะเป็นงานสามดี เต็มใจทำ ข้อมูลนี้อาจจะไม่ถึง อันนี้ขอรับไปที่จะพัฒนาเรื่องของการสร้างกลไกการจ้างงานตรงนี้ให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น เพื่อให้งานในระดับล่างเข้าถึงคนไทยได้มากขึ้นก่อนที่จะมายื่นขอจ้างแรงงานต่างด้าวในตำแหน่งที่ต้องการ ส่วนข้อมูลด้านอื่น ๆ จะนำเสนอเป็นเอกสารต่อไป ขอบพระคุณค่ะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านธนสุนทร สว่างสาลี มีอะไรเพิ่มเติมหรือไม่ เชิญครับ

นายธนสุนทร สว่างสาลี (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายธนสุนทร สว่างสาลี รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำหรับเรื่องการจ้างแรงงานผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ น้อมรับที่จะประสานบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกระทรวงแรงงาน รับข้อเสนอครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ คงเป็นเวลาพอสมควรแล้ว คณะกรรมาธิการไม่มีอะไรติดใจเป็นอันจบการอภิปรายแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ขอขอบคุณผู้แทนหน่วยงานที่ชี้แจงครับ

ต่อไปเป็นการอภิปรายภาพรวมด้านการงบประมาณ โดยผู้แทนคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ ดังนี้

๑. พลเอก ชาตอุดม ติตถะสิริ

๒. นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ

๓. ศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์

โดยทั้ง ๓ ท่าน ขออนุญาตฉายเพาเวอร์พอยต์เพื่อประกอบการอภิปราย เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ผมอนุญาต ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕ (ฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการอภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : สำหรับการพิจารณาภาพรวมด้านงบประมาณในวันนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีหนังสือขออนุญาตให้ผู้แทนจากหน่วยงานเข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุม ดังนี้

๑. นายยุทธนา สาโยชนกร	รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๒. นางสาวปัญจพร นามไพโรจน์	รักษาการตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๓. นางศิริเนตร กล้าหาญ	ที่ปรึกษาการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
๔. นายศุภฤกษ์ ภู่พงศ์ศักดิ์	ผู้อำนวยการกองนวัตกรรม รักษาราชการแทน รองผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ผมอนุญาต ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๖ ขอเชิญผู้ชี้แจงเข้าประจำที่ครับ

(ผู้ชี้แจงเข้าประจำที่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : สำหรับผู้แทนหน่วยงานได้ขออนุญาตฉายเพาเวอร์พอยต์ ผมอนุญาตตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕

(ฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการอภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญผู้แทนคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณอภิปรายตามลำดับครับ

พลเอก ชาตอุดม ติตถะสิริ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลเอก ชาตอุดม ติตถะสิริ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะประธานคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ ขออนุญาตกราบเรียน เรื่อง สอบถามความคืบหน้าในการดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศและการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องงบประมาณ ตามที่ท่านประธานได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบแล้วว่า จะมีผู้บรรยาย ๓ ท่าน ผมจะบรรยายหรือมีคำถามเกี่ยวกับเรื่องการสร้างการรับรู้ให้กับหน่วยรับงบประมาณในการที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ท่านสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ คำถามในเรื่องเกี่ยวกับขั้นตอนในการจัดทำงบประมาณ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างแผนงานเพื่อรองรับความต้องการตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนย่อย รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ

ศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์ สอบถามในเรื่องเกี่ยวกับการประเมินผล ซึ่งเราให้ความสำคัญ โดยเฉพาะการประเมินผลสัมฤทธิ์จากเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ภายใต้แผนแม่บท แผนย่อย รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ

ในส่วนของกระผมจะกล่าวในภาพรวมก่อน ต้องกราบเรียนว่า ในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณ ต้องกราบเรียนว่าที่จะเน้น คือ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ในเอกสารงบประมาณที่เป็นร่างตามพระราชบัญญัติโดยเฉพาะเอกสารงบประมาณที่เราเรียกกันว่า “เอกสารเล่มขาวคาดแดง” เป็นเอกสารที่สำนักงบประมาณได้จัดทำมาเพื่อนำเข้าสู่รัฐสภา ในการพิจารณา ต้องบอกว่าเราไม่เห็นในเรื่องเกี่ยวกับแผนงานโครงการที่สอดรับหรือดำเนินการภายใต้แผนแม่บท แผนย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ ----------

ในรายละเอียดของงบประมาณที่อยู่ภายใต้เล่มขาวคาดแดง จะเป็นรายละเอียดของแผนงาน โครงการ กิจกรรม ผลผลิตที่อยู่ภายใต้เป้าหมายการดำเนินการของหน่วยงานหรือส่วนราชการ โดยเฉพาะหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่า ในนั้นไม่เห็นเลยว่ามีโครงการใดที่ชี้หรือระบุว่าเป็นการดำเนินการตามแผนแม่บทหรือแผนย่อยแผนแม่บทใด แต่สิ่งที่เห็นจะไปปรากฏในเล่มขาวคาดเหลือง ซึ่งจะเห็นรายละเอียดของโครงการ ผลผลิต กิจกรรมของหน่วยงานหรือหน่วยรับงบประมาณที่ไปสอดรับในเรื่องของยุทธศาสตร์ชาติที่ถ่ายทอดลงมา ๖ ด้าน ภายใต้แผนแม่บท ซึ่งตัวเลขจะเป็นตัวเลขที่จะเป็นตัวเลขในภาพรวมไม่ได้เจาะจงและเห็นชัดเจน เรื่องนี้เป็นปัญหาสำหรับสมาชิกวุฒิสภาที่มีภาระหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗๐ เรื่องการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ กระผมไม่เห็นว่าเรื่องนี้มีรายละเอียดอยู่ในงบประมาณ แต่ผมต้องกราบเรียนว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมาถ้านับกันจริง ๆ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔ กำลังเข้าปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตรงนั้นถ้าจะเห็นความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ปรากฏตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้รายงานเราในรอบ ๓ เดือน สิ่งที่สำเร็จได้เพราะส่วนหนึ่ง คือผมคิดว่าเกิดจากประเด็นที่สมาชิกวุฒิสภาได้มีการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ กับส่วนราชการนั้นโดยตรง กระทรวงหรือกรม ซึ่งที่ผ่านมาเราถือปฏิบัติเช่นนั้นอยู่ตลอด ส่วนราชการที่ได้รับการกระตุ้นหรือได้รับการเร่งรัดจากวุฒิสภาจะไปดำเนินการ โดยใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรอาจจะเป็นงานในแผนงานพื้นฐาน งานในแผนงานยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกัน ข้อสังเกตหนึ่งที่เราได้รับจากคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ผมจะขอเน้นโดยเฉพาะในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และ พ.ศ. ๒๕๖๕ สิ่งที่เราเห็นเหมือนกัน คือ ในการที่เราให้หน่วยรับงบประมาณเชื่อมโยงงบประมาณกับแผนงานภายใต้แผนแม่บทนั้น สิ่งที่เราพบบางเรื่อง บางหน่วยมีเป้าหมายตรงกัน มีแนวทางในการปฏิบัติตรงกัน สามารถที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายได้ ในขณะที่บางหน่วยได้เอาแผนงานโครงการมาเชื่อมโยงกับในแผนแม่บทและแผนย่อย แต่มีลักษณะ

ของเป้าหมายที่ไม่ตรงกัน บางรายการมีถึงขั้นหน่วยงานไม่ตรงกัน ตรงนี้ ผมจะไปวิเคราะห์ ซึ่งจะเรียนให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง เพราะฉะนั้น ประเด็นดังกล่าวส่งผลต่อการดำเนินการที่ส่วนราชการหรือรัฐบาลจะดำเนินการตามแผนงานตามยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากนั้น สิ่งที่เราพบอย่างหนึ่ง คือ หน่วยรับงบประมาณบางหน่วยไม่ได้ถือปฏิบัติตามแนวทางการขับเคลื่อน เพื่อการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งเรื่องนี้เป็นมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ และมาย้ำอีกทีในวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ที่มีหัวข้อที่สำคัญ ๔ ประเด็น คือ เรื่องการมองเป้าหมายร่วมกัน การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ และการจัดทำแผนปฏิบัติการ อันนี้ผมเน้นไปที่หน่วยที่สำคัญคือ ในการดำเนินการตามแผนงานตามยุทธศาสตร์ชาติ จะมีหน่วยหลักและหน่วยสนับสนุนหน่วยงานหลัก ซึ่งมีกำหนดไว้ชัดเจนภายใต้แผนแม่บทย่อยของแต่ละแผนว่ามีหน่วยใดบ้างเป็นหน่วยงานหลักและมีหน่วยงานใดบ้างเป็นหน่วยงานร่วมดำเนินการ ซึ่งปัญหาที่จะโยงมาอีกอันหนึ่ง คือ ในเมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดการประสานงานและบูรณาการกัน ไม่สามารถที่จะกำหนดแผนหรือในขั้นของการวางแผนไม่สามารถที่จะเอาแผนที่หน่วยงานจะต้องปฏิบัติไปดำเนินการในขั้นของการจัดทำคำของบประมาณ อันนี้ประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ เรื่องระยะเวลาที่มีจำกัด จะเห็นได้แต่ละครั้งในขั้นของการจัดทำคำของบประมาณของส่วนราชการจะมีขั้นตอนในเรื่องของการที่รัฐบาลจะต้องมีการประกาศนโยบายในขั้นของการจัดทำ มีการกำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรร ซึ่งส่งผลให้มีระยะเวลาในการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยรับงบประมาณจัดทำงบประมาณได้เพียงในช่วงหนึ่ง ประมาณ ๑ เดือนเศษ ๆ

ประเด็นที่ ๓ เรื่องที่สำคัญ คือ เกี่ยวกับโครงสร้าง แผนงาน ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมาหลังจากที่เรากำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติ มีแผนการปฏิรูปประเทศ ไม่ได้มีการปรับโครงสร้างหรือมีโครงสร้างแผนงานที่จะรองรับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ เพราะฉะนั้น ในฐานะที่ผมเคยเป็นหน่วยจัดทำงบประมาณและเคยมาของบประมาณกับรัฐบาลหรือสำนักงบประมาณ ในเมื่อไม่มีแชนแนล (channel) ในการที่จะขอ ต้องไปขอในช่องทาง

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

อื่นหรืออย่างที่ส่วนราชการถือปฏิบัติในตอนนี้ คือ เคยทำอย่างไรมาก็ทำอย่างนั้น โดยไม่ได้มีการประสานงานกัน ในส่วนนี้จากข้อเสนอแนะที่ผมขอกราบเรียนว่า เรามีข้อเสนอแนะในส่วนของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของวุฒิสภา ที่ได้เสนอไปยังรัฐบาล คือ ให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ สำนักงานการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง ร่วมกันหาแนวทางในการถ่ายทอดการรับรู้และสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยรับงบประมาณในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมาย

ผมกราบเรียนว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ และในส่วนของคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณได้ดูเรื่องนี้มา ๒ – ๓ ปี จนถึงปี ๒๕๖๕ เราเห็นว่าเรื่องการสร้างการรับรู้ให้หน่วยงานได้ตระหนักในสิ่งที่ควรทำ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ผมเรียนว่าในประเด็นในเรื่องของการสร้างการรับรู้ เนื่องจากว่าเป็นเรื่องที่ได้เสนอไปยังรัฐบาล ในช่วงหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ผ่านและได้รับการโปรดเกล้าฯ ผมยังไม่ได้เห็นในเรื่องนี้ ได้นำเข้าสู่คณะรัฐมนตรีและเสนอไปยังส่วนราชการ คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณได้พิจารณาและดำเนินการจัดการสัมมนาเชิงวิชาการ เรื่องแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งได้มีการดำเนินการไป เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ โดยได้มีการเชิญหน่วยงานระดับนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะหน่วยงานที่สำคัญ ได้แก่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ สำนักงานการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเข้าร่วมดำเนินการ ----------

รวมทั้งหน่วยรับงบประมาณในระดับกระทรวงและหน่วยรับงบประมาณในระดับกรมเข้าร่วมประชุม การประชุมเป็นลักษณะของไฮบริด (hybrid) คือ ผสมกันระหว่างออนไซต์ (onsite) กับออนไลน์ ซึ่งผมคิดว่าในสิ่งที่ได้ดำเนินการเป็นการแจ้งเตือนส่วนราชการว่า ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ท่านจะต้องมีการปรับตัว โดยเฉพาะวิทยากรที่ได้เชิญมาจากหน่วยงานหลัก ๔ หน่วยงาน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ สำนักงาน ป.ย.ป. สำนักงาน ก.พ.ร. มาให้แนวทางในการดำเนินการในภาพฉายต่อไปผมได้แสดงให้เห็นแนวทาง อันนี้ คือ เรื่องที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้มาบรรยายในที่ประชุมวันนั้น บรรยายถึงแผน ๓ ระดับ ระดับ ๑ ระดับ ๒ ระดับ ๓ ซึ่งอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ มีการเชื่อมโยงแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติกับร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ซึ่งเรื่องนี้ผมว่ายังเป็นเรื่องใหม่ เพราะว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ถึงปี ๒๕๗๐ เป็นปีที่อยู่ในกรอบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ซึ่งขณะนี้รัฐบาลกำลังดำเนินการอยู่ ที่ทราบว่าจะแล้วเสร็จประมาณช่วงต้นปีหน้า แต่ว่าได้มีการนำกรอบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ มาเตรียมการในเรื่องการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ นอกจากนั้น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้บรรยายในเรื่องการจัดทำโครงการสำคัญเร่งด่วนในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ และรวมถึงการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าและการจัดทำลำดับโครงการที่สำคัญ ที่จริงมีรายละเอียดที่ท่านรองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ วันนั้นได้มาบรรยายและเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะเรื่องการติดตามประเมินผลในระบบอีเมนเซอร์ (eMENSCR) ในส่วนของสำนักงบประมาณ สิ่งที่ได้มาบรรยายในวันนั้น คือ กรอบในการจัดทำยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ โครงสร้างการจัดสรรงบประมาณติดอยู่ที่โครงสร้างยุทธศาสตร์ชาติ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ และการเชื่อมโยงกับร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ รวมทั้งแนวทางในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ประเด็นที่ ๔ การเชื่อมโยงงบประมาณกับยุทธศาสตร์ชาติ ผมถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ เป็นเรื่องที่อยากจะให้สำนักงบประมาณต้องมีการแมปปิงหรือเชื่อมโยงให้เห็นให้ชัดเจนว่า งบประมาณส่วนใดบ้างของหน่วยรับงบประมาณเป็นงบประมาณเกี่ยวข้องกับเรื่องการดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระบุมาภายใต้แผนแม่บทและแผนย่อยอะไร ระบุมาว่าประเด็นในเรื่องเกี่ยวกับแผนการปฏิรูปประเทศเป็นเรื่องประเด็นอะไร ในส่วนของผมสิ่งที่อยากจะสอบถามเพิ่มเติมจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงบประมาณ คือ การสร้างการรับรู้ ซึ่งผมมองว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ วันนั้นที่ได้พูดคุยกันได้ทราบว่าจะมีเวลาในเรื่องของการสร้างการรับรู้อีกครั้งหนึ่งหลังจากที่ท่านนายกรัฐมนตรีได้มีการประชุมหัวหน้าส่วนราชการในการมอบนโยบายในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ผมอยากจะฝากกราบเรียนเพิ่มเติมว่า เนื่องจากรายละเอียดมีมากจะทำอย่างไร ในการบรรยายและการที่จะถ่ายทอด ท่านน่าจะต้องมีเอกสารสร้างความเข้าใจ สร้างการรับรู้ในทางปฏิบัติ เอกสารเป็นปึก ผมว่าบางทีส่วนราชการอ่านไม่รู้เรื่องเอกสารเพียง ๓ - ๔ หน้า ที่สรุปในเห็นแนวทางในการจัดทำว่า ต้องทำอะไรนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ในส่วนของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณ ซึ่งในเรื่องนี้ผมอยากฝากไว้

ประเด็นที่ ๕ เรื่องการปรับโครงสร้างแผนงานงบประมาณ อันนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ ท่านสมศักดิ์ โชติรัตนะสิริ จะมาพูดในเรื่องนี้ ในส่วนของผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การดำเนินการเรื่องการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งถือว่าเป็นปีแรกของช่วงที่ ๒ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เราจะเริ่มกันด้วยดี เริ่มเดินให้เห็น ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในแต่ละขั้นตอน แต่ว่าสิ่งที่เรารับได้อยู่อย่างหนึ่ง เนื่องจากว่า ผมได้กราบเรียนในวันสัมมนาว่าความต้องการงบประมาณมีเป็นจำนวนมาก เพราะฉะนั้น เป็นไปได้ที่ความต้องการงบประมาณที่เสนอโดยหน่วยรับงบประมาณจะได้รับไม่ครบ บางหน่วยขอไป ๑๐๐ อาจจะได้ ๕๐ บางหน่วยขอไป ๑๐๐ อาจจะไม่ได้ ตรงนี้จะต้องมีการปรับแผน ต้องมีการปรับการดำเนินการทุกปี ซึ่งขั้นตอน

ทั้งหลายส่วนใหญ่สำนักงบประมาณได้ดำเนินการแล้วปรากฏอยู่ในปฏิทินงบประมาณอยู่แล้ว ในส่วนของผมจบคำชี้แจงเพียงเท่านี้ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ ต่อไปท่านสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ เชิญครับ

นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ ขออนุญาตพูดประเด็นเรื่องโครงสร้างแผนงานงบประมาณ การที่จะพูดถึงเรื่องโครงสร้างแผนงานงบประมาณ คงอาจจะต้องเท้าความไปถึงเรื่องการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๕๘ ฉ. ด้านเศรษฐกิจ ที่จะต้องกำหนดให้มีการปรับปรุงเรื่องระบบการจัดทำงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

ประการที่ ๑ การดำเนินงานที่ผ่านมา มีการดำเนินการที่จะมีการปรับปรุงระบบงบประมาณ มุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์ชาติโดยมีการนำเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งหมด ๒๓ ประเด็น ๓๙ ตัวชี้วัด แผนย่อยมีทั้งหมด ๘๕ แผน ๑๖๐ ตัวชี้วัด แผนแม่บทเฉพาะกิจมี ๔ เป้าหมาย ๑๕ ตัวชี้วัด แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) มีทั้งหมด ๕๐ ตัวชี้วัด รวมทั้งบิ๊กร็อก ๖๒ ประเด็น นำมากำหนดเป็นเป้าหมายตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งเริ่มในปี ๒๕๖๕ เป็นการกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดในยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีการถ่ายทอดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แผนระดับชาติ ๕ ปี ลงมาเป็นรายปี เพื่อให้เป็นเป้าหมายตัวชี้วัดดังกล่าวนี้ สามารถถ่ายทอดไปสู่หน่วยปฏิบัติได้โดยตรง โดยผ่านแผนงานยุทธศาสตร์ชาติ แผนงานบูรณาการ แผนงานพื้นฐาน อันนี้เป็นไปตามโครงสร้างแผนงานงบประมาณเดิมของสำนักงบประมาณในปี ๒๕๖๕ ซึ่งโครงสร้างนี้มีแผนงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ๓๕ แผน แผนงานบูรณาการ ๑๑ แผน แผนงานบุคลากรภาครัฐ ๖ แผน แผนงานพื้นฐาน ๖ แผน และอีก ๖๘ แนวทางย่อยภายใต้แผนงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนงานบูรณาการ สิ่งเหล่านี้เป็นนิมิตรหมายที่ดีที่มีความพยายามที่จะถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติการจัดสรรงบประมาณ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายจ่ายประจำปีไปสู่โครงสร้างแผนงานงบประมาณที่จะต้องสอดคล้องกับเป้าหมาย ตัวชี้วัด ของแผนแม่บท แผนย่อย และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สิ่งเหล่านี้ แม้ว่าได้มีการ
5 ถ่ายทอดไปแล้วในยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี แต่ปรากฏว่าโครงสร้าง แผนงานงบประมาณยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะเป็นตัวถ่ายทอดไปสู่เป้าหมาย ตัวชี้วัด ในการให้บริการของกระทรวง และหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ ----------

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

10

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

จึงมีข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ว่า ควรจะต้องมีการปรับโครงสร้าง แผนงาน งบประมาณให้สามารถที่จะสอดคล้องกับเป้าหมาย ตัวชี้วัด ของแผนแม่บท แผนย่อย แผนการปฏิรูปประเทศได้อย่างแท้จริง เพราะฉะนั้น จะปรากฏได้ว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ของการให้บริการของกระทรวงและกรมต่าง ๆ ยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย ตัวชี้วัดของแผนแม่บทแผนย่อย แผนการปฏิรูปประเทศ แม้ว่ายุทธศาสตร์จัดสรรจะสอดคล้องแล้วในแผนระดับชาติ เพราะฉะนั้น ในระยะต่อไปจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับโครงสร้างแผนงานงบประมาณ โดยมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ของแผนงานงบประมาณให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ปรับปรุงรองรับตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๓ ประเด็น แผนย่อย ๘๕ แผนย่อย รวมทั้งประเด็นการปฏิรูปทั้งหมด ๕๐ ประเด็น ให้เป็นเป้าหมาย ตัวชี้วัด ที่สอดคล้องกันได้โดยตรงและมากที่สุด ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณสามารถที่จะตรวจสอบเป้าหมาย ตัวชี้วัด การให้บริการของกระทรวงและกรม โครงการกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย ตัวชี้วัด กับโครงสร้างแผนงานงบประมาณได้อย่างชัดเจนและไม่สับสน เพื่อนำไปสู่การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งตรงกับเป้าหมาย ตัวชี้วัด ที่ตอบสนองของแผนแม่บท แผนย่อย แผนการปฏิรูปประเทศได้อย่างสัมฤทธิผล อันนี้เป็นสิ่งที่อยากจะสอบถามไปที่สำนักงบประมาณว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สามารถที่จะปรับโครงสร้างแผนงานงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนแม่บท แผนย่อย แผนการปฏิรูปประเทศได้อย่างชัดเจนหรือไม่ อย่างไร หรือยังจะคง ๖๘ แนวทางภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ชาติกับแผนบูรณาการ

ประการที่ ๒ เรื่องเป้าหมาย ตัวชี้วัด ของแผนแม่บท แผนย่อย อาจจะมีผู้ที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งหน่วยงาน ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน เพราะฉะนั้น ความรับผิดชอบต่อเป้าหมาย ตัวชี้วัด ภายใต้อำนาจหน้าที่ของการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น ๆ หน่วยงานเจ้าภาพทั้งในระดับ จ. ๑ ภาพรวมของแผนแม่บท และระดับ จ. ๒ ภาพเป้าหมายตัวชี้วัด

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ของแผนแม่บท และระดับ จ. ๓ เป็นผู้รับผิดชอบเป้าหมาย ตัวชี้วัด ในระดับแผนย่อย ควรจะมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และหน่วยงานผู้รับผิดชอบในแต่ละเป้าหมายตัวชี้วัดย่อยเพื่อให้เกิดความชัดเจน ในเรื่องนี้จึงสมควรที่จะมีการกำหนดขั้นตอนการประชุมหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพ ทั้งระดับ จ. ๑ ระดับ จ. ๒ และระดับ จ. ๓ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแผนงานโครงการที่มีเป้าหมายตัวชี้วัดที่สอดคล้องกันก่อนที่จะเสนอคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๖ ทั้งนี้ เพื่อให้นำไปสู่การตอบสนองต่อเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนแม่บท แผนย่อย และแผนการปฏิรูปประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม

ประการที่ ๓ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการกำหนดมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๖ จะมีการกำหนดมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้หน่วยรับงบประมาณเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนเรื่องรายจ่ายลงทุนรายการใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้มีความสามารถในการก่อหนี้ผูกพันได้ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ภายในไตรมาสที่ ๑ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติงานภายใต้แผนแม่บทแผนย่อย แผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งจะกำหนดไว้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ต่อไปหรือไม่อย่างไร

ประการที่ ๔ ขั้นตอนของการติดตามประเมินผล เห็นสมควรที่จะมีการกำหนดคณะกรรมการกำกับดูแลติดตาม เร่งรัด การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายในระดับกระทรวงและหน่วยรับงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เพื่อเป็นการกำกับดูแลติดตาม เร่งรัด และประเมินผลสัมฤทธิ์ของการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีตั้งแต่ในขั้นการจัดทำงบประมาณ โดยให้มีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทและแผนย่อย แผนการปฏิรูปประเทศ ในขั้นการบริหารงบประมาณให้มีหน้าที่กำกับดูแล เร่งรัด ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และหากมีปัญหาอุปสรรคใดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการชุดนี้ในการแก้ไขปัญหาให้ทันต่อสถานการณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

ในการขับเคลื่อนแผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศต่อไป และในขั้นการติดตามประเมินผลจะต้องทำหน้าที่ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ในระดับหน่วยรับงบประมาณเพื่อรายงานตามระบบของการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของสำนักงบประมาณ เพื่อให้สำนักงบประมาณรวบรวมนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและให้หน่วยรับงบประมาณสามารถรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ในระบบอีวีเอ็มไอเอส (Evoluation Management Information System : EvMIS) และอีเมนเซอร์ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อไป เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนแผนแม่บท แผนย่อย แผนแม่บทเฉพาะกิจ และแผนการปฏิรูปประเทศให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพต่อไป ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ ต่อไปเชิญศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์ ครับ

ศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ดิฉันได้รับมอบหมายให้มาถามเรื่องการประเมินผลและเรื่องผลสัมฤทธิ์ คำถามมี ๓ ข้อ ดังนี้

๑. ตอนนี้มีพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณฉบับใหม่ คือ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีทั้งหมด ๖๑ มาตรา มาตรา ๔๖ กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณจะต้องจัดวางระบบการติดตาม และการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน ดิฉันไม่ลงในรายละเอียดแต่สรุปว่าให้ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณจัดทำระบบ คือ สำนักงบประมาณมีการติดตามเท่าที่เคยถามบอกว่า มีตั้งแต่ก่อน ระหว่าง และหลัง คำถามของดิฉันคือ ระบบที่ทำตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งก่อน ระหว่าง และหลัง แตกต่างจากระบบที่วางหลังจากปี ๒๕๖๑ ต่างกันอย่างไร คำว่า “ระบบ” ต่างกันอย่างไร ----------

นอกจากนั้น คำถามของดิฉันระบบแน่นอนต้องมีเทคโนโลยี ดิฉันอยากจะทราบว่าเทคโนโลยีที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล คำว่า “การประเมินผล” ดิฉันคิดว่าสำนักงบประมาณทั่วโลกจะต้องเข้าใจตรงกัน การประเมินผล คือ การประเมินผล การติดตาม คือ การติดตาม แต่ประเมินผลจะต้องประเมินว่าแล้วได้ผลสัมฤทธิ์หรือไม่ คำว่า “ผลสัมฤทธิ์” อยากจะเรียนว่าเป็นสิ่งที่หน่วยรับงบประมาณไม่ค่อยเข้าใจ คือ เข้าใจว่าคือผลลัพธ์ เอาเงินไปใช้ได้อะไรออกมาเป็นผลสัมฤทธิ์ ไม่ใช่ อันนั้นเป็นแค่ผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ หลักการ คือ ต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลง คือ การปฏิรูป การที่เรามียุทธศาสตร์ชาติ คือ ต้องการที่จะเปลี่ยนประเทศของเราให้หลุดพ้นจากประเทศที่มีกับดักรายได้ปานกลาง เพราะฉะนั้น จะต้องเกิดการเปลี่ยนแปลง ดิฉันอยากจะเรียนถามว่า เทคโนโลยีที่เราเอามาใช้ในระบบนี้มีเทคโนโลยีอะไร ซึ่งตอนนี้อาจจะไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยอยากที่จะชี้แจงให้ได้รับทราบ อันนี้เป็นเรื่องในส่วนย่อย

๒. ดิฉันอยากจะทราบขีดความสามารถของระบบ คือ ระบบที่วางใหม่จะต้องมีขีดความสามารถดีกว่าระบบเก่า อย่างน้อยจะต้องบอกสถานภาพของหน่วยรับงบประมาณว่าตอนนี้หน่วยรับงบประมาณที่ของบประมาณไปใช้ผ่านไปแล้ว ๓ เดือน ยังจัดซื้อจัดจ้างไม่ได้ ยังทำแผนไม่เสร็จสิ้น ยังมีความไม่พร้อม ยังไม่ได้มีการประเมินอีไอเอ (Environmental Impact Assessment : EIA) หรือเอชไอเอ (Health Impact Assessment : HIA) เพราะฉะนั้นสามารถที่จะโยกเงินไปใช้ในหน่วยงานอื่นที่ต้องการ ดิฉันอยากจะทราบว่าระบบที่วางใหม่มีขีดความสามารถในการติดตามสถานภาพของกระบวนการงบประมาณได้มากน้อยแค่ไหน

๓. พระราชบัญญัติฉบับนี้มาตรา ๔๗ ให้หน่วยรับงบประมาณ จะต้องจัดให้มีระบบ อันนี้เป็นอีกอย่างหนึ่งซึ่งยากสำหรับประเทศไทย ไม่มีใครอยากจะประเมินตัวเอง แล้วดิฉันดูงบประมาณมา ๘ ปี ดิฉันไม่เห็นว่ามีการประเมินผล มีแต่ติดตามรายงานว่าทำอะไร แต่ไม่ได้รายงานว่าทำแล้วได้ตามผลสัมฤทธิ์หรือไม่ เพราะฉะนั้น หน่วยรับงบประมาณต้องไปจัดให้มีระบบเป็นการภายใน แต่สิ่งสำคัญ คือ เมื่อไปประเมินมาแล้วถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารงบประมาณจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง และรายงานต่อสาธารณชน ซึ่งตรงนี้อยากจะให้สำนัก

งบประมาณช่วยยกตัวอย่างหน่วยรับงบประมาณที่มีการพัฒนาระบบนี้ที่อาจจะถือว่าเป็นเบสต์แพร็กทิส (best practice) ให้กับหน่วยรับงบประมาณอื่น ๆ จะได้ดูเป็นแบบอย่างว่าควรจะมีการออกแบบบริหารจัดการอย่างไร มีหรือไม่ ถ้ามี ช่วยอธิบายให้ทราบด้วย

จากการที่เรามียุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาประเทศทำให้เกิดงบประมาณที่เรียกว่า “งบบูรณาการ” ขึ้นมา แต่ก่อนเราไม่มีงบบูรณาการ หลักการของงบบูรณาการ คือ ๑ บวก ๑ ไม่เท่ากับ ๒ ซึ่งถูกต้อง แล้วเราทราบดีว่า หน่วยงานต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์จะต้องไปบูรณาการกับหน่วยงานอื่น ๆ ถ้าดูตามเพาเวอร์พอยต์จะเห็นว่าตั้งแต่มียุทธศาสตร์ชาติมีแผนบูรณาการ ๘๘ แผน ใช้เงินไปเป็นจำนวนมาก แต่แผนบูรณาการเหล่านี้ยังไม่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงยุทธศาสตร์ได้ ประชาชนยังไม่รับรู้ว่า ๕ ปี เรานำเงินใส่เข้าไปทั้งหลายทั้งปวงที่ประชาชนเห็นแล้วจับต้องคุ้มค่ากับเงินที่เราลงทุนไปมากมาย ซึ่งประเด็นในแผนบูรณาการพบว่าหน่วยงานต่าง ๆ นำโครงการเชิงฟังก์ชันมาบรรจุไว้ในแผนบูรณาการ และสำนักงบประมาณให้งบประมาณไปด้วย อันนี้เป็นประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ เวลาเราทำแผนบูรณาการ แผนบูรณาการหลักการ คือ ใครทำดีที่สุดคนนั้นต้องทำ เราจะไปเอาคนซึ่งอันนี้เป็นตามหลักของคอมพีเทนซีเบสด์ (competency based) ใครเก่งที่สุดคนนั้นต้องเป็นคนทำ แต่ปรากฏว่าในหลักการเหมือนดี แต่พอปฏิบัติจริง ๆ ไม่ได้เป็นเช่นนั้น คือ ทุกหน่วยงานเอาโครงการเข้าไปใส่ ถือว่าเป็นนิติบุคคล เพราะฉะนั้น เท่า ๆ กันหมด ซึ่งอันนี้จะขัดกับหลักของการทำแผนบูรณาการหรืองบบูรณาการ เพราะต้องการให้เกิดความคุ้มค่า เขาต้องการให้เกิดเอฟฟิเชียนซี (efficiency) เขาต้องการให้คนที่รู้ดีที่สุด ทำเร็วที่สุด ทำไวที่สุด ควรจะเป็นคนทำ เราพบปัญหาว่าในที่สุดแล้วไม่ได้เป็นไปตามนั้น

ประเด็นที่ ๓ อันนี้เป็นปัญหาเพราะการบริหารแบบไทย ๆ ไม่มีการดู คือ ทำไปแล้วไม่ได้ผลสัมฤทธิ์ก็ไม่ทบทวน ยังทำไปอีก อันนี้ไม่อยากยกตัวอย่าง แต่คิดว่าถ้ามาถามดิฉันจะอธิบายให้ฟังได้เลยว่าแผนไหนที่เป็นเช่นนั้นเกือบจะทุกแผนเลย เพราะอะไร เพราะว่าต่างหน่วยงานต่างเกรงใจกันไม่มีใครกล้า ทั้ง ๆ ที่แผนบูรณาการต้องท็อปดาวน์ (top down) ต้องกำหนดไปว่าใครควรทำอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร

ประเด็นที่ ๔ หน่วยงานที่กำกับดูแลจริง ๆ ไม่กล้าที่จะไปกำกับดูแล อันนี้เป็นปัญหาทำให้แผนบูรณาการเราไม่ได้ผลสัมฤทธิ์ ดิฉันบอกแล้วมาถามเรื่องผลสัมฤทธิ์ เราไม่ได้ผลสัมฤทธิ์ ดิฉันเลยจะเรียนถามทางสำนักงบประมาณและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้วย เพราะว่าสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นคนวางแผน สำนักงบประมาณเป็นคนให้เงินต้องร่วมกันรับผิดชอบ อยากจะถามว่าท่านมีแนวทางจะทำอย่างไร จากเดิมที่มีมากแผนจนเหลือ ๑๑ แผน ท่านจะยกเลิกหรือไม่แผนบูรณาการ หรือถ้าท่านไม่ยกเลิกจะมีวิธีการทำอย่างไร ขับเคลื่อน ประเมินผลอย่างไรให้ได้ผลสัมฤทธิ์ ขอบคุณค่ะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณท่านศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์ ต่อไปเชิญผู้ชี้แจงตอบครับ

- ๓๒/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายยุทธนา สาโยชนกร (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา และสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายยุทธนา สาโยชนกร รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ขออนุญาตกราบเรียนชี้แจงคำอภิปรายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังต่อไปนี้

เรื่องการสร้างความรับรู้ความเข้าใจในส่วนนี้ ผมขออนุญาตกราบเรียนว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อน ในการจัดทำงบประมาณให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ ในส่วนนี้ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการที่ผ่านมา ฝ่ายบริหาร โดยสำนักงบประมาณและคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในส่วนนี้ ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องการสร้างความรับรู้ความเข้าใจจะปรากฏอยู่ในการจัดทำพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ปรากฏอยู่ตามปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบไปแล้ว โดยในกระบวนการขั้นตอนตามปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังกล่าวนี้ มีหน่วยงานที่จะร่วมดำเนินการในการสร้างความรับรู้ความเข้าใจ ประกอบด้วย สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการในการที่จะร่วมกันดำเนินการและสร้างความรับรู้ความเข้าใจดังกล่าว ตามปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ จะกำหนดไว้ในห้วงเวลานับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม จนถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๕ ที่จะถึงในลำดับต่อไป ซึ่งการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมมีการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะมีการปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อให้ไปในทิศทางเดียวกันก่อนที่จะไปดำเนินการสร้างความเข้าใจให้กับบรรดาหน่วยรับงบประมาณทั้งหลาย และจะเป็นที่ประจักษ์ในวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔ จะมีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจกันอีกครั้งหนึ่งให้กับบรรดาหน่วยรับงบประมาณทั้งหลายที่จะเข้ามารับฟังนโยบาย กระผมขออนุญาตกราบเรียนในส่วนนี้ตลอดจนถึงจะมีเอกสารหรืออะไรต่าง ๆ ที่ได้มีการพูดคุยกันเป็นที่ยุติแล้วของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าว นั่นคือในส่วนที่เป็นประเด็นคำถามในตอนนั้น

ประเด็นที่ ๑ ผมขออนุญาตกราบเรียนชี้แจง เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างแผนงานงบประมาณในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่จะถึงนี้ ในประเด็นที่จะปรับให้มีความชัดเจนหรือไม่อย่างไร ขออนุญาตกราบเรียนว่า ในส่วนนี้จะมีการปรับปรุงดำเนินการให้สอดคล้อง ซึ่งจะเป็นไปตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา จะแสดงให้เห็นความสอดคล้องความเชื่อมโยงไล่เรียงมาตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงแผนระดับ ๓ ต่าง ๆ เหล่านี้จะมีความเชื่อมโยงกัน เพราะฉะนั้น ในส่วนนี้จะมีการดำเนินการให้มีความสอดคล้อง

ประเด็นที่ ๒ มีหน่วยงานหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้จะมีการดำเนินการและพิจารณาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือส่วนที่จะดำเนินการให้เป็นรูปธรรมต่อไป โดยเฉพาะเรื่องการกำหนดค่าเป้าหมายหรือตัวชี้วัดต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องมีความสอดคล้องซึ่งกันและกันในแต่ละระดับ

ประเด็นที่ ๓ เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ ผมขออนุญาตกราบเรียนอย่างนี้ว่า ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณในห้วงเวลาปัจจุบันนี้ ฝ่ายบริหารได้มีการกำหนดในเรื่องของคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายภาครัฐ องค์ประกอบที่สำคัญ คือ จะมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธาน ปลัดทุกกระทรวง เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณเป็นกรรมการ กรมบัญชีกลางและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กรมบัญชีกลางจะเป็นกรรมการและเลขานุการ ในส่วนนี้จะมีการขับเคลื่อนเพื่อนำไปสู่การใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เป้าหมายภายใต้แผนดังกล่าวที่ได้รับการอนุมัติอนุญาตจากรัฐสภา นั่นคือหน้าที่หลัก นอกจากนั้น ในการดำเนินการเรื่องของการบริหารงบประมาณจะผ่านกลไกของแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งจะปรากฏตามกฎหมายวิธีการงบประมาณฉบับใหม่นี้ ซึ่งตัวนี้คิดว่าเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและนำไปสู่การใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ในแผนดังกล่าวจะมีความสอดคล้องกันในมิติของเรื่องการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณของ

หน่วยรับงบประมาณทั้งหลาย ซึ่งแผนดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงบประมาณก่อนที่จะนำไปใช้จ่าย ขออนุญาตกราบเรียนว่า เป็นกลไกและเครื่องมือที่ปรากฏอยู่ในมาตรการเรื่องของการเพิ่มประสิทธิภาพในแต่ละปี สำหรับในปีต่อ ๆ ไป ถ้าเกิดตามสภาพการณ์หรืออะไรต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอาจจะเป็นไปได้ในการเพิ่มมาตรการประสิทธิภาพในเรื่องการใช้จ่ายเป็นกรณีเฉพาะในแต่ละปี ๆ ตามแต่สถานการณ์

ประเด็นที่ ๔ เรื่องการติดตามและประเมินผลที่จะให้มีกลไกของคณะกรรมการ ผมขออนุญาตกราบเรียนว่า ภายใต้ระบบการติดตามและประเมินผลตามที่กฎหมายวิธีการงบประมาณกำหนดไว้ และที่ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้อำนวยการสำนักงบประมาณในการจัดวางระบบการติดตามและประเมินผลดังกล่าวนั้น ภายใต้ระบบดังกล่าวจะมีคณะกรรมการในส่วนนี้ด้วย รวมตลอดจนถึงในกฎหมายวิธีการงบประมาณจะให้หน้าที่และอำนาจในเรื่องการติดตามและประเมินผลในลักษณะของการกำกับการติดตามการใช้จ่ายที่จะนำไปสู่การใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพ โดยรัฐมนตรีเจ้าสังกัดของแต่ละหน่วยรับงบประมาณในการดำเนินการ คือเรื่องของขั้นตอนการติดตามและประเมินผลในการผ่านกลไกของคณะกรรมการ ขออนุญาตกราบเรียนว่ามีทั้งในระบบที่กำหนดไว้และภายใต้ของแต่ละกระทรวงที่หน่วยรับงบประมาณสังกัดอยู่

ประเด็นที่ ๕ เรื่องการติดตามและประเมินผล ผมขออนุญาตกราบเรียนอย่างนี้ว่า จริง ๆ ระบบการติดตามและประเมินผล ถ้าพูดถึงตามกฎหมายฉบับเก่า คือ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ไม่ได้มีการกำหนดไว้ในตัวบทบัญญัติของกฎหมายเป็นการเฉพาะ แต่ภายใต้ระบบงบประมาณและภายใต้ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการกำหนดเรื่องการติดตามรายงานและการประเมินผลไว้ แต่ในกฎหมายวิธีการงบประมาณฉบับใหม่ นั่นคือ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้มีการกำหนดเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้เป็นการเฉพาะ โดยเฉพาะที่มีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะตามมาตรา ๔๖ ที่กำหนดว่า “ให้ผู้อำนวยการจัดวางระบบการติดตามและประเมินผล...” ซึ่งระบบการติดตามและประเมินผลดังกล่าว ประกอบไปด้วยทั้งก่อน ระหว่าง และหลัง เพื่อที่จะมีการติดตามสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น

เพื่อให้ดูว่าเกิดผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณหรือไม่อย่างไร คือ เป็นครั้งแรก และจากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวนั้น ได้มีการจัดวางระบบดังกล่าวขึ้นมา และนำไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาหน่วยรับงบประมาณทั้งหลายที่จะต้องดำเนินการภายใต้ระบบการติดตามและประเมินผลดังกล่าว นอกจากนั้น ถามว่าเครื่องไม้เครื่องมือหรือในลักษณะเทคโนโลยีที่เรานำมาใช้ คือ มีระบบที่วางไว้หรือที่เราเรียกว่า อีวีเอ็มไอเอส และตอนนี้อยู่ในห้วงเวลาของการพัฒนาให้มีศักยภาพและความสามารถของระบบมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีความสอดคล้องของระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในภาพรวม ไม่ว่าจะเป็นระบบของอีเมนเซอร์ หรือระบบอื่น ๆ ของภาครัฐ หรือมีความสอดคล้องเชื่อมกันของระบบจีเอฟเอ็มไอเอส (Government Fiscal Management Information System : GFMIS) รวมตลอดถึงระบบเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง ----------

- ๓๓/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เพื่อจะได้เล็งเห็นได้ว่า ในเรื่องการติดตามและประเมินผลดังกล่าวนั้น หากว่าเรามีการวางระบบที่ดี มีเครื่องมือ มีเทคโนโลยีที่ดีแล้วคงน่าจะนำไปสู่ขีดความสามารถที่จะได้เล็งเห็นว่า งบประมาณรายจ่ายที่ถูกอนุมัติ อนุญาตจากฝ่ายนิติบัญญัตินั้น จะนำไปสู่การใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ หรือประโยชน์ที่จะได้รับจริง ๆ ผมขออนุญาตกราบเรียนอย่างนี้ว่า ตอนนี้อยู่ในห้วงเวลา หรือสถานการณ์การขับเคลื่อนที่จะนำไปสู่สิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผมขออนุญาตกราบเรียนว่า เป็นมิติใหม่ที่เกิดขึ้นภายใต้ระบบการติดตามและประเมินผลดังกล่าว อย่างน้อยในห้วงเวลาของการใช้จ่ายงบประมาณจากระบบเทคโนโลยี และขีดความสามารถที่ผมจะขออนุญาตเรียน คือ อย่างน้อยเราจะให้เล็งเห็นถึงศักยภาพและความสามารถใช้การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ รวมตลอดจนจะให้เห็นถึงว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายงบประมาณของบรรดาหน่วยรับงบประมาณทั้งหลายว่า เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานหรือแผนการใช้จ่ายที่ได้รับการเห็นชอบจากสำนักงบประมาณหรือไม่ อย่างไร อันนี้จะไปสู่การบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ หรือในบางครั้งจะนำไปสู่การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงการแก้ไข ภายใต้ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ คือ สิ่งที่ผมขออนุญาตกราบเรียนที่สำคัญสุด คือ เมื่อระบบการติดตามและประเมินผลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงศักยภาพความสามารถของหน่วยรับงบประมาณแล้วจะนำไปใช้ในกระบวนการในชั้นของการจัดทำงบประมาณในปีต่อไป อย่างน้อยในเชิงปริมาณจะได้เล็งเห็นหรือทราบว่ามีประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเป็นไปตามแผนหรือไม่ อย่างไร เพราะฉะนั้น ผมคิดว่าเป็นข้อดีและข้อเด่นที่เกิดขึ้น นอกจากนั้น ผมอยากจะเรียนเพิ่มเติม คือ ถามว่าแล้วในปัจจุบันนี้มีการกำหนดว่าต้นแบบหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือไม่ อย่างไร ผมขออนุญาตกราบเรียนอย่างนี้ว่า ในการดำเนินการดังกล่าว ด้วยบทบัญญัติของกฎหมายการดำเนินการภายใต้ระบบการติดตามและประเมินผลดังกล่าวคงไปทำกันในคราวเดียวกันเป็นทั้งระบบและทุกหน่วยรับงบประมาณที่จะต้องปฏิบัติภายใต้ระบบการติดตามและประเมินผลที่กฎหมายอนุมัติหรืออนุญาตให้ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณได้วางระบบดังกล่าวไว้ จะทำกันอยู่ทั่วไป ถามว่าในส่วนนี้คงไม่มีอันไหน

ที่เป็นต้นแบบ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น จะได้เห็นภาพรวมว่าตกลงแล้วแต่ละหน่วยมีการดำเนินการเป็นอย่างไร อย่างที่ผมได้กราบเรียนไป

ประเด็นที่ ๖ ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องของการจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการ ซึ่งจริง ๆ แล้วการบูรณาการก็ด้วยเจตนาหรือแนวคิดในการดำเนินการ ผมขออนุญาตกราบเรียนว่า การจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการนั้น ได้มีการดำเนินการมาเป็นตามลำดับ ตั้งแต่ก่อนที่จะมีกฎหมายวิธีการงบประมาณฉบับใหม่ เพียงแต่ว่าในกฎหมายวิธีการงบประมาณฉบับใหม่นั้นมีบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการเอาไว้เป็นการเฉพาะ เพราะจริง ๆ แล้วเราต้องการให้เห็นว่าการทำงานร่วมกันจะนำไปสู่การใช้ทรัพยากรที่เป็นไปด้วยความประหยัด ไม่ซ้ำซ้อน คือ เจตนาอยากให้เกิดขึ้น เป็นการทำงานร่วมกัน มีหน่วยงานเจ้าภาพ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ มีเป้าหมาย มีตัวชี้วัด สามารถที่จะมีการติดตามและรายงาน ทำให้เล็งเห็นถึงผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้นจริง ๆ แต่ว่าบางครั้งในการดำเนินการดังกล่าวนำไปสู่การขับเคลื่อนเพื่อที่จะตอบโจทย์ให้ได้จริง ๆ ว่าการบริหารงบประมาณหรือการใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าวนั้นจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับ บางครั้งผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้นคงไม่สามารถที่จะเกิดขึ้นภายในแต่ละปีงบประมาณ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องของประโยชน์ที่จะได้รับ สามารถที่จะตอบได้ในแต่ละปีงบประมาณ ไม่ว่าจะเป็นในเชิงปริมาณต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นผ่านระบบการรายงานการติดตาม

ประเด็นที่ ๗ ถามว่าในการดำเนินการดังกล่าวนั้น ในการขับเคลื่อนบางครั้งยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างครบถ้วน แต่ผมขออนุญาตกราบเรียนว่า ในการขับเคลื่อนดังกล่าวยังจะคงไว้ในลักษณะของการจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการ เพราะว่าเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด รวมตลอดจนถึงด้วยข้อจำกัดหรือการดำเนินการต่าง ๆ เหล่านี้ ในบางครั้งอาจจะมีปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ นี้ นำไปสู่การขับเคลื่อนด้วยกรอบและลักษณะการดำเนินการดังกล่าวนั้นในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา บางครั้งการดำเนินการเรื่องแผนบูรณาการนำไปสู่การปฏิบัติจริง ๆ ว่ามีการโอนงบประมาณข้ามหน่วยรับงบประมาณกัน

เกิดจากเรื่องของประสิทธิภาพในการใช้จ่ายไม่เป็นไปตามแผนต่าง ๆ เหล่านั้น ผมคิดว่านี่เป็นการประกาศบังคับใช้กฎหมาย และนำไปสู่การปฏิบัติตามเจตนารมณ์ กรอบตามที่กฎหมายกำหนดไว้เกี่ยวกับเรื่องการจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการว่า ถ้าเกิดบางครั้งบางหน่วยมีข้อจำกัดหรือมีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ใดก็ตามแต่ มีการโอนปรับเปลี่ยนงบประมาณข้ามหน่วยไปสู่หน่วยรับงบประมาณใหม่ที่มีศักยภาพและมีความสามารถที่จะดำเนินการ เพื่อที่จะนำไปสู่การใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ขออนุญาตกราบเรียนครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : มีผู้แทนหน่วยงานจะชี้แจงเพิ่มเติมหรือไม่ เชิญครับ

นางสาวปัญจพร นามไพโรจน์ (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพ ดิฉัน นางสาวปัญจพร นามไพโรจน์ รักษาการนักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ผู้แทนจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ขอนำเรียนชี้แจงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสร้างการรับรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนระดับ ๓ หรือแผนปฏิบัติการให้กับหน่วยรับงบประมาณ เพื่อนำไปสู่การจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี ๒๕๖๖ ในส่วนของการสร้างการรับรู้ความเข้าใจให้กับหน่วยงาน ให้รับทราบถึงหลักการของแผนทั้ง ๓ ระดับ ที่กำหนดไว้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ที่ผ่านมา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้ความสำคัญ เพื่อให้หน่วยงานได้รับทราบถึงหลักการของแผนทั้ง ๓ ระดับ คำจำกัดความของแผนแต่ละระดับ หรือทั้งยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทและแผนการปฏิรูปประเทศ ให้มีนิยามที่ต่างกัน รวมถึงในการถ่ายระดับของแผนไปสู่การปฏิบัติและให้เป็นไปตามหลักความสำคัญเชิงเหตุและผล หรือว่าหลักเอ็กซ์วายแซด (XYZ) อย่างเช่น เราได้เน้นการจัดทำโครงการ ซึ่งเรากำหนดให้โครงการเป็นเอ็กซ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทที่เป็นวาย สู่การบรรลุผลเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติที่เป็นแซด อันนี้ คือ หลักการที่เรายึดและถือปฏิบัติให้หน่วยงานมีการถ่ายระดับสู่การบรรลุผล โดยที่ผ่านมาสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดทำแผนระดับ ๓ ขึ้น และมีการเผยแพร่ไว้ใน

เว็บไซต์หลักของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศไว้ด้วย ซึ่งคู่มือดังกล่าวจะเป็นแนวทางให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำแผนระดับ ๓ ทั้งในส่วนของแผนปฏิบัติราชการรายปี แผนปฏิบัติราชการราย ๕ ปี รวมถึงแผนปฏิบัติราชการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องหรือถ่ายระดับจากเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงแผนระดับที่ ๒ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้ ในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานที่สามารถถ่ายระดับเป้าหมายของแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นจะต้องบรรจุตัวโครงการที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมถึงส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายให้เห็นได้อย่างเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง ดังนั้น เราจึงเห็นว่าการจัดทำโครงการของหน่วยงานที่จำเป็นต้องใช้ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุผลมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดทำโครงการให้เป็นไปตามหลักและแนวทาง และส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ----------

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนดกระบวนการจัดทำโครงการสำคัญขึ้น เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ มีการจัดทำโครงการสำคัญประจำปี ๒๕๖๕ ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ สำหรับปี ๒๕๖๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ดำเนินกระบวนการจัดทำโครงการสำคัญประจำปี ๒๕๖๖ ขึ้นในห้วงเดือนพฤษภาคม – กันยายน ๒๕๖๔ เพื่อให้สอดคล้องกับหน่วยงาน สามารถจะนำโครงการไปบรรจุเป็นคำของบประมาณของหน่วยงาน และสอดคล้องกับปฏิทินงบประมาณของสำนักงบประมาณต่อไป ในการจัดทำโครงการสำคัญเรากำหนดให้หน่วยงานเจ้าภาพทั้ง ๓ ระดับ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทที่เป็น จ. ๑ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทที่เป็น จ. ๒ รวมถึงหน่วยงานเจ้าภาพเป้าหมายระดับแผนย่อยที่เป็น จ. ๓ ทำงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐในระดับกรมอื่น เพื่อจัดทำโครงการสำคัญ โดยยึดแนวทางการจัดทำโครงการสำคัญตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เห็นชอบแนวทางขับเคลื่อนโครงการสำคัญว่า โครงการสำคัญที่เกิดขึ้นควรจะจัดทำขึ้นบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยให้หน่วยงานเห็นถึง ๔ แนวทาง ดังนี้

๑. การมองเป้าหมายร่วมกัน

๒. การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า ซึ่งนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บท จัดทำโครงการเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

๓. การจัดลำดับความสำคัญของโครงการเพื่อหาโครงการเร่งด่วนหรือมีความสำคัญในการบรรลุเป้าหมาย

๔. บรรจุโครงการสำคัญไว้ในแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานหรือแผนการศึกษาของหน่วยงานต่อไป

ในการจัดทำโครงการ หน่วยงานจำเป็นจะต้องมีการศึกษาทำความเข้าใจแนวทางและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทั้งข้อมูลสถานการณ์และข้อมูลการดำเนินงานจากรายงานประจำปียุทธศาสตร์ชาติเพื่อดูสถานการณ์ว่า ณ ปัจจุบันควรดำเนินการด้วยโครงการประเภทใด

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เพื่อจะปิดแกป (gap) การพัฒนาประเทศ เพื่อให้การดำเนินงานหรือการจัดทำโครงการของหน่วยงานตอบโจทย์และสอดคล้องกับห้วงเวลาการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม และนำไปสู่กระบวนการขอรับจัดสรรงบประมาณได้ต่อไป ทั้งนี้ ในห้วงเวลาที่ผ่านมาได้มีการจัดทำโครงการสำคัญปี ๒๕๖๖ ขึ้น เสนอต่อคณะรัฐมนตรีมีมติแล้วเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ว่า โครงการสำคัญที่ผ่านเกณฑ์และส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในห้วงปีที่ ๒ คือ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ มีจำนวนทั้งสิ้น ๔๐๖ โครงการจากข้อเสนอโครงการที่เข้ามาทั้งหมด ๓๓๙ โครงการ จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า จะมีโครงการที่ยังไม่ผ่านเข้ารอบหรือยังไม่ผ่านหลักเกณฑ์ ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวไม่ใช่ว่าจะไม่สามารถดำเนินการต่อได้ แต่หน่วยงานสามารถนำข้อเสนอโครงการไปพัฒนาต่อยอดหรือดูข้อผิดพลาดว่าผลลัพธ์ในการดำเนินการยังไม่ส่งผลในการบรรลุเป้าหมายใด ๆ เพื่อพัฒนาปรับปรุงและนำไปสู่การจัดทำคำขอได้ต่อไป อย่างไรก็ตาม จาก ๔๐๖ โครงการ ที่ผ่านเข้ารอบและผ่านมติคณะรัฐมนตรี เราเสนอว่าควรเป็นโครงการสำคัญ มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่ไม่มีโครงการสำคัญมารองรับจำนวน ๔๕ เป้าหมาย จาก ๑๔๐ เป้าหมาย จะเห็นว่ายังมีแกปของการพัฒนาประเทศอยู่พอสมควรที่หน่วยงานเกี่ยวข้องกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อยดังกล่าว จำเป็นจะต้องไปดูและจัดทำโครงการ เพื่อจะมารองรับการดำเนินโครงการให้บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ จากการทำงานที่ผ่านมาเราเห็นว่าหน่วยงานยังไม่มีความเข้าใจในการจัดทำโครงการหรือการเสนอข้อเสนอโครงการมาเพื่อรองรับการบรรลุแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเราจึงได้มีการจัดทำคู่มือการจัดทำโครงการให้หน่วยงานใช้เป็นหลักการในการทำงาน สามารถเข้าไปดูได้ และใช้ประกอบการจัดทำโครงการเพื่อตอบสนองต่อการบรรลุผลเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้ ซึ่งในระยะต่อไป ในการจัดทำโครงการสำคัญประจำปี ๒๕๖๗ ก่อนที่จะเริ่มกระบวนการตามรอบระยะเวลาที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดไว้ คือ เดือนพฤศจิกายน – กันยายน ของทุกรอบปี ก่อนหน้านั้นเราจะมีการประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจกับหน่วยงานเจ้าภาพในการจัดทำโครงการที่สอดคล้องและบูรณาการ จะได้ลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินโครงการในห้วงปีต่อไป

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำหรับประเด็นการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณและผลสัมฤทธิ์ในการใช้จ่ายงบประมาณ ในส่วนของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเด็นการติดตามผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีการจัดให้มีระบบติดตามประเมินผลแห่งชาติ หรืออีเมนเซอร์ เพื่อให้ทุกหน่วยงานของรัฐนำเข้าข้อมูลโครงการและการดำเนินงาน รวมถึงข้อมูลแผนระดับ ๓ ข้อมูลแผนงานวิจัย และนำเข้าการรายงานผลสัมฤทธิ์ของโครงการการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อช่วยในการบริหารจัดการและติดตามวิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินงานหน่วยงานรัฐ และให้ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ และองค์กรอื่น ได้ใช้ประโยชน์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งในระยะต่อไปสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะได้มีการพัฒนาระบบอีเมนเซอร์ โดยนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ หรือ เอไอ เข้ามาช่วยวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาความซ้ำซ้อนของโครงการที่มีความซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานของรัฐ รวมถึงหาช่องว่างเชิงนโยบายเพื่อชี้แจงประเด็นการพัฒนาให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อย ในการดำเนินงานได้ทั้งในเชิงภารกิจ เชิงพื้นที่ ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และแผนระดับ ๒ อื่น ๆ ต่อไป

สำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีหน้าที่ในการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศของหน่วยงานรัฐทุกปี ที่ผ่านมาได้มีการจัดทำขึ้นแล้ว ๒ ฉบับ คือ สรุปผลการดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๒ และประจำปี ๒๕๖๓ สาระสำคัญของรายงานมีข้อมูลแสดงไว้ ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ รวมถึงสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย การดำเนินงานที่ผ่านมา ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระยะต่อไปด้วย ข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์และประมวลผล สรุปมาจาก

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ข้อมูลที่หน่วยงานได้มีการนำเข้าในระบบอีเมนเซอร์ นำมาประมวล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ออกมาประเมินความสำเร็จในแต่ละปี ปัจจุบันร่างรายงานประจำปี ๒๕๖๔ อยู่ระหว่างดำเนินการของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จคาดว่าจะเผยแพร่ต่อสาธารณชนให้ทราบได้ภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๕ สำหรับสรุปรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๔ ซึ่งจะได้นำมาเสนอต่อวุฒิสภาได้รับทราบรายละเอียดต่อไป

สำหรับประเด็นแผนงบประมาณบูรณาการประจำปี ๒๕๖๖ สศช. ได้มีการหารือร่วมกับสำนักงบประมาณ และสำนักงาน ก.พ.ร. ในการจัดทำประเด็นที่ควรให้ความสำคัญแรกเริ่มเราตั้งใจว่าจะมีการแมปปิงประเด็นตามเป้าหมายหรือประเด็นที่สำคัญของแผน ๑๓ กับประเด็นแผนบูรณาการ เพื่อให้เห็นถึงประเด็นที่ควรให้ความสำคัญในการดำเนินการและทบทวนประเด็นบูรณาการให้สอดคล้องกัน ทั้งนี้ ด้วยหลักการของระเบียบงบประมาณหรือในการกำหนดเป้าหมายแผนบูรณาการมีข้อจำกัด แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีการติดตามและให้ความสำคัญกับจุดเน้นการพัฒนาประเทศที่สำคัญต่อไป กราบเรียนที่ประชุมวุฒิสภามา ณ ที่นี้ ขอบคุณค่ะ

- ๓๕/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ผู้แทนหน่วยงานจะชี้แจงเพิ่มเติมหรือไม่ เชิญครับ

นางศิริเนตร กล้าหาญ (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา และท่านสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพทุกท่าน ดิฉัน นางศิริเนตร กล้าหาญ ที่ปรึกษาการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้รับมอบหมายจากท่านเลขาธิการ ก.พ.ร. ให้เป็นผู้ร่วมชี้แจงในประเด็นเกี่ยวกับเรื่องการทบทวนและปรับปรุงเป้าหมายการจัดทำตัวชี้วัดของส่วนราชการ ต้องนำเรียนที่ประชุมว่า ในเรื่องการจัดทำตัวชี้วัดหรือการประเมินประสิทธิภาพหรือผลสัมฤทธิ์ของส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพเป็นการเน้นเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพหรือเพอร์ฟอร์แมนซ์ (performance) ของหน่วยงาน ซึ่งการวัดเพอร์ฟอร์แมนซ์ของหน่วยงานเรากำหนดตัวชี้วัดที่มีการเชื่อมโยงมาจากในระดับยุทธศาสตร์ ตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท หรือแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เพื่อให้สอดคล้องว่า แต่ละส่วนราชการสามารถที่จะไปขับเคลื่อนในเรื่องของการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยผ่านการจัดทำตัวชี้วัด และเมื่อตัวชี้วัดเหล่านี้ถูกกำหนดมาตามระดับยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ส่วนราชการจะมีการกำหนดแผนงาน โครงการต่าง ๆ ซึ่งการกำหนดแผนงาน โครงการที่ตอบโจทย์ในแต่ละแผนแม่บท ในแต่ละค่าเป้าหมาย มาจากเรื่องของการจัดตั้งงบประมาณ เพราะฉะนั้น สิ่งที่เราคาดหวังหรืออยากจะเห็น คือ การจัดทำตัวชี้วัดเป็นเรื่องของการตอบโจทย์ในการแก้ไขความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชน รวมถึงทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น เป็นการใช้จ่ายงบประมาณที่มีความคุ้มค่าที่เชื่อมโยงมาจากในระดับยุทธศาสตร์ ซึ่งจะเห็นว่าในเรื่องการจัดทำตัวชี้วัดหรือส่วนราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ผ่านมา เราจะเห็นได้ว่าตัวชี้วัดของส่วนราชการทั้งหมด ๑๕๐ กว่าส่วนราชการประมาณ ๒๔๘ ตัวชี้วัด ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้ประมาณ ๗๐ – ๘๐ เปอร์เซ็นต์ เป็นตัวชี้วัดที่สอดคล้องมาจากในระดับยุทธศาสตร์ ในระดับแผนแม่บท แผนการปฏิรูปต่าง ๆ และค่าเป้าหมาย แต่ต้องนำเรียนที่ประชุมว่า ในเรื่องการจัดทำเคพีไอ (Key Performance Indicator : KPI)

ในลักษณะนี้จะมีข้อจำกัดบางประเด็นว่า ถ้าแผนในระดับชาติมีการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายที่ชัดเจน มีการกำหนดเจ้าภาพ มีการกำหนดหน่วยงานสนับสนุนที่ชัดเจน และมีการกำหนดค่าเป้าหมายที่มีการทอนมาในระดับปลายปีที่ชัดเจนสามารถที่จะนำมากำหนดเป็นเคพีไอของส่วนราชการได้ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ร่วมกับสำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ร่วมกันที่จะทำเคพีไอตัวนี้ให้มีความชัดเจนมากขึ้น ผ่านยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กรุณาไปถอดตัวเคพีไอตามยุทธศาสตร์ชาติ ทำแผนแม่บทต่าง ๆ ในปี ๒๕๖๖ ให้ชัดเจนขึ้น เพราะฉะนั้น สิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในเรื่องการจัดทำเคพีไอของส่วนราชการ เพื่อจะตอบโจทย์แก้ไขความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชน รวมถึงทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อันนี้กราบเรียนเป็นข้อมูลต่อที่ประชุม ขอบคุณค่ะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณ ท่านศุภฤกษ์ ภูพงศ์ศักดิ์ มีอะไรจะเพิ่มเติมหรือไม่ ไม่มี ผู้แทนคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ ยังติดใจประเด็นที่ผู้ชี้แจงตอบชี้แจงหรือไม่ เชิญท่านอาจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์ ครับ

ศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ดิฉันฟังทั้ง ๓ ท่าน ถึงแม้ว่าดิฉันยังไม่ได้คำตอบที่คิดว่าควรจะเป็น อย่างเช่น ระบบการติดตามผลดิฉันยังไม่เห็นความชัดเจน จริง ๆ มาถามปีที่ ๕ แล้ว ควรจะมีรูปมีร่างมากกว่านี้ อย่างน้อยได้พยายามที่จะตอบ และอย่างน้อยบอกดิฉันว่า ถ้าระบบนี้เสร็จเราสามารถที่จะติดตามพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของหน่วยราชการ ซึ่งอันนี้ดิฉันคิดว่าเป็นเรื่องที่มาถูกทาง เพราะว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของหน่วยราชการ ถ้าเราดูจะเห็นว่าเป็นพฤติกรรมซ้ำ ๆ งบประมาณเอางานประจำเป็นหลักก่อน ซึ่งตอนนี้ต้องเรียนสำนักงาน ก.พ.ร. ว่า เราไม่ได้อยู่ที่เพอร์ฟอร์แมนซ์เบสด์บัดเจติง (performance based budgeting) เราอยู่ที่สทราทีจิกเบสด์บัดเจติงแอนด์รีซัลต์โอเรียนเท็ด (strategic based budgeting and result oriented) เพราะฉะนั้น แตกต่างจาก

เพอร์ฟอร์แมนซ์เบสด์ เราต้องเอายุทธศาสตร์เป็นตัวตั้ง อันนี้คือประเด็น เมื่อพูดถึงเรื่องยุทธศาสตร์แล้วจะฝากสำนักงาน ก.พ.ร. ไปด้วยว่า ประเด็นตัวชี้วัดเป็นประเด็นซึ่งจะต้องทบทวน จะต้องปรับปรุง และจะต้องถ่ายระดับ เพราะว่าพูดตรง ๆ เรื่องนี้ต้องทำวิจัยอย่างเดียว จะต้องไปวิจัยมาว่าตัวชี้วัดที่จะตอบโจทย์จะต้องมีลักษณะเช่นไร การถ่ายระดับควรจะกระจายเป้าหมายอย่างไร เพราะฉะนั้น อันนี้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่เป็นหลักอย่างสำนักงาน ก.พ.ร. หรือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือสำนักงบประมาณ อันนี้เป็นหน้าที่ที่จะต้องมาร่วมกันอธิบายและทำตัวนี้มาให้ได้ เพราะว่าเราจะเห็นว่าโครงการต่าง ๆ ที่หน่วยราชการทำมา ๕ – ๖ ปี อาจจะดูว่าเปลี่ยน แต่เป็นการเปลี่ยนในลักษณะที่เรียกว่า โอลด์ไวน์อินเดอะนิวบอตเทิล (old wine in the new bottle) คือ เหล้าเก่าในขวดใหม่ คือ ไปตบแต่งหน้าตา แต่เนื้อในยังเป็นแบบเดิม เพราะฉะนั้น ระบบเอไอที่มีประสิทธิภาพเท่านั้น ซึ่งเอไอจะมีประสิทธิภาพได้บุคลากรในหน่วยงานพวกนี้ต้องเก่งกว่าเอไอ คือต้องสั่งเอไอได้ว่า ถ้าปรับอย่างนี้ แต่ไส้ในยังเป็นอย่างนี้ต้องตีตกไป เพราะฉะนั้น อันนี้เหมือนกัน ดิฉันจะฝากทั้งสำนักงบประมาณและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระบบอีเมนเซอร์ จริงอยู่ตอนนี้ยังไม่สามารถประเมินผลได้ ได้แต่ติดตาม ดิฉันบอกแล้วทำงานได้ทำกับทำได้ไม่เหมือนกัน คำว่า “ผลสัมฤทธิ์” ไม่ใช่ได้ทำ คือ หน่วยงานทุกหน่วยงานได้ทำทั้งนั้น แต่นี่ไม่ใช่ประเด็น ประเด็นคือ แล้วทำได้ตามระยะเวลาที่เรากำหนดหรือไม่ ดิฉันอยากจะเรียนอีกอย่างหนึ่งว่า การปฏิรูปประเทศ สทราทีจิกเบสด์ มีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุด นี่ผ่านมา ๕ ปี ดิฉันพูดในฐานะประชาชนคนหนึ่งเหมือนกัน ดิฉันอยากเห็นความรวดเร็วของหน่วยราชการมากขึ้น อยากเห็นระบบติดตามประเมินผลของสำนักงบประมาณเป็น ดิจิทัลบัดเจตอัลโลเคชัน (digital budget allocation) ซึ่งจะแอดวานซ์ (advance) มากกว่าตั้งแต่เริ่มต้น อยากจะฝากเรื่องนี้ไว้ เพราะว่าหน่วยงานที่มานั่งอยู่ตอนนี้เป็นหน่วยงานที่เป็นหัวใจสำคัญของการทำยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ขอบคุณค่ะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ผู้แทนหน่วยงานจะชี้แจงเพิ่มเติมหรือไม่ ไม่มี ผมขอเพิ่มเติมต่อผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ท่านตอบแล้วท่านใช้วิชาการที่ท่านคิด ไม่เป็นรูปธรรม เป็นนามธรรม ขณะนี้ที่เราต้องการจะสอบถามท่าน เราต้องการที่เป็นรูปธรรม เพราะว่าดำเนินการมาหลายปีแล้ว และท่านยังชี้แจงต่อวุฒิสภาแห่งนี้ว่าขณะนี้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำลังรวบรวมรายงานปี ๒๕๖๔ แสดงว่าท่านมีข้อมูลหมดแล้ว ท่านถึงรวบรวมรายงานได้ ประเด็นที่คณะกรรมาธิการติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ เราพยายามเอาใจช่วย ในปี ๒๕๖๕ รัฐบาลจัดการปรับปรุงให้มีโครงการที่มีนัยสำคัญ ๖๒ กิจกรรม ซึ่งสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ แสดงว่าเลขานุการต้องรับรู้หมดแล้ว แต่เมื่อเราร้องขอไปว่าโครงการ ๖๒ กิจกรรม ได้รับงบประมาณที่ไหน อย่างไร ลงไปที่ไหนบ้าง ท่านตอบไม่ได้ ให้คณะกรรมาธิการ ตสร. ไปถามกระทรวงเอง อันนี้ผมได้ลงนามหนังสือไปแล้ว ผมฝากท่านไปถามเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้วย แบบนี้ถูกต้องหรือไม่ ท่านมีอะไรจะชี้แจงเพิ่มเติมหรือไม่ ถ้าไม่มี ช่วยทำเอกสารชี้แจงด้วย เชิญ พลเอก ชาตอุดม ติตถะสิริ ครับ

- ๓๖/๑

พลเอก ชาตอุดม ติตถะสิริ (ประธานคณะกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา กระผม พลเอก ชาตอุดม ติตถะสิริ กรรมาธิการ ผมขอย้ำเพิ่มเติมสิ่งที่คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณได้เรียนท่านในวันนี้ ผมคิดว่าทางวุฒิสภาอยากเห็นความเปลี่ยนแปลงในการจัดทำงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งการสร้างการรับรู้ให้หน่วยรับงบประมาณได้ตระหนักถึงเรื่องของการร่วมกันคิด การวางแผน การนำแผนไปปฏิบัติ ผมคิดว่ามีความสำคัญ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ ต้องรับรู้รับทราบเหมือนกันในเรื่องของลำดับความสำคัญของแผน ลำดับความเร่งด่วนของโครงการ ผมคิดว่าเรื่องแผนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติคงเป็นคนชี้สำนักงบประมาณต้องรู้เรื่องนี้เพื่อไปพิจารณาในการจัดงบประมาณให้ ผมคิดว่าอย่างที่ท่านประธานได้กล่าวถึงว่า เราไม่เห็นว่างานที่เรามอง การพัฒนาที่จะเกิดขึ้นภายใต้แผนแม่บทที่เราอยากให้เกิด เราไม่เห็นเรื่องงบประมาณ แต่ผมคิดว่าถ้าในปี ๒๕๖๖ เป็นปีที่ช่วยกันทำจะเห็นความเปลี่ยนแปลง ถึงแม้ว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรในปี ๒๕๖๖ ไม่ได้มากกว่าปีที่ผ่านมา แต่ที่เห็นนี้เกิดความชัดเจนแล้วก็พยายามทำ จัดลำดับความสำคัญ และจัดลำดับความเร่งด่วน เพราะว่าท่านมีสูตรของท่านอยู่แล้ว ทำให้เห็นแล้วเป็นรูปธรรม ผมคิดว่าพวกเราวุฒิสภา จะเฝ้ารอผลงานตรงนี้ของท่าน ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ผู้แทนหน่วยงานมีชี้แจงเพิ่มเติมหรือไม่ ไม่มี ประเด็นใดที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้สอบถามได้พูดคุยกันในวุฒิสภาแห่งนี้ ฝากท่านช่วยนำประเด็นข้อสังเกตต่าง ๆ ไปดำเนินการ เรื่องใดที่ท่านจะตอบเป็นเอกสารเพิ่มเติมมา ขอให้เพิ่มเติมเป็นเอกสารมา ขอขอบคุณท่านผู้ชี้แจง จบการอภิปรายภาพรวมด้านการงบประมาณ เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารับทราบความคืบหน้าในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของคณะกรรมาธิการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอขอบคุณคณะกรรมาธิการและผู้ชี้แจง เป็นอันจบการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๗

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว

๔.๑ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ทางเลือกเชิงนโยบายในการช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้ประกันตนและนายจ้าง คณะกรรมาธิการการแรงงานพิจารณาเสร็จแล้ว

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ด้วยคณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา ได้มีหนังสือขออนุญาตให้บุคคลภายนอก ซึ่งเป็นคณะทำงานเพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำประมวลกฎหมายแรงงานและศึกษาแนวทางการจัดตั้งธนาคารแรงงาน ในคณะกรรมาธิการการแรงงาน เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงประกอบการพิจารณารายงานฉบับนี้ ดังนี้

๑. นายมนัส โกศล รองประธานคณะทำงานคนที่สาม

๒. พันตำรวจโทหญิง ดร. ฐิชาลักษณ์ ณรงค์วิทย์ คณะทำงานและเลขานุการ

๓. นายสุรชัย กำพลานนท์วัฒน์ คณะทำงาน

๔. นายเสมา คล้ายสุวรรณ คณะทำงาน

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ผมอนุญาตตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖๒ ขอเชิญคณะกรรมาธิการเข้าประจำที่ครับ

(คณะกรรมาธิการเข้าประจำที่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการได้มีหนังสือขออนุญาตฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการนำเสนอรายงานฉบับนี้ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ผมอนุญาตตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕ ขอเชิญประธานคณะกรรมาธิการแถลงครับ

(ฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการอภิปราย)

พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว (ประธานคณะกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกวุฒิสภาทุกท่าน กระผม พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว ในฐานะประธานคณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา ขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ทางเลือกเชิงนโยบายในการช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้ประกันตนและนายจ้าง จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

ได้แพร่ระบาดมีผลกระทบทั่วโลก ในประเทศไทยเราได้รับผลกระทบตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ซึ่งรัฐบาลได้มีมาตรการเพื่อระงับยับยั้ง โดยเฉพาะการปิดสถานที่และการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการชั่วคราว มาตรการดังกล่าวได้ส่งผลโดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะปัจจุบันมีปัญหาการว่างงาน มีการประเมินจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่าในปี ๒๕๖๓ แรงงานมีความเสี่ยงต่อการถูกเลิกจ้างถึง ๘.๔ ล้านคน และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นด้วย ซึ่งในขณะนั้นเรามีกำลังแรงงานอยู่ที่ประมาณ ๓๘ ล้านคน อัตราการว่างงานอยู่ที่ประมาณร้อยละ ๑.๖๙ สถานการณ์ในปี ๒๕๖๔ แรงงานไทยยังเผชิญกับการแพร่ระบาดระลอกใหม่ ทำให้ส่งผลกระทบวงกว้างมากขึ้น ผู้ประกอบการเฉพาะกลุ่มที่ยังไม่ฟื้นตัวในการระบาดรอบแรก ได้มีการปรับลดตำแหน่งว่างงานลง หรือปรับเปลี่ยนรูปแบบในการจ้างงานใหม่ โดยเฉพาะสถานประกอบการขนาดเล็ก ขนาดย่อมเอสเอ็มอี ขณะที่ผู้ประกอบการอิสระมีรายได้ลดลงจากการชะลอตัวของการบริโภค ทั้งนี้หากยังไม่สามารถควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดได้ รวมทั้งการกระจายวัคซีนยังไม่ทั่วถึง แรงงานได้รับผลกระทบที่รุนแรงและยาวนานมากขึ้น ทำให้ขาดรายได้ในการดำรงชีพ การเลี้ยงดูครอบครัว ตลอดจนมีความเสี่ยงที่จะตกงานอย่างถาวรแม้เมื่อสถานการณ์คลี่คลายลง แม้ว่าสถานการณ์ที่ผ่านมากองทุนประกันสังคมได้มีมาตรการช่วยเหลือเยียวยาให้กับผู้ประกันตนแล้วก็ตาม แต่ยังมีผู้ประกันตนจำนวนมากเดือดร้อน มีความจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของครอบครัว โดยเฉพาะความเป็นจริงนั้น ผู้ประกันตนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้ เนื่องจากการขาดคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ของธนาคาร ต้องหันไปพึ่งพาหนี้นอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง คณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา เล็งเห็นว่าสภาพปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนจึงได้ตั้งคณะทำงานเพื่อทำการศึกษาแนวทางการจัดทำประมวลกฎหมายแรงงานและศึกษาแนวทางจัดตั้งธนาคารแรงงานขึ้น เพื่อที่จะพิจารณาศึกษาทางเลือกเชิงนโยบายในการช่วยเหลือและสนับสนุนด้วยการเงินแก่ผู้ประกันตนและนายจ้าง โดยผลการศึกษาได้พิจารณาไว้ ๒ ระยะ คือ ระยะเร่งด่วน เป็นการให้เงินกู้เฉพาะหน้าแก่แรงงาน และระยะพัฒนา ซึ่งจะเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์สู่การปรับปรุงกฎหมาย ----------

หรือการปฏิรูปโครงสร้างเพื่อจัดตั้งสถาบันการเงินที่เหมาะสมภายใต้กรอบเป้าหมายและสัมฤทธิ์คือ เยียวยาเฉพาะหน้า เพิ่มประสิทธิภาพกองทุนเกื้อหนุนสังคม สำหรับการศึกษาครั้งนี้ รายละเอียดผมขอให้ท่านณรงค์ รัตนานุกูล เลขานุการคณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา ในฐานะประธานคณะทำงานเพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำประมวลกฎหมายแรงงาน และศึกษาแนวทางการจัดตั้งธนาคารแรงงาน ในคณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา ได้นำเสนอเพื่อพิจารณาต่อไปครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านณรงค์ รัตนานุกูล ครับ

นายณรงค์ รัตนานุกูล (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติทุกท่าน กระผม นายณรงค์ รัตนานุกูล เลขานุการคณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา ในฐานะประธานคณะทำงานเพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำประมวลกฎหมายแรงงานและศึกษาแนวทางการจัดตั้งธนาคารแรงงาน ในคณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา ให้พิจารณาศึกษารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ทางเลือกเชิงนโยบายในการช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้ประกันตนและนายจ้าง ซึ่งผลการพิจารณาศึกษาสามารถสรุปแนวทางการกำหนดนโยบายไว้เป็น ๒ ระยะ ดังนี้

ข้อเสนอทางเลือกเชิงนโยบายในระยะเร่งด่วน เป็นการให้เงินกู้เฉพาะหน้า สรุปได้ ๓ ทางเลือก คือ ๑. ปล่อยกู้ผ่านธนาคารเพื่อสังคม ๒. ปล่อยกู้โดยตรงจากสำนักงานประกันสังคมเป็นการเยียวยาเฉพาะหน้า ซึ่งมิใช่การเพิ่มสิทธิประโยชน์ ๓. ทางเลือกอื่น ๆ ซึ่งทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด คือ ทางเลือกที่ ๒ ส่วนวิธีการปฏิบัติมีข้อเสนอแนะแนวทางจากการประชุมหารือของคณะทำงานกับกระทรวงแรงงาน ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในสำนักงานประกันสังคม หากเลือกแนวทางที่จะปล่อยกู้โดยตรงให้กับผู้ประกันตนและนายจ้างสามารถจะทำได้ ดังนี้

๑. การให้เงินกู้วงเงินไม่สูงและดอกเบี้ยต่ำ

๒. ระยะเวลาผ่อนชำระหนี้ไม่เกิน ๓ ปี

๓. หลักประกันเงินกู้เกิดจากการพิจารณาสิทธิประโยชน์ที่ผู้ประกันตนมีอยู่ในระบบประกันสังคม

๔. การจัดการออกแบบนิติกรรมสัญญาให้สามารถหักสิทธิประโยชน์ให้ชำระเงินกู้ได้

๕. การติดตามประเมินผล

ข้อเสนอทางเลือกเชิงนโยบายในระยะพัฒนา เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์สู่การปรับปรุงกฎหมาย หรือปฏิรูปโครงสร้าง ซึ่งรายงานฉบับนี้ได้สังเคราะห์ทางเลือกเชิงนโยบายเพื่อการจัดตั้งสถาบันทางการเงินในระบบประกันสังคมของประเทศไทยไว้ ๓ ทางเลือก

๑. จัดตั้งสถาบันทางการเงินในสังกัดสำนักงานประกันสังคม

๒. จัดตั้งธนาคารเพื่อแรงงานแยกออกจากการบริหารงานของสำนักงานประกันสังคม โดยใช้เงินทุนจากดอกผลและกำไรสุทธิของกองทุนประกันสังคม

๓. จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แรงงาน โดยการสนับสนุนและมีส่วนร่วมจากกองทุนประกันสังคม กำกับดูแลเงินฝากและเงินกู้แก่แรงงานหรือผู้ประกันตนผู้เป็นสมาชิกให้มีส่วนแบ่งผลกำไรเข้ากองทุนประกันสังคม

๔. ทางเลือกอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม การกำหนดนโยบายจากการดำเนินงานระยะเร่งด่วนสู่ระยะการพัฒนาจะต้องมีการศึกษาสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างรอบด้าน และสำนักงานประกันสังคมควรมีการศึกษาการป้องกันภัยพิบัติเชิงรุกให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และบริบทของประเทศ ซึ่งคณะทำงานได้ดำเนินการระหว่างการพิจารณาศึกษาทางเลือกเชิงนโยบาย ดังนี้

๑. จัดสัมมนา เรื่อง สิทธิประโยชน์ใหม่ของกองทุนประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๓ ที่โรงแรมดิเอมเมอรัลด์ กรุงเทพมหานคร เชิญผู้เข้าร่วมสัมมนาประมาณ ๘๐ คน ประกอบด้วย คณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา คณะอนุกรรมาธิการด้านประกันสังคม คณะทำงาน ผู้แทนฝ่ายนายจ้าง ผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง ผู้แทนธนาคาร ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนสำนักงานประกันสังคม นักวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้มีแนวทางช่วยเหลือทั้งผู้ประกันตนและผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ แหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ

๒. เพิ่มการบริหารผลตอบแทนดอกผลของกองทุนประกันสังคม

๓. พัฒนาระบบประกันสังคมของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๔. เพื่อแก้ไขปัญหาภายใต้วิกฤติเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ของผู้ประกันตนและผู้ประกอบการ ซึ่งคณะทำงานได้รวบรวมข้อมูลประกอบการพิจารณาศึกษารายงานฉบับนี้ ๒. ได้เข้าพบหารือกับท่านสุชาติ ชมกลิ่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขให้กับภาคแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ดังนี้

โดยเสนอมาตรการเร่งด่วนเพื่อช่วยผู้ประกันตนให้สามารถกู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ โดยอาศัยระเบียบคณะกรรมการประกันสังคมว่าด้วยการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๐ โดยสำนักงานประกันสังคมเสนอโครงการลงทุนจัดหาผลประโยชน์ด้วยการให้ผู้ประกันตนที่เข้าเงื่อนไขมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพสามารถยื่นคำขอยืมเงินในวงเงินไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และผ่อนชำระภายในระยะเวลาที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด โดยมีหนังสือยินยอมให้อายัดผลประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพหากไม่ชำระคืนจนกว่าจะชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยครบจำนวน ทั้งนี้ เมื่อโครงการลงทุนดังกล่าวได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประกันสังคม โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง สำนักงานประกันสังคมสามารถที่จะดำเนินการได้ทันที

ในมาตรการระยะยาวเสนอให้จัดตั้งเป็นกองทุนธนกิจฟื้นฟูเศรษฐกิจแก่ผู้ประกันตนขึ้นใหม่ในสำนักงานประกันสังคม โดยแยกการบริหารจัดการออกจากกองทุนประกันสังคมให้ชัดเจน เพื่อดำเนินการภารกิจให้ยืมเงินแก่ผู้ประกันตนโดยตรง และพัฒนายกฐานะเป็นธนาคารแรงงานในระยะถัดไป สำหรับวิธีนี้อาจออกเป็นพระราชกำหนดหรือพระราชกฤษฎีกามารองรับด้วย

จากการหารือท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานได้เห็นชอบด้วยในหลักการตามที่คณะทำงานเสนอ โดยแจ้งว่ากระทรวงแรงงานอยู่ในระหว่างแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง ซึ่งคาดว่าจะใช้เวลาประมาณ ๑ ปี จึงแล้วเสร็จ อย่างไรก็ตาม ในระหว่างนี้ให้เจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคมเร่งดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้เกิดผลช่วยเหลือในลักษณะดังกล่าวให้ได้ก่อน ไม่ว่าจะดำเนินการในรูปแบบของการจัดตั้งกองทุนธนกิจฟื้นฟูเศรษฐกิจแก่ผู้ประกันตน ----------

หรือจะเป็นรูปแบบโครงการพิเศษโดยไม่ขัดกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องของกองทุนประกันสังคม และมอบหมายให้สำนักงานประกันสังคมดำเนินการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเห็นว่า เรื่องที่คณะทำงานเสนอมายังเป็นแนวทางที่ดีและตรงกับนโยบายของรัฐบาล เห็นควรที่จะเชิญผู้แทนของคณะทำงานหารืออีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้แทนของคณะทำงานเข้าพบหารือครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๔ เพื่อหารือแนวทางการปล่อยเงินกู้ให้แก่ผู้ประกันตนในอัตราดอกเบี้ยต่ำเพิ่มเติม ซึ่งคณะทำงานมีความเห็นว่าแนวทางที่ ๑ สำนักงานประกันสังคม ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดหาผลประโยชน์ในกองทุนประกันสังคมตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการประกันสังคมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง โดยระเบียบ ข้อ ๑๐ ระบุว่า การลงทุนอื่นจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง หากคณะกรรมการประกันสังคมเห็นว่า การที่กองทุนประกันสังคมจะเอาเงินออกให้แก่ผู้ประกันตนกู้ในการลงทุนอื่น นอกจากที่ระบุไว้ได้ และขอความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง หากกระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบก็สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบ เพียงแต่กรณีดังกล่าวยังไม่เคยปฏิบัติมาก่อน ซึ่งจะต้องหาแนวทางที่ชัดเจนต่อไป ส่วนแนวทางการจัดตั้งกองทุนขึ้นใหม่อาจต้องใช้ระยะเวลาในการตรากฎหมายขึ้นใหม่ ในการจัดตั้งกองทุนในรูปแบบองค์การมหาชนของรัฐ ซึ่งอาจพัฒนาเป็นธนาคารเพื่อผู้ใช้แรงงานต่อไป ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเห็นด้วยกับคณะทำงานให้ใช้ระเบียบ ข้อ ๑๐ ดังกล่าว โดยเงื่อนไขในการชำระเงินอาจกำหนดระยะเวลา ๓ ปี โดยปีแรกให้งดการชำระหนี้ดอกเบี้ยและเงินต้น ปีที่ ๒ เริ่มผ่อนชำระดอกเบี้ย และผ่อนชำระปกติในระยะเวลาถัดไป ซึ่งขณะนี้กระทรวงแรงงานกำลังปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สามารถนำเงินทดแทนกรณีชราภาพของผู้ประกันตนแต่ละคนมาหักกลบลบการชำระหนี้ของแต่ละคนได้ โดยอาจใช้ระยะเวลาประมาณ ๑ ปี สำหรับรายละเอียดเชิงลึก ผมจะขออนุญาตให้ พันตำรวจโทหญิง ฐิชาลักษณ์ ณรงค์วิทย์ เลขานุการคณะทำงาน นำเสนอรายละเอียดในรายงานการพิจารณาศึกษาดังกล่าว และจะขอให้ท่านมนัส โกศล ประธานสภาองค์การลูกจ้างพัฒนาแรงงานแห่งประเทศไทย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ในฐานะรองประธานคณะทำงาน กล่าวถึงประโยชน์ที่ผู้ประกันตนและนายจ้างจะได้รับจากรายงานการพิจารณาศึกษานี้ ทั้งนี้ รายละเอียดเป็นไปตามรายงานของคณะกรรมาธิการที่ได้นำเสนอต่อท่านประธานและสมาชิกทุกท่านแล้ว หากวุฒิสภาเห็นด้วยกับผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการ ขอได้โปรดแจ้งไปยังรัฐบาลเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป หรือหากมีข้อสังเกตแนะนำประการใดคณะทำงานยินดีที่จะรับไปปรับปรุงให้สมบูรณ์เพื่อที่จะส่งให้รัฐบาลต่อไป ขอบพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์ ทำหน้าที่ประธานของที่ประชุมต่อไป)

ประธานวุฒิสภา : ขอบคุณครับ ก่อนที่ท่านผู้แทนคณะกรรมาธิการอีก ๒ ท่าน จะได้ชี้แจง ผมขอรายงานท่านสมาชิกเพื่อทราบเกี่ยวกับระเบียบวาระการประชุมในวันพรุ่งนี้ คือ วันอังคารที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔ โดยที่ผมได้รับการประสานจากคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ว่าคณะกรรมาธิการวิสามัญได้จัดทำรายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... เสร็จแล้ว ซึ่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจะครบกำหนดการพิจารณาในวันอังคารที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความรอบคอบในการพิจารณาของที่ประชุมวุฒิสภา และการดำเนินงานของวุฒิสภาอยู่ภายในกรอบเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนด คณะกรรมาธิการจึงประสงค์จะเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาต่อไป คือ วันอังคารที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔ ซึ่งผมพิจารณาเหตุผลและความจำเป็นของคณะกรรมาธิการวิสามัญดังกล่าวแล้ว เห็นสมควรบรรจุร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ในวันอังคารที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔ เพื่อให้ที่ประชุมได้พิจารณา ผมได้สั่งการให้รีบส่งรายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญและร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ให้ท่านสมาชิกทราบโดยด่วน จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ต่อไปเชิญคณะกรรมาธิการชี้แจงต่อครับ

พันตำรวจโทหญิง ฐิชาลักษณ์ ณรงค์วิทย์ (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาและท่านสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพทุกท่าน ดิฉัน พันตำรวจโทหญิง ฐิชาลักษณ์ ณรงค์วิทย์ อนุกรรมาธิการและเลขานุการ คณะอนุกรรมาธิการด้านการประกันสังคม ในคณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา ในฐานะเลขานุการคณะทำงานศึกษาแนวทางการจัดทำประมวลกฎหมายแรงงานและศึกษาแนวทางการจัดตั้งธนาคารแรงงาน ขออนุญาตนำเสนอด้วยเพาเวอร์พอยต์บทแรก เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับปัญหาในปลายปี ๒๕๖๓ ของเรามีการว่างงานสูงขึ้น ขณะเดียวกันมีการจ้างงานลดลง ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งเข้ามาในรอบแรกรัฐบาลมีการเตรียมการเยียวยาหลายประการ รวมกระทั่งมีการกู้เงิน ๑.๙ ล้านล้านบาท เพื่อที่จะมาเยียวยาและดูแลในเรื่องของภัยพิบัติตัวนี้ คณะกรรมาธิการการแรงงานได้มอบหมายให้คณะทำงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเรื่องของเศรษฐกิจควรจะต้องมาศึกษาแนวทางด้วยว่าเราจะเยียวยาผู้ประกันตนอย่างไร จะเยียวยานายจ้างอย่างไร และในระยะฟื้นฟู เพราะว่าหลาย ๆ ประเทศเศรษฐกิจของทุกประเทศที่โควิด – ๑๙ เข้าไปล้วนจะต้องมีแผนและจะต้องมีการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ซึ่งเราต้องมีการเตรียมการ ในส่วนปัญหาทางด้านประกันสังคมที่จะไปเยียวยากับผู้ประกันตนนั้น มีปัญหาด้านกฎหมาย ดังนี้

ข้อ ๑ ในมาตรา ๕๔ ของพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ การระบุสิทธิประโยชน์มีอยู่ ๗ ประการ ไม่มีการระบุสิทธิประโยชน์ของการที่จะเยียวยาผู้ประกันตนได้ เพราะฉะนั้น ท่านจะเห็นได้ว่าเงินที่รัฐบาลได้เยียวยากับผู้ประกันตนและนายจ้างจะไม่ใช่เงินประกันสังคม แต่เป็นเงินในฐานะที่เป็นการดูแลของทางรัฐบาลจริง ๆ

ข้อ ๒ ถ้าหากว่าเราจะมองในประเด็นของการที่จะทำให้เศรษฐกิจของภาคแรงงานดีขึ้น ต้องมีการให้กู้ดอกเบี้ยต่ำ

อันที่ ๑ ดอกเบี้ยอันนั้นต้องใช้เงินจากดอกผลของกองทุนประกันสังคมมาทำประโยชน์ การทำประโยชน์ของกองทุนประกันสังคมที่เอาดอกเบี้ยมาทำจะเป็นสิทธิประโยชน์ที่จะกลับไปเพิ่มพูนให้กับผู้ประกันตนในระบบ แต่ในหลักการทางทฤษฎีแล้วการให้เงินกู้ไม่ว่าจะเป็น

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ดอกเบี้ยต่ำเท่าใดก็ตามไม่สามารถจะเป็นสวัสดิการได้ อันนี้ คือ สิ่งที่เป็นทางด้านทฤษฎี
ของกฎหมายและในหลักการการกู้เงินผ่านธนาคารมีการเข้าถึงได้ยาก เพราะว่าในระเบียบ
5 ของสถาบันการเงินของประเทศ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทยออกระเบียบไว้มากมายผู้ประกันตน
และนายจ้างเข้าไม่ถึง ----------

- ๓๙/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

10

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

จะสังเกตได้ว่า สำนักงานประกันสังคมได้จัดสรรวงเงินมาเพื่อจะเยียวยาหลายครั้ง มีการอนุมัติวงเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท โดยใช้ดอกเบี้ยเพียง ๑ บาท และให้สถาบันการเงิน คือ ธนาคาร เป็นค่าบริหารจัดการ ๒ บาท คือ ๒ เปอร์เซ็นต์ ปรากฏว่ามีการกู้ยืมน้อยมาก ไม่ประสบความสำเร็จในการที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยวิธีนั้น

อันที่ ๒ มีการเรียกร้องที่จะเอาเงินบำนาญตนเองที่สะสมไว้ เอาออกไปใช้ก่อน จะได้เห็นว่ามีการชุมนุมของผู้ประกันตน และบอกว่าขอคืนเงินบำนาญทั้งหมด ซึ่งตรงนี้จะขัดกับหลักการองค์การแรงงานระหว่างประเทศที่ว่า เงินที่สะสมเพื่อจ่ายเมื่อชราภาพไม่ควรไปแตะต้อง เพราะไม่อย่างนั้นเจตนารมณ์ที่รัฐจะดูแลคนสูงอายุจะเสียหายไป และในอนาคตทุกประเทศต้องเผชิญกับสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งในประเทศไทยประมาณปี ๒๕๕๗ คงจะถึงเข้าสังคมผู้สูงอายุแบบบริบูรณ์ตามที่มีการประมาณการกันเอาไว้

อันที่ ๓ การบริหารจัดการ เราอยากจะให้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ถือวิกฤติเป็นโอกาสที่จะได้พลิกโฉมระบบการประกันสังคมให้เป็นที่พึ่งของประชาชนอย่างจริงจัง จึงเป็นโครงการนี้ขึ้นมา ในวัตถุประสงค์โครงการ เปลี่ยนวัตถุประสงค์หลัก คือ คิดแต่ต้นแล้วว่าเงินกองทุนประกันสังคมที่มองเหมือนว่ามาก ๒.๒ ล้านล้านบาท ๖๐ เปอร์เซ็นต์ จะเป็นเงินที่เป็นกองทุนที่เกิดจากเงินสมทบของผู้ประกันตน นายจ้าง และรัฐบาล อีก ๔๐ เปอร์เซ็นต์ จะเป็นเงินที่ได้มาจากผลกำไร คราวนี้การเพิ่มสิทธิประโยชน์ใด ๆ สำนักงานประกันสังคมไม่เคยที่จะขึ้นเงินสมทบจาก ๕ เปอร์เซ็นต์ ขึ้นไปมากกว่านั้น เพราะฉะนั้น สิ่งที่จะทำได้และทำให้ผู้ประกันตนของเราได้รับประโยชน์ทดแทนมากขึ้น ต้องการที่จะต้องทำให้เกิดดอกผลกองทุนมากยิ่งขึ้น เป็นการศึกษาแนวทางว่า เราจะบริหารจัดการกองทุนนี้อย่างไรให้มีดอกผลเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์นั้นให้กับผู้ประกันตน

อันที่ ๔ เมื่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำอย่างไรถึงจะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า เพราะตกงานกันมาก ซึ่งตรงนี้ทางฝ่ายรัฐบาลได้ดูแลอย่างดีมาก มีการให้การว่างงานอย่างชนิดที่เรียกว่า ว่างงานด้วยเหตุสุดวิสัย ซึ่งที่ผ่านมาทุกท่านคงจะทราบกันดีอยู่แล้ว

ข้อ ๓ วัตถุประสงค์ คือ เราจะศึกษาทางเลือกเชิงนโยบายว่าประกันสังคมประเทศไทย เรื่องการที่จะบริหารกองทุนให้มีผลกำไรมากขึ้น พร้อมกับการดูแลผู้ประกันตนและนายจ้างในระบบให้ดียิ่งขึ้นจะทำอย่างไร อันนี้วัตถุประสงค์หลัก ส่วนวัตถุประสงค์เฉพาะสำหรับโครงการนี้เป็นเรื่องการสร้างโอกาส ทั้งนายจ้าง ทั้งผู้ประกันตนที่เข้าถึงโอกาสในเงินกู้ค่อนข้างยาก เพราะว่าระเบียบธนาคารที่ทราบกันอยู่แล้วว่ามากมาย ไหนจะต้องมีการวางหลักทรัพย์ค้ำประกันมากมาย เราคิดว่าการสร้างโอกาสถ้าหากว่าสำนักงานประกันสังคมทำเองโดยใช้เงินดอกผลมาทำจะเป็นประโยชน์อย่างไรบ้าง

อันที่ ๑ โอกาสการค้ำประกันเงินกู้คนที่เป็นสมาชิกของเราอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายนายจ้างหรือฝ่ายลูกจ้าง เขามีสิทธิประโยชน์จำนวนหนึ่งที่เป็นเหมือนกับเป็นตัวเงิน มีหลาย ๆ คนพูดบอกว่า การประกันสังคม คือ สินทรัพย์ อย่างไรหลักทรัพย์ สินทรัพย์ ไม่ได้สูญหาย เพราะฉะนั้น อาจจะใช้วิธีคิดตรงนี้มาค้ำประกันเงินกู้ได้หรือไม่

อันที่ ๒ ลดปัญหาความเดือดร้อนจากการกู้เงินนอกระบบที่มีดอกเบี้ยสูงถึงร้อยละ ๑๐ ร้อยละ ๒๐ ทะเลาะกันและเกิดเหตุอาชญากรรม การนำเงินกองทุนประกันสังคมมาให้ผู้ประกันตนหรือนายจ้างกู้จะช่วยเหลือบรรเทาตรงนี้

อันที่ ๓ การเพิ่มระบบการลงทุนให้เกิดดอกผลกับกองทุนประกันสังคม แม้จะเพิ่มขึ้นเพียง ๑ เปอร์เซ็นต์ ถือว่าได้บรรลุเป้าหมายทั้งทางด้านเสถียรภาพกองทุนด้วย และด้านผู้ประกันตนและนายจ้างได้สิทธิประโยชน์ตรงนี้ด้วย และสร้างเป็นทางเลือกเชิงนโยบาย คือ การสร้างเป็นทางเลือกเชิงนโยบายเป็นหลักรัฐประศาสนศาสตร์ ถ้าเรามุ่งหวังจะทำอะไรสักอย่างหนึ่ง ถ้า ๑ ไม่ได้ก็ต้อง ๒ ได้ ถ้า ๒ ไม่ได้ก็ต้อง ๓ ได้ ถ้า ๓ ไม่ได้ ต้องถามว่าปัญหาที่เกิดขึ้น เราจะแก้ไขอย่างไร เพราะฉะนั้น เราจึงคิดขึ้นมาเป็นหลาย ๆ ทางเลือก สิ่งที่เสนอมาจะต้องไม่กลับไปมือเปล่า อย่างน้อย ๆ ต้องได้อะไรเกิดขึ้น มีการขยับเขยื้อนทางนโยบายเกิดขึ้นแน่

ข้อ ๔ ขอบเขตการศึกษาสำหรับโปรเจกต์ (project) เราใช้ศึกษาช่วงตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๒ ศึกษามาด้วยเลย จนกระทั่งถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ รวม ๑๖ เดือน ส่วนหลังจากเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ คือ ปีนี้ไปแล้ว รัฐบาลมีการเยียวยาอื่น ๆ เพิ่มขึ้นเราจะไม่ขอพูดถึง แต่การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพแบบพาร์ทิซิเพชันแอกชันรีเสิร์ช (participation action research) คือ ทำร่วมกันอย่างที่ท่านณรงค์ รัตนานุกูล ประธานคณะอนุกรรมการได้กรุณากล่าวเมื่อสักครู่นี้แล้ว เราคิดนโยบาย คิดทางเลือก โอกาสความเป็นไปได้และเรื่องราวต่าง ๆ ไปพร้อมกับฝ่ายบริหาร คือ คิดไปร่วมกับกระทรวงแรงงาน และสำนักงานประกันสังคม และเราใช้เครื่องมือทางสหวิทยาการ ซึ่งเป็นตัวแบบที่สร้างขึ้นมาจากการพัฒนาทางรัฐประศาสนศาสตร์ เป็นกระบวนการนโยบายตั้งแต่เราเริ่มก่อตัวนโยบายที่เราเริ่มคิดกันว่าเราจะแก้ไขปัญหาให้ประกันสังคมบ้านเราอย่างไร ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เราจะทำอย่างไร การวิเคราะห์นโยบาย การสร้างทางเลือกเชิงนโยบายมาและมาหยุดที่การเลือกนโยบาย ซึ่งเป็นฝ่ายรัฐบาลที่ท่านจะต้องเป็นผู้เลือก จากนั้นรัฐบาลจะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ คือ ต้องมองไปที่กระทรวงแรงงานและให้สำนักงานประกันสังคมเป็นผู้ดำเนินการ ขณะเดียวกันสิ่งที่เป็นจุดอ่อนของประเทศไทย คือ จะต้องมีการประเมินผลนโยบาย ซึ่งเป็นลักษณะการที่จะบิวต์อินอีวาลูเอชัน (built-in evaluation) คือ ผนวกกัน ประเมินผลตั้งแต่ลงมือทำโครงการ เพราะว่าอันนี้ท่านคงทราบแล้วว่าเราได้สร้างทางเลือกขึ้นมาเป็น ๒ ทาง คือ การเยียวยาเฉพาะหน้ากับการพัฒนาในระยะยาว การประเมินผลนโยบายในโครงการเยียวยาเฉพาะหน้าจะเป็นข้อมูลในการพิจารณานโยบายที่ว่า การพัฒนาระบบประกันสังคมไปสู่ธนาคารแรงงานจะเป็นไปได้หรือไม่ อย่างไร

ข้อ ๕ กรอบแนวคิดการวิจัยหรือคอนเซ็ปชวลเฟรมเวิร์ก (conceptual framework) ในการวิจัย เราใช้เครื่องมือ คือ เข้ากล่องกระบวนการสู่ผลสัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัยทางสหวิทยาการ เครื่องมือตัวนี้สร้างขึ้นมาจากการพัฒนาตัวแบบทางรัฐประศาสนศาสตร์ ขออนุญาตเอ่ยนามท่านอาจารย์ ดิฉันศึกษาตัวแบบบูรณาการของท่านศาสตราจารย์

ดอกเตอร์วรเดช จันทรศร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มาอ่านดูแล้ว ลองมาคิดดูว่า เราควรจะต้องทำอย่างไรกับสถานการณ์ที่ดิฉันอยู่ในการทำงานฝ่ายนิติบัญญัติมาหลายปี พบว่าเรามีปัญหาอุปสรรคมากมาย เราทำตัวแบบตัวนี้ขึ้นมา เริ่มต้นจากคณะทำงานเราใช้ตัวแบบนี้ และดำเนินการไปตามกล่องต่าง ๆ เมื่อเราได้ ๒ ทางเลือก เราเสนอคณะกรรมาธิการการแรงงาน เสนอวุฒิสภาในวันนี้ และเสนอต่อรัฐบาล รัฐบาลจะมาที่กระทรวงแรงงาน ในขณะเดียวกันจะมีการประเมินผลทุกขั้นตอน เพื่อนำไปสู่รูปแบบการก้าวต่อไปของประเทศไทยว่าจะเป็นอย่างไร

ข้อ ๖ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา ตอนต้นตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๓ เราคิดว่าเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มาระลอกแรกเราคิดว่าทำอย่างไรที่จะฟื้นฟูผู้ประกันตนและนายจ้างได้ ทำอย่างไรถึงจะรักษาสภาพการจ้างลูกจ้างเอาไว้ได้ ซึ่งตอนนั้นฝ่ายรัฐบาลยังไม่ได้มีการเยียวยานายจ้าง แต่ปี ๒๕๖๔ รัฐบาลมีการเยียวยานายจ้างด้วย ซึ่งอันนี้เป็นรูปแบบที่เอามาจากประเทศเยอรมนีเหมือนกัน ที่ว่าพอเขามีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จะช่วยเงินไปทางนายจ้างก่อน ให้รักษาสภาพการจ้าง แต่เราเยียวยาลูกจ้างที่มีการถูกเลิกจ้าง เพราะว่าวิกฤตการณ์ตรงนี้ เราเปลี่ยนจากการเยียวยาเป็นการฟื้นฟูผู้ประกันตนและนายจ้าง สำหรับโครงการนี้ ณ ปัจจุบันนี้

- ๔๐/๑

อันที่ ๑ รักษาสภาพธุรกิจเดิมเพิ่มธุรกิจใหม่ได้ยินตั้งแต่เช้าเรื่องของการที่เราจะปรับสภาพของการทำงานอย่างไร ในสถานการณ์การจ้างงานที่แปรเปลี่ยนไป ประเมินวินัยทางการเงินเป็นการพัฒนานโยบายอย่างที่ดิฉันเรียนให้ทราบแล้วว่า โครงการเยียวยาเฉพาะหน้ามีการประเมินผล แล้วต้องนำมาสู่การพัฒนานโยบายในอีก ๓ ปีข้างหน้า ท่านประธานบอกว่าการให้เงินกู้ตรงนี้สิ่งที่สังคมบอกว่าลูกจ้างไม่มีวินัยทางการเงินเป็นจริงหรือไม่ ถ้าหากว่าทำธนาคารแรงงานแล้วมีการปล่อยเงินกู้แล้ว จะมีการผ่อนส่ง จะมีการรักษาวินัยทางการเงินนี้ได้หรือไม่

อันที่ ๒ การจูงใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมตั้งแต่ปี ๒๕๓๓ มีกฎหมายแล้วก็รับผู้ประกันตนตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ ช่วงนั้นก่อนที่จะให้มาตรา ๔๐ เราก็มีผู้ประกันตนเพิ่มขึ้นมาเรื่อย ๆ แต่ในหลักการโดยทฤษฎีของการประกันสังคม ประเทศที่เจริญแล้วจะใช้ระบบประกันสังคมครอบคลุมทุกประชากร ยกเว้นผู้ที่เรียกว่าอยู่ในกลุ่มเปราะบางด้อยโอกาสที่เราเรียกกันว่าประกันสังคมนั้นจะต้องเดินสู่เป้าหมายของยูนิเวอร์ซัลคัฟเวอเรจ (Universal coverage) ซึ่งตรงนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ บอกว่าภายในปี ๒๕๕๗ ประกันสังคมจะต้องเพิ่มผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ หรือมาตราใดก็แล้วแต่ที่จะทำให้รัฐเอื้อมมือเข้าไปคุ้มครองเขาได้ อย่างน้อย ๖๐ เปอร์เซ็นต์ อันนี้เป็นเป้าหมายที่เราต้องทำกันต่อไป และการทำแบบนี้การคิดยาว ๆ แบบนี้ เป็นสิ่งที่เป็นสากล เราอยากให้การประกันสังคมของประเทศไทยเป็นแบบอย่าง สิทธิประโยชน์ของการประกันสังคมในประเทศไทย ในอนุสัญญา ฉบับที่ ๑๐๒ ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ กำหนดสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานไว้ ๙ อย่าง แต่ของประเทศไทย เราหยิบเอามาทำ ๗ อย่าง แล้วอีก ๒ อย่างอยู่ในกองทุนเงินทดแทน คือ กองทุนที่ดูแลกรณีที่ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ประเทศไทยไม่ต้องรับซี ๑๐๒ นี้ แต่เรามีกฎหมายที่ดูแลขั้นพื้นฐานครบ ๙ ประการ เพราะฉะนั้น ถือว่าตรงนี้เราสอบผ่าน และใน ๗ สิทธิประโยชน์นี้ไม่มีสิทธิประโยชน์เรื่องของการเยียวยาทางด้านการเงินซึ่งในหลาย ๆ ประเทศมีระบุออกไปโดยการตราเป็นกฎหมาย ดิฉันขอนำเรียนว่า องค์การสหประชาชาติตั้งแต่ปี ๑๙๑๙ เกิดขึ้นมาหลังสงครามโลก ครั้งที่ ๑ แล้วได้สร้างองค์การแรงงาน

ระหว่างประเทศขึ้นมา ในเป้าประสงค์ที่เขาต้องการให้ทั่วโลกพิทักษ์ความเป็นธรรมของคนที่ทำงาน เขาบอกว่าอย่างน้อย ๆ มาตรฐานของการทำงานทั่วโลกต้องใช้ดีเซนต์เวิร์ก (decent work) ดีเซนต์เวิร์ก ประกอบด้วยมิติ ๔ ด้าน

มิติที่ ๑ มิติของงานที่มีคุณค่าในกรอบแรกของสีฟ้าก็จะเห็นว่าเรื่องของการจ้างงาน การคุ้มครอง การมีโอกาสในการทำงานการพัฒนาฝีมือแรงงาน อันนี้จะอยู่ในมิตินี้

มิติที่ ๒ มิติขั้นพื้นฐานของฟันดาเมนทัลออฟไลฟ์ (fundamental of life) คือ เรื่องของการคุ้มครองแรงงาน การใช้แรงงานบังคับ การเลือกปฏิบัติอะไรต่าง ๆ

มิติที่ ๓ คุ้มครองด้านสังคม คือ การที่มีสวัสดิการของคนทำงาน มีการประกันสังคม มีการดูแลด้านอาชีวอนามัย ใช้ตัวย่อว่า “ชี” (Safety Health Environment : SHE) ต้องดูให้พร้อม

มิติที่ ๔ เรื่องการต่อรองทางสังคมหรือโซเชียลไดอะล็อก (social dialogue) ซึ่งตรงนี้ประเทศไทยเรามีการเรียกร้องกันทุกปี ทางด้านแรงงานเกี่ยวกับเรื่องของคอนเวนชัน (convention) หรืออนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๙๘ เกี่ยวกับการเรียกร้องเรื่องสหภาพ ตรงนี้แรงงานยังไม่ได้กล่าวถึง ดิฉันจะนำเรียนว่า หลังจากที่การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ปรากฏขึ้นมา องค์การแรงงานระหว่างประเทศกำหนดกรอบมาว่า ทุกประเทศที่เป็นสมาชิกขอให้ทำ ๔ เสาหลัก เรียกว่า “เรกคอมเมนเดชัน” (recommendation) คือการให้ข้อแนะว่าจะปฏิบัติอย่างไรกรณีที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เกิดขึ้นกับแรงงาน

ประเด็นที่ ๑ การกระตุ้นเศรษฐกิจ

ประเด็นที่ ๒ การสนับสนุนต่าง ๆ ให้เกิดมีสภาพการจ้างและเรื่องการลดภาษี

ประเด็นที่ ๓ เรื่องการประกันสังคม การประกันสังคมต้องครอบคลุมไปถึงสถานการณ์การจ้างงานที่จะเกิดขึ้นใหม่ คือการจ้างงานในระบบจะลดลงในขณะที่การจ้างงานนอกระบบจะมีมากขึ้น การเป็นลูกจ้างอาจจะคงที่หรืออาจจะเพิ่มขึ้นแต่การรับจ้างงานจะมีขึ้นมาก ตรงนี้ทางประกันสังคมต้องมีการออกแบบ ซึ่งตรงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ กล่าวถึงเรื่องของกิ๊กเวิร์กเกอร์ (Gig worker) กล่าวถึงเรื่องของแรงงานที่เป็นแพลตฟอร์มต่าง ๆ และเป็นสิ่งที่เราจะต้องตั้งรับ ซึ่งดิฉันเห็นว่าการตั้งรับพวกนี้สำนักงานประกันสังคมตั้งรับโดยฝ่ายเดียวไม่ได้ ต้องไล่มาทั้งระบบ

ประเด็นที่ ๔ เรื่องการเจรจาต่อรองทางสังคม เพื่อจะให้กฎหมายปฏิบัติได้ของไตรภาคี อันนี้คือกรอบสีน้ำเงินเข้ม คือสิ่งที่ไอแอลโอ (ILO) แนะนำมาในช่วงที่เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ขึ้น

ประเด็นที่ ๕ เรื่องสถาบันทางการเงินของประเทศไทยในอดีต การเสนอครั้งนี้ไม่ใช่การเสนอครั้งแรก ครั้งแรกเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศเรกคอมเมนด์ คือ แนะนำมาว่าลองทำดูหลาย ๆ ประเทศทำกัน ประเทศไทยด้านแรงงานจะทำได้หรือไม่ สำนักงานประกันสังคมไปจ้างสถาบันหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด ทำการศึกษา ศึกษาแล้วยังไม่ไปถึงไหน จนกระทั่งมาถึง พ.ศ. ๒๕๕๔ คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ (คปส.) คิดนโยบายมาว่าจะให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจะต้องทำอย่างไร ปรากฏอยู่ในเรื่องที่ว่า สำนักงานประกันสังคมพยายามที่จะเอาเงินไปไว้กับธนาคารและให้นายจ้างลูกจ้างไปกู้กับธนาคารมาเป็นรูปแบบเช่นนั้น พอมาถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๗ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) บวกกับสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) มีการเสนอร่างกฎหมาย ตอนนั้นได้รับข้อวิพากษ์จากกระทรวงการคลังจากธนาคารแห่งประเทศไทย แล้วจากกระทรวงแรงงานได้ผลสรุปว่า การที่จะจัดตั้งธนาคารแรงงานนั้นไม่ใช่หน้าที่ของสำนักงานประกันสังคม การเข้าถึงหลักประกันภัยต้องมีขอบเขตต้องมีหลัก ไม่อย่างนั้นเสถียรภาพของกองทุนจะเสียหาย แล้วด้านสังคม คือ วินัยทางการเงินไม่แน่ใจว่าลูกจ้างจะไปผ่อนหนี้ให้หรือไม่ มาถึง ณ วันนี้ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

คณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา เสนอโครงการชุดนี้ขึ้นมาว่า ถ้าหากยังตั้งธนาคารแรงงานไม่ได้ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เราจะเยียวยาก่อนหรือไม่ ลองหาข้อมูลอีกหรือไม่ว่า สังคมของประเทศไทยหรือเศรษฐกิจของประเทศไทยจะสามารถพัฒนาได้หรือไม่ การพัฒนากองทุนให้มีเสถียรภาพ โดยใช้เงินกู้ที่ได้ทั้งประโยชน์กับตัวผู้ประกันตน ต่อตัวนายจ้าง และต่อรัฐบาลเองด้วย โดยมีกองทุนสมทบเข้าไปจะมีโอกาสสำเร็จหรือไม่ จึงเป็นรายงานที่เสนอขึ้นมาฉบับนี้

อุปสรรคที่ค้นพบสรุปได้ ดังนี้

๑. ไม่ใช่ภารกิจของประกันสังคม

๒. เงื่อนไขมาตรฐานของระบบธนาคารไม่สามารถที่จะปรับเปลี่ยนได้ในการที่จะวางหลักทรัพย์ค้ำประกัน แล้วสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและด้านการเมืองซึ่งยังไม่แน่นอน มีการตกงาน มีการว่างงานสูงขึ้น มีการปิดงาน มีการหยุดกิจการ ถึงแม้ว่าเราจะระวังอย่างการ์ดไม่ตกแล้วก็ไม่แน่จะกลับมาหรือไม่ รัฐไม่สามารถเยียวยาระยะยาวได้ และที่สำคัญ คือ เราจะจัดการอย่างไรให้กองทุนมีเสถียรภาพ ผู้ประกันตนได้สิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้น เรื่องของเงินกู้เฉพาะหน้ากับเงินกู้เพื่อสร้างอาชีพ ในต่างประเทศพูดกันหลายประเทศ ขอยกตัวอย่างคำว่า “สินเชื่อฐานราก” ไมโครเลนดิง (micro lending) หรือไมโครเครดิต (micro credit) ขอยกตัวอย่างเงินกู้เฉพาะหน้าของประเทศฟิลิปปินส์----------

มีระบบประกันสังคมเกิดมาก่อนประเทศไทยไม่นานเท่าไร แต่ว่าเขามีการให้ผู้ประกันตนกู้เงิน เพื่อที่จะไปเยียวยาเฉพาะหน้าได้ แต่เป็นไมโคร (micro) คือ เป็นเงินน้อย ๆอาจจะเอาเงินเดือน ๒ เท่ามาให้กู้และมีการผ่อนชำระระยะยาวดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งเขาทำมานานแล้วหลายสิบปี ส่วนการเงินฐานของเยอรมัน อันนี้น่าสนใจมาก การใช้เครดิตเก่าของธนาคาร คือ เขาจะให้กู้เงิน จะไปดูว่าวินัยทางการเงินเป็นอย่างไรบ้าง ดูสถิติของการส่งเงินคืนเวลาที่มีการกู้เงินเป็นอย่างไร การปล่อยสินเชื่อฐานราก ในที่สุดเยอรมันพัฒนาไปว่า เป็นการที่รัฐบาลเข้ามาสร้างกองทุนเงินออมขึ้นมาเอาไว้เยียวยากรณีว่างงาน กองทุนของเยอรมันน่าสนใจเพราะว่าเป็นกองทุนเงินฝากของคนในชุมชนเดียวกัน เริ่มจากคล้าย ๆ ระบบสหกรณ์ที่มีในแต่ละกลุ่มชุมชนมารวมเงินกัน แล้วก็มีการรับผิดชอบด้วยกัน มีการลงทุนด้วยกัน มีการทำอะไรต่ออะไรด้วยกันทำกิจกรรมร่วมกัน ในปีพุทธศักราช ๒๓๙๘ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ฉบับแรกเกิดที่ประเทศเยอรมัน ส่วนเรื่องการจัดตั้งสถาบันทางการเงิน ในเรื่องของธนาคารแรงงาน ทางคณะทำงานได้ศึกษาของประเทศที่มีธนาคารแรงงาน เราไปดูที่ประเทศญี่ปุ่น ประเทศญี่ปุ่น ธนาคารแรงงานผูกพันกับสหภาพแรงงาน สหภาพแรงงานจะรวมตัวกัน อันนี้ท่านสามารถที่จะดูรายละเอียดได้ในเอกสารที่แจกไป หน้า ๒๖ และหน้า ๒๗ จะพูดถึงว่า การที่ธนาคารแรงงานดำรงอยู่ได้ด้วยอะไรบ้าง ในปัจจุบันนี้ธนาคารแรงงานของญี่ปุ่นมีค่อนข้างมากทีเดียว และมีสาขาทั่วประเทศ ที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่ง คือ ธนาคารกรามีนของประเทศบังกลาเทศ ประเทศบังกลาเทศจัดได้ว่าเป็นประเทศที่ยากจนที่สุดประเทศหนึ่งของโลก เขามีผู้นำ คือ ท่านอับราฮัม ยูนุส คิดขึ้นมาว่า ทำอย่างไรถึงจะเกิดการจ้างงาน หรือเกิดการทำงาน มีงานทำขึ้นมาได้ เพื่อที่จะช่วยผู้ยากไร้เพราะประเทศเขาจนมาก เขาเลยตั้งสินเชื่อผู้ยากไร้ขึ้นมา สินเชื่อผู้ยากไร้ประกอบด้วย เขาเรียกว่า ๓ ฝ่าย เขาจะเอาคนที่มีที่ดินเอามาอนุญาต แล้วเอาคนที่ยากจนเข้าไปทำ การลงทุนในการที่จะสร้าง คือ รัฐบาลเป็นคนลงทุน แล้วเป็นคนจัดการให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้นในประเทศ เป็นผลงานที่ดี ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ พันธสัญญา ๑๖ ประการ ดูแล้วไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ที่จะเข้าถึงไม่ได้ ถ้าหากว่าท่านมีเอกสารอยู่เปิดที่หน้า ๒๙ พันธสัญญา ๑๖ ประการคล้าย ๆ บัญญัติ ๑๐ ประการของศาสนาคริสต์

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คือเป็นเรื่องง่าย ๆ เช่น ถ้าใครจะกู้ยืมเงินต้องให้ลูกเรียนหนังสือ ต้องมีการดูแลครอบครัว ต้องไม่เหยียดหยามใคร เป็นหลักเกณฑ์ ๑๖ ข้อ ซึ่งเป็นวิถีของมนุษย์ที่ดี คล้าย ๆ หลักศาสนาเหมือนกัน เพราะฉะนั้น คนก็เลยเข้าถึงเงินตัวนี้ได้มาก

อีกอันหนึ่ง คือ เรื่องของธนาคารสหกรณ์ ซึ่งมีการจัดตั้งกันอยู่ในรูปของสหกรณ์ต่าง ๆ ในบ้านเราก็มี สหกรณ์บ้านเราก็มีการให้กู้ยืม กู้ยืมจากเงินทุนเรือนหุ้นของเรา อันนี้เป็นการจัดการในลักษณะของเครดิตยูเนียน (credit union) พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่ประเทศไทยกู้เงินมา ๑ ล้านล้านบาท เราก็รู้อยู่ว่า ๑ ล้านล้านบาท ประชาชนต้องรับผิดชอบเป็นหนี้สาธารณะ ใช้ตั้งแต่เยียวยาจนกระทั่งถึงฟื้นฟูขณะนี้ ถือว่าประชาชนพอจะหายใจได้อยู่พอสมควร ส่วนอีก ๙ แสนล้านบาท เอามาให้ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดสรรเงินกู้ จัดสรรให้ธนาคารเพื่อสังคม ธนาคารออมสิน ได้รับไป ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท ให้ไปออกผลิตภัณฑ์สินเชื่อ ซึ่งไม่โดนใจ แล้วล่าสุดไปออกสินเชื่อแบบใหม่ซึ่งตอนท้าย ๆ จะมีเล่าให้ฟัง แต่ตอนนั้นที่เขาไปทำ อยู่ที่หน้า ๓๒ คิดว่าหารือให้ดอกเบี้ยถูก คือ ร้อยละ ๐.๓๕ ต่อเดือน แต่พอคำนวณไปเสร็จปรากฏว่า เท่ากับ ๔.๒ เปอร์เซ็นต์ต่อปี ไม่ถูก เพราะว่าเดิมประกันสังคมมีลิมิตอยู่ที่ ๓ เปอร์เซ็นต์อยู่แล้ว แต่ว่าอันนี้ ๔.๒ เปอร์เซ็นต์ แล้วเรื่องของการจัดการยังมีน้อย ในขณะเดียวกันหลาย ๆ แบงก์มีการออกสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้กับผู้ประกันตน ตรงนี้ก็เลยไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าไร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อยู่ที่หน้า ๓๔ เป็นลักษณะที่ออกผลิตภัณฑ์มาแต่ให้เฉพาะผู้ที่เป็นเกษตรกร เท่านั้น ซึ่งบ้านเราทราบอยู่แล้วว่าเกษตรกรไม่ใช่แรงงานลำดับที่ ๑ เป็นลำดับที่ ๒ ที่มีอยู่ หันมามองดูเรื่องของกองทุนในกระทรวงแรงงาน เราจะตั้งกองทุนที่จะมาให้กู้ยืม ไปดูว่าในกระทรวงแรงงานมีกี่กองทุนแล้ว ปรากฏว่ามีอยู่ ๙ กองทุน แล้วก็อยู่ในกรมต่าง ๆ มีมูลค่าอยู่ประมาณนี้ ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดเห็นจะเป็นกองทุนประกันสังคม ที่มี ๒.๒ ล้านล้านบาท ดิฉันดูสถิติเมื่อวานนี้พบว่า ปี ๒๕๖๓ ขึ้นเป็นประมาณ ๒.๓ ล้านบาทแล้ว ส่วนกองทุนเงินทดแทนมีการใช้จ่าย ซึ่งทั้ง ๒ กองทุน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เหมือนกับพี่น้องอยู่อาศัยในสำนักงานเดียวกัน ซึ่งก็ถูกต้องในการที่จะต้องเกี่ยวข้องกัน เพราะว่าผู้ประกันตนกับแรงงาน คือ บุคคลคนเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ เครื่องมือที่จะนำมาใช้ ดิฉันขอนำเรียนว่า เกิดจากกระแสของการพัฒนา การใช้สหวิทยาการได้คำแนะนำมาจากบรรดาราชบัณฑิตทั้งหลาย นอกจากท่านอาจารย์วรเดช จันทรศร ที่ดิฉันกล่าวถึงแล้ว ยังมีท่านราชบัณฑิตอีกหลายคนที่บอกว่า ประเทศไทยมีปัญหาซับซ้อนยุ่งยาก งานวิจัยมีมาก แต่ไม่สามารถเอาลงจากหิ้งได้ ทำอย่างไรถึงจะให้สิ่งที่ดี ๆ ที่เราพูดกันเกิดผลในทางปฏิบัติได้ มีการรวมเอาทฤษฎีต่าง ๆ ลองมาประกอบกัน ใช้ทฤษฎีของการไร้ระเบียบ คือ คิดได้อย่างกว้างขวาง แล้วเอามาจัดการความรู้ รวมกับทฤษฎีที่เชื่อมั่นที่สุด ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีใดที่ออกมาไม่พ้นหลักธรรมคำสอน คือ อริยสัจ ๔ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ที่เป็นฐานแนวคิดทางทฤษฎีเกิดเป็นตัวแบบ ๙ กล่องกระบวนการสู่ผลสัมฤทธิ์ขึ้นมา ตัวแบบ ๙ กล่องใช้ได้กับการที่จะยกร่างกฎหมายเพื่อหาเหตุผล หาความเป็นไปได้ หาสถานการณ์ที่เหมาะสม ได้ใช้มาหลาย ๆ เทสแล้ว อันนี้รู้สึกจะเป็นเทสที่ ๑๐ กว่าเทสที่ใช้ตัวนี้ เรามาดูกันต่อไป ในกล่องนั้นจะมีการศึกษาว่า ถ้าหากเราจะทำให้สำเร็จปัจจัยอะไรบ้างที่จะเกี่ยวข้องกับความสำเร็จ จะทำอะไรต้องมองรัฐธรรมนูญก่อน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๔ บอกว่า รัฐต้องส่งเสริมให้มีการออม กฎหมายประกันสังคมเองมีคีย์เวิร์ดว่า การจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบ ซึ่งจะเป็นไปตามระเบียบมาตรา ๒๖ มาตรา ๑๐ ซึ่งท่านประธานได้กล่าวนำมาแล้ว และเรื่องระเบียบการจัดหาผลประโยชน์ ปี ๒๕๕๙ ข้อ ๙ กับ ข้อ ๑๐ เป็นปัญหาติดขัดที่ว่าจะทำอย่างไร คือ ยังตีความกันไม่ชัดว่า เราจะเอาเงินประกันสังคมมาลงทุนติดระเบียบของประกันสังคมอย่างไรบ้าง บทสรุปอันที่ ๓ คือการที่จะคิดออกมาเป็นกระบวนการทางนโยบายได้ ต้องดูมาจากภูมิหลัง เรามีการศึกษาตั้งแต่อดีตดูว่าความเป็นมา องค์ความรู้อะไรทุกอย่างเป็นมิกซ์สแกนนิ่ง (mix scanning) หาข้อมูลทุกอย่างมาเทลงไปในช่อง ๒ แล้วฟังเสียงจากผู้อื่น มีการจัดประชุมทั้งไตรภาคี ทั้งร่วมกับกระทรวงแรงงาน เป็นการฟังเสียง แล้วมาดูปัจจุบันว่าข้อมูลที่มีอยู่เป็นอย่างไร ใช้มโนทัศน์ใช้อะไร อย่างไร พร้อมกับการที่จะใช้วิธีการตระหนักด้วยความคิดที่ว่า ถ้ามีปัญหาอย่างนี้เราจะหาประตูที่ไหนออกที่แยบยล ----------

- ๔๒/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผลออกมาสำหรับเรื่องนี้ คือ เรื่องการคิดได้และการสร้างทางเลือกว่าเราจะต้องไปอย่างไร ในการแก้ไข นี่คือตัวแบบ ๙ กล่อง กระบวนการสู่ผลสัมฤทธิ์ จะให้ท่านดูว่าจากการพิจารณาศึกษา การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ทุกทิศทางอย่างที่อยู่กล่องกระบวนการที่ ๑ กระบวนการที่ ๒ กระบวนการที่ ๓ มาตรการเยียวยาของรัฐเป็นอย่างไร เราประมวลทั้งหมดอยู่ในหนังสือเล่มนี้ การจัดสัมมนาไตรภาคี การปรึกษาหารือกับผู้บริหารผ่านกระบวนการทั้ง ๙ กล่อง แล้วพบว่า อันที่ ๑ ระดับของผลสัมฤทธิ์นั้นเราต้องแยกโครงการนี้ออกเป็น ๒ ระยะ คือ ระยะเร่งด่วน การให้กู้เงินเยียวยาเฉพาะหน้า อันที่ ๒ คือ ระยะพัฒนา ซึ่งเราจะตั้งธนาคารแรงงานหรือไม่ อันนี้เป็นบ้านหลังแรกของเรา เป็นรัชสเตจ (Rush Stage) จะเห็นว่า มีทางเลือกอยู่ ๓ ทางเลือก อันที่ ๓ คือ ระยะพัฒนา มี ๔ ทางเลือก ในขณะเดียวกันก่อนที่จะขึ้นไปสู่ระยะพัฒนาได้ เห็นหรือไม่ จะต้องบิวต์อินอีวาลูชั่น ในการประมวลตั้งแต่เงินกู้บาทแรก ที่สำนักงานประกันสังคมจะให้กู้ไปจนกระทั่งจบโครงการว่า ประสิทธิผลเป็นอย่างไร ผลสัมฤทธิ์เป็นอย่างไร ดิฉันจะขอนำเรียนว่า สำหรับทางเลือกเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น คณะกรรมาธิการการแรงงานและคณะทำงานเห็นว่า ทางเลือกที่ ๒ เป็นทางเลือกที่เวิร์ก (work) ที่สุด คือ ระยะเร่งด่วน เราเลือกทางเลือกที่ ๒ อันที่ ๑ คือ นำดอกผล ๑๐ เปอร์เซ็นต์ มาปล่อยกู้ ไม่ได้กระทบกับเงินต้นของไตรภาคีแต่อย่างใด ไม่ต้องค้ำประกันอะไร โดยใช้สิทธิประโยชน์ที่มีอยู่ คำนวณจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ของประกันสังคมได้ว่า ถ้าคนคนนี้สะสมมาขนาดนี้แล้ว คุณมีสิทธิประโยชน์อยู่เท่าไร และกำหนดไป ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ให้กู้เงิน คล้าย ๆ ของประเทศฟิลิปปินส์ แล้วท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน บอกว่าพักหนี้ ๑ ปี เราต้องให้ดอกเบี้ยต่ำกว่าเดิมด้วย เพราะฉะนั้น ดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าเดิมคณะทำงานเห็นว่า ต้องไม่เกิน ๓ เปอร์เซ็นต์ แล้วผ่อนดอกเบี้ยเงินต้นปีที่ ๒ ปีที่ ๓ ปีที่ ๔ ปีที่ ๒ อาจจะผ่อนแค่ดอกเบี้ย พอปีที่ ๓ ถึงจะเริ่มผ่อนเงินต้นแล้วประเมินผล พอหลังจากที่ประเมินผลมาจากข้อ ๕ ของทางเลือกที่ ๒ เสร็จแล้ว เรามาประเมินวินัยทางการเงิน ทบทวนตัวแบบให้ทันสถานการณ์ สร้างทางเลือกเชิงนโยบายใหม่ แล้วสร้างสังคมออมเงินในกลุ่มของคนทำงาน และการขยายระบบการประกันสังคม สิ่งที่เป็น

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผลสัมฤทธิ์ คือ เราอยากจะเยียวยาเฉพาะหน้า พร้อมกับเพิ่มเสถียรภาพของกองทุน เกื้อหนุนสังคมให้ดำรงคงอยู่ได้ ผลสัมฤทธิ์ ณ ปัจจุบัน มีการพูดคุยกัน เรามีการแนะนำกับทางประกันสังคมไปว่าลองคุยกับโซเชียลแบงกิง (social banking) คือ ธนาคารออมสิน ธนาคารที่ปล่อยสินเชื่อได้ดอกเบี้ยอย่างไร เท่าไร จึงปรากฏผลิตภัณฑ์ด้านการกู้เงินออกมา ๒ แบบอย่างนี้ ตรงนี้มีอยู่ทั้งหมด ๘ ธนาคาร ที่จะไปกู้ได้ ดอกเบี้ยร้อยละ ๒.๗๕ ต่อปี และมีร้อยละ ๔.๗๕ ต่อปี ตามเงื่อนไข แต่ตรงนี้มีประโยชน์ที่เป็นเอฟเฟกทีฟเรต (effective rate) คือ มีการลดต้นลดดอก แต่ในเรื่องการที่จะพักหนี้รู้สึกว่าจะพักหนี้ประมาณ ๓ เดือน ๖ เดือน ตามเงื่อนไขอยากให้ผู้ประกันตนได้ไปใช้กัน

อีกมิติหนึ่ง คือ ออกสินเชื่อจ้างงานเพื่อการสร้างอาชีพ อันนี้คงจะต้องประกอบไปกับกรมอื่น ๆ ด้วย เพราะมีเงินแล้วแต่ไม่รู้จะทำอะไรต้องอาศัยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานการช่วยเหลือ การดูแลของภาครัฐ กำลังจะคิดอยู่อย่างหนึ่งว่า ตัวแบบของประเทศบังกลาเทศที่ให้รัฐเข้าไปช่วยจัดการให้คนมีงานอาชีพเป็นประเด็นใหม่ที่น่าสนใจอย่างหนึ่ง คณะทำงานของเรามีตรงนี้ คิดกันมา ๑ ปีกว่า ออกมาคิดว่ายังทันที่จะฟื้นฟูผู้ประกันตนและนายจ้าง มีข้อเสนอแนะอยู่ ๒ – ๓ ข้อ คือ ข้อเสนอที่คิดว่าถ้าหากว่าจะมีการแก้กฎหมายประกันสังคมขึ้นมาใหม่ ขอให้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เป็นโอกาสของเราที่จะพลิกโฉม ใช้คำว่า “ทรานส์ฟอร์เมชัน” (transformation) ให้ทันสมัย แล้วทุกอย่างสัมพันธ์กันหมดทุกมิติ เพราะฉะนั้น การแก้เฉพาะส่วนไม่เป็นผลแล้ว คงจะต้องมีการพูดคุยกันในระดับสูงที่จะทำให้ซิสเต็ม (system) หรือระบบแรงงานของประเทศก้าวไปได้พร้อมกับการขยายระบบประกันสังคมออกไป กำลังคิดว่า นายจ้างเข้าระบบด้วยก็ดี ประเทศจอร์แดนได้รับรางวัล เพราะว่าเอานายจ้างเข้าระบบและนายจ้างมีหลักประกันด้วย และนายจ้างของประเทศไทยของเราส่วนใหญ่เป็นเอสเอ็มอีมีน้อย บอกว่าเขาอยากได้ระบบประกันสังคมเหมือนกัน ซึ่งในรีวิว (review) ตรงนี้มีการศึกษาวิจัยมาแล้วว่า นายจ้างอยากได้เรื่องการเจ็บป่วยเป็นอันดับที่ ๑ ขอบพระคุณค่ะ

ประธานวุฒิสภา : เชิญท่านต่อไปครับ

นายมนัส โกศล (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทุกท่าน กระผม นายมนัส โกศล ประธานสภาองค์การลูกจ้างพัฒนาแรงงานแห่งประเทศไทย และประธานเครือข่ายประกันสังคมคนทำงาน ก่อนอื่นต้องขอขอบพระคุณ พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว ประธานคณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา ท่านณรงค์ รัตนานุกูล เลขานุการคณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา ท่านกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา ทุกท่าน ผมคงจะไม่อภิปรายอะไรมากนัก กรณีผลประโยชน์ของผู้ประกันตนลูกจ้างจะได้อะไร รายงานฉบับนี้มีทั้งหมดด้วยกัน ๑๔๓ หน้า ผมคิดว่าท่านณรงค์ รัตนานุกูล ประธานคณะทำงาน พันตำรวจโทหญิง ฐิชาลักษณ์ ณรงค์วิทย์ ได้พูดขยายความค่อนข้างที่จะชัดเจน ผมคงไม่เบียดบังเวลาที่มีค่าของสมาชิกวุฒิสภาที่ทรงเกียรติตรงนี้มากนัก แต่ผมอยากจะเล่ารายละเอียดของพี่น้องผู้ใช้แรงงานที่มีผลกระทบจะเป็นแรงงานในระบบนอกระบบ มีวัยทำงานทั้งหมด ๓๘ ล้านคน เชื่อหรือไม่ ผู้ประกันตนตั้งแต่เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มาตรา ๓๓ สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง ๑ คนขึ้นไป หรือนายจ้างบุคคลที่มีลูกจ้าง ๑ คนขึ้นไป ในขณะนี้มีผู้ประกันตนอยู่ในระบบประกันสังคม ตามมาตรา ๓๓ ประมาณ ๑๑ ล้านคนเศษ คนที่อยู่ในระบบประกันสังคมครบ ๑๒ เดือน คือ ๑ ปี ถ้าลาออกมาประกอบอาชีพอิสระ มาทำงานส่วนตัว หรือประกอบกิจการแบบไม่จดทะเบียนอะไร แต่มีรายได้ท่านสามารถเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๓๙ ตอนนี้มีทั้งหมด ๑,๙๐๐,๐๐๐ กว่าคน มาตรา ๔๐ ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ท่านสุชาติ ชมกลิ่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ที่พยายามเปิดโอกาสให้พี่น้องแรงงานอิสระนอกระบบสามารถเอาเงินเยียวยาที่รัฐบาลกู้เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจมาให้แรงงานนอกระบบได้คนละ ๑๐,๐๐๐ บาท อันนี้เป็นประโยชน์คุณคามหาศาล ชีวิตที่ลำบากในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ว่างงาน ตกงาน เชื่อหรือไม่ รัฐบาลโดยการนำของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เงินที่กู้มาแรงงานในระบบ นอกระบบประมาณ ๒๐ ล้านคน ๓๐ ล้านคน เม็ดเงินตรงนี้อัดฉีดเข้าไป

อยู่ประมาณ ๒ แสนล้านบาท ตัวเลขล่าสุดที่รัฐมนตรีแถลงข่าว ท่านลงมาดูประกันสังคมว่า ตอนนี้มีเงินกองทุนประกันสังคมอยู่จำนวน ๒.๒ ล้านล้านบาท กองทุนเงินทดแทนที่นายจ้างจ่ายฝ่ายเดียวประมาณ ๗๐,๐๐๐ ล้านบาท ๒ กองทุน ที่กระทรวงแรงงานดูภายใต้สำนักงานประกันสังคม ตอนเราเกิดประกันสังคมใหม่ ๆ ผมเป็นคนหนึ่งผลักดันให้เกิดประกันสังคม เมื่อ ๕๐ ปีที่แล้ว เราได้ประกันสังคมมาปี ๒๕๓๓ ขอขอบพระคุณรัฐบาลชุดนั้น คือ พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ ----------

สภาผู้แทนราษฎรมีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ จำนวน ๓๓๑ เสียง ไม่มีเสียงคัดค้าน เราถูกดูแคลนว่ากองทุนประกันสังคมจะมีเงินตรงไหนมาบริหารจัดการ นายจ้างจะได้หรือไม่ ในที่สุดกองทุนโตขึ้นเรื่อย ๆ ตอนแรกเราใช้ประกันให้กับผู้ประกันอยู่แค่ ๔ กรณีแค่นั้นเอง เจ็บป่วย ตาย ทุพพลภาพ นายจ้างจ่าย ๑.๕ ลูกจ้างจ่าย ๑.๕ รัฐบาล ๑.๕ พอกองทุนเราโตขึ้นเรื่อย ๆ ปี ๒๕๔๑ เราเกิดกองทุนบำเหน็จบำนาญชราภาพ นายจ้างจ่าย ๓ ลูกจ้างจ่าย ๓ รัฐบาลเพิ่มสงเคราะห์บุตรมาอีก ๑ เปอร์เซ็นต์ ปี ๒๕๔๗ กองทุนโตเรื่อย ๆ มาเพิ่มกรณีว่างงาน ลูกจ้างจ่าย ๐.๕ รัฐบาลจ่าย ๐.๒๕ ประกันสังคมเก็บกรณีที่พูดว่ามีเงิน จำนวน ๒.๒ ล้านล้านบาท เราแบ่งเป็น ๓ ตะกร้า ตะกร้าแรกพูด ๔ กรณีแรก ตอนนี้มีเงินอยู่ประมาณ ๘๐,๐๐๐ ล้านบาท ตะกร้าที่ ๒ ชราภาพมีเงินอยู่ตรงนี้ จำนวน ๑.๘ ล้านล้านบาท ตะกร้าสุดท้าย กำลังจะจมน้ำอยู่ คือ ว่างงาน ว่างงานตรงนี้เงินโฟลว์ (flow) ไหลหมุนเวียนอยู่ประมาณ ๑,๘๐๐,๐๐๐ แสนกว่าคน ทั้งลาออก เจอการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โรงงานปิด ตัวเลขสำนักงานสถิติแห่งชาติ บอกว่าคนว่างงานอยู่ตรงนี้ประมาณ ๘.๗ แสนคน ตัวเลขว่างงานตัวนี้ ผมดูแต่ละช่อง ๆ กฎหมายประกันสังคมตั้งแต่เรามีปี ๒๕๓๓ เราแก้ไขมาแล้ว ๔ ฉบับ ฉบับสุดท้ายมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘ เพิ่มสิทธิประโยชน์ให้กับพี่น้องผู้ใช้แรงงานผู้ประกันตนมากที่สุดเท่าที่แก้ไขมา ๑๙ ประเด็นใหญ่ ๆ เป็นกุศลมาก แต่ไม่มีช่องทางเกิดวิกฤติเศรษฐกิจมาเมื่อไรผู้ประกันตนมาตรา ๓๓ ทำงานมาครบ ๑๕ ปี เงินสะสมอยู่ตอนนี้ ถ้าเงินเดือน ๑๕,๐๐๐ บาท อยู่ที่ประมาณ ๑๖๐,๐๐๐ กว่าบาท ผมบอกว่าประกันสังคม เราไม่มีเกษียณอายุ มีการจ้างผู้ประกันตนต่อเรื่อย ๆ อายุ ๖๐ ปียังเป็นผู้ประกันตนได้ บางคนมีเงินสะสมถึง จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ กว่าบาท เกิดวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๐ ระลอกแล้วระลอกเล่าตั้งแต่ปลายปี ๒๕๖๓ คนตกงาน ว่างงานกู้เงินตัวเองไม่ได้ เพราะกฎหมายไม่เปิดช่อง ดังนั้น ต้องขอบคุณคณะกรรมาธิการการแรงงาน วุฒิสภา ที่หยิบยกประเด็นนี้เข้ามาศึกษา จัดตั้งธนาคารแรงงาน หลายคนมองเห็นต่าง ติดธนาคารแห่งประเทศไทยบ้าง ติดกฎหมายตั้งไม่ได้ เราหมุนมาระยะสั้น ทำอย่างไร กู้เงินได้หรือไม่ เปิดช่องได้หรือไม่ ถ้าปล่อยกู้ได้ในช่วงวิกฤติคนว่างงานในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ

ไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ผมว่ารัฐบาลกู้เงินมาฟื้นฟูเศรษฐกิจไม่จำเป็นต้องเอาเงิน จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาท มาให้กับผู้ประกันตนด้วยซ้ำไป กู้เงินสะสมของตัวเองได้ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ก็ได้ โดยใช้เงินที่สะสมไว้ ๑๕ ปี ๒๐ ปี เอาไปการันตีแบงก์ (bank) ยังได้ โครงการบ้าน สปส. ประกันสังคมเอาเงินไปฝากไว้ สปส. พอผู้ประกันตนจะไปกู้เงินติดเครดิตบูโร (credit bureau) กู้เงินไม่ได้ บ้านก็ไม่เกิด ผมจึงเห็นว่ารายงานการศึกษา ๑๔๐ กว่าหน้า เป็นประโยชน์มูลค่ามหาศาลของพี่น้องผู้ประกันตน ผมจึงอยากขอความกรุณาท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติทุกท่านโปรดให้การสนับสนุนส่งต่อให้รัฐบาล เป็นประโยชน์จริง ๆ ก่อนผมจะมาพูดพี่น้องผู้ใช้แรงงานบอกว่าท่านมนัสมาพูดที่รัฐสภาเรื่องอะไร ผมมาวันนี้อยากจะพูดเรื่องธนาคารแรงงานด้วยซ้ำไป แต่ผลจากรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการการแรงงานที่ทำมาเราค่อยเป็นค่อยไป ระยะที่ ๑ ระยะที่ ๒ หนีไม่รอดว่าต้องตั้งธนาคารแรงงาน เพราะเรามีเงินอยู่แล้ว ผลตอบแทนของกองทุนประกันสังคมปีนี้ประมาณ ๔๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท ปีก่อนเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ประมาณ ๗๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท ตอนนี้เงินเราไปจมอยู่ตามสถาบันการเงินที่เราไปฝากลงทุน ยังดีหนี้อัตราไม่เสี่ยงให้รัฐบาล อย่างพันธบัตรตราสารหนี้ อัตราดอกเบี้ยถูก แต่เรามาดูอัตราเสี่ยงดอกเบี้ยจะสูง เงินเข้าสำนักงานประกันสังคมมาก ถ้าเกิดไปลงทุนแล้วขาดทุน เมื่อหลายปีที่แล้วจะเป็นกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ไปลงทุนในบริษัท เลห์แมน บราเธอร์ส (Lehman Brother) เข้าไปมีการขาดทุน สิ่งเหล่านี้ถ้าเรามีธนาคารแรงงานมีสถาบันการเงินของเราเองผมคิดว่าอนาคตของพี่น้องผู้ใช้แรงงานอาจจะดีขึ้น สามารถเอาเงินตัวเองมาค้ำประกันเงินกู้แล้วเอาไปประกอบธุรกิจสานต่อในเชิงรายได้บวกเข้ามาอีกสามารถอยู่ได้ แต่นี่เรากู้ไม่ได้ ผมเห็นว่ารายงานฉบับนี้ ๑๔๓ หน้า ที่คณะทำงานได้ทำมาเป็นประโยชน์มีคุณค่ากับพี่น้องผู้ใช้แรงงานทั้งประเทศ ขอบคุณมากครับ

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปมีสมาชิกท่านใดประสงค์จะอภิปรายโปรดเข้าชื่อแสดงตน ในประเด็นเกี่ยวกับด้านการเงินแก่ผู้ประกันตนและนายจ้างของคณะกรรมาธิการการแรงงาน มีสมาชิกท่านใดประสงค์จะอภิปราย เชิญแสดงตนครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดประสงค์อภิปรายแล้ว เชิญท่านประธานคณะกรรมาธิการหรือกรรมาธิการตอบชี้แจงครับ

พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงห์แก้ว (ประธานคณะกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ จากข้อเสนอดังกล่าวจะได้นำไปสู่การขับเคลื่อนเสนอรัฐบาลต่อไปครับ

ประธานวุฒิสภา : เป็นอันว่าจบการอภิปราย และที่ประชุมนี้ได้พิจารณารายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยที่คณะกรรมาธิการมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพิจารณาศึกษาบางประการไว้และได้บันทึกไว้ในรายงานด้วยแล้ว หากที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการจะได้ดำเนินการส่งไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการต่อไป จะมีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ ขอบคุณคณะกรรมาธิการ เป็นอันจบการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๔.๑

สำหรับรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องบทวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยความผิดกรณีการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมของคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งบรรจุอยู่ในระเบียบวาระที่ ๔.๒ คณะกรรมาธิการแจ้งว่ามีความประสงค์ที่จะขอเลื่อนการพิจารณาไปเป็นวันอังคารที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๕ จะมีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบตามนี้ เป็นอันจบการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๔

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องที่เสนอใหม่ ไม่มี

5 ท่านสมาชิกครับ วันนี้หมดระเบียบวาระการประชุมแล้ว ขอขอบคุณทุกท่านที่มาประชุม ผมขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๔๐ นาฬิกา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักรายงานการประชุมและชวเลข กลุ่มงานรายงานการประชุม โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๒๗

ที่ ..... **วันที่** ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง รับทราบ เรื่องไม่มีการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกวุฒิสภาในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรียน รองเลขาธิการวุฒิสภา

ตามที่ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้าจัดทำบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกวุฒิสภาในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา นั้น

ในการประชุมวุฒิสภาดังกล่าวไม่มีการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกวุฒิสภาแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวพรพิมล ปัญจกุล)
วิทยากรชำนาญการ

(นางสาววาสนา ยังสุข)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานรายงานการประชุม

ทราบ

(นายพีระพจน์ รัตนมาลี)
รองเลขาธิการวุฒิสภา

หมายเหตุ : ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักว่างจากผลการเกษียณอายุราชการ

วนิดา : พิมพ์